

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
2022-2023

Αθήνα 2022

Επιμέλεια έκδοσης:

Ευρυδίκη Κεφαλίδου

Κατερίνα Κωνσταντινίδου

Γιώργος Πάλλης

Μαρία Παπαθανασίου

Εικόνα εξωφύλλου:

Πρόσφυγες στο «Θησείο» (ναό του Ηφαίστου), 1922

Φωτογραφία: Ψηφιακές συλλογές Βιβλιοθήκης Κογκρέσου, Ουάσιγκτον.

Περιεχόμενα

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ	6
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	7
ΜΕΛΗ ΔΕΠ	11
ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	15
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	18
I. ΣΤΟΧΟΙ	18
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	18
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	19
II. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	22
A. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	22
B. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	23
Γ. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ	23
Δ. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ (ΕΣΠΑ 2014-2022)	24
E. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	25
i. ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΟ 2019-2020	25
ii. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΕΣ/ΕΙΣΕΞ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΩΝ ΕΤΩΝ	36
1. Οδηγίες για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες με έτος εισαγωγής προ του 2011	36
2. Οδηγίες για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες με έτος εισαγωγής 2011-12 και 2012-13	45
3. Οδηγίες για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες με έτη εισαγωγής από το 2013-14 έως και το 2018-2019	48
ΣΤ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	66
1. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	66
2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	83
3. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΔΙΔΑΧΘΟΥΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2022-23	104
Z. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ	105
- ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	105
- ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	107
- ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ	108
H. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ	111
ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS	125
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	128
ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ	129
ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΩΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	132
ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/-ΤΡΙΕΣ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	133
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΜΕΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ	134

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΠΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Πρύτανης

Μελέτιος-Αθανάσιος Δημόπουλος

Αντιπρυτάνεις

Αθανάσιος Τσακρής
Νικόλαος Βούλαρης
Δημήτριος Τούσουλης
Δημήτριος Καραδήμας

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Κοσμήτωρ

Αχιλλεύς Χαλδαιάκης

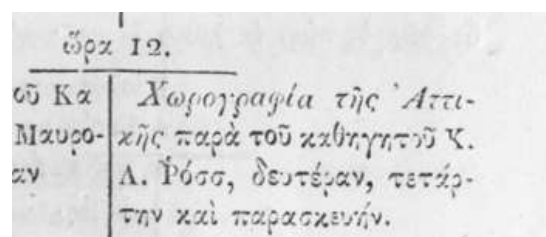
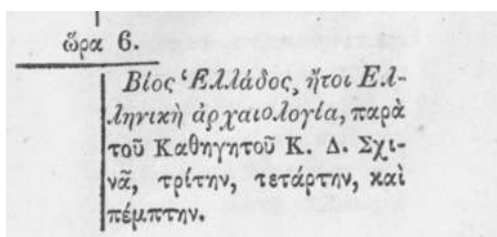
ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Η διδασκαλία της Ιστορίας και της Αρχαιολογίας στο αρχαιότερο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα της Ελλάδας, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), μετρά 184 χρόνια αδιάλειπτης παρουσίας και εξέλιξης. Οι πρώτες παραδόσεις στο νεοσύστατο Πανεπιστήμιο έγιναν το 1837 από τον Κωνσταντίνο Σχινά στην Ιστορία και από τον Λουδοβίκο Ρος στην Αρχαιολογία. Έκτοτε η σκυτάλη της διδασκαλίας πέρασε σε δεκάδες προσωπικότητες των ελληνικών ιστορικών και αρχαιολογικών σπουδών και οι απόφοιτοι των δύο αντικειμένων πρωταγωνιστούν μέχρι σήμερα στην καλλιέργεια και την εξέλιξη των δύο επιστημών, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Κατά την ίδρυση του Πανεπιστημίου το 1837, η Ιστορία και η Αρχαιολογία εντάχθηκαν στο πρόγραμμα του Φιλολογικού Τμήματος της Φιλοσοφικής Σχολής, η οποία λειτούργησε πρώτα στο Παλαιό Πανεπιστήμιο και κατόπιν στο κτήριο των Προπυλαίων. Οι δυο επιστήμες αρχικά ήταν επικεντρωμένες στην περίοδο της κλασικής αρχαιότητας, ακολουθώντας όμως τις διεθνείς εξελίξεις και το ενδιαφέρον για το εθνικό παρελθόν, σταδιακά εξελίχθηκαν και διεύρυναν τα αντικείμενά τους. Παράλληλα, δημιουργήθηκαν υποδομές για την υποστήριξη της διδακτικής διαδικασίας, όπως οι συλλογές Εκμαγείων και Αρχαιοτήτων και το Ιστορικό και το Αρχαιολογικό Σπουδαστήριο. Το 1932 η Φιλοσοφική Σχολή χωρίστηκε σε δυο τμήματα –Φιλολογικό και Ιστορικό-Αρχαιολογικό, με κοινό όμως πτυχίο– τα οποία από το 1936 στεγάζονταν στο Μέγαρο των Θεωρητικών Επιστημών, στη συμβολή των οδών Σόλωνος και Σίνα.

Το 1982, με την ψήφιση του Νόμου 1268 «Για τη δομή και λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων», συγκροτήθηκε το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας με την αυτόνομη μορφή υπό την οποία λειτουργεί μέχρι σήμερα, αποτελούμενο από δύο Τομείς, της Ιστορίας και της Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης. Το σχήμα αυτό έχει δεχτεί τροποποιήσεις στο πλαίσιο των επόμενων νόμων για την ανώτατη εκπαίδευση. Το 1990 το Τμήμα εγκαινίασε το πρώτο του Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, το οποίο έχει πλέον εξελιχθεί σε τρία διαφορετικά προγράμματα, ενώ έχουν προστεθεί ένα αγγλόφωνο και δύο ακόμα σε συνεργασία με άλλα πανεπιστημιακά τμήματα. Το Τμήμα προσφέρει επίσης σπουδές σε διδακτορικό και μεταδιδακτορικό επίπεδο.

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, τα Εργαστήριά του και το Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης στεγάζονται από το 1987 στο κτήριο της Φιλοσοφικής Σχολής στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου. Οι δραστηριότητές του εκτείνονται σε όλη την Ελλάδα, από τη Θράκη έως την Κρήτη, αλλά και στο εξωτερικό, μέσω της ερευνητικής και ανασκαφικής δραστηριότητας των μελών του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού του. Διοργανώνει πλήθος άλλων επιστημονικών δράσεων (συνέδρια, εκπαιδευτικά σεμινάρια, εφαρμογές νέων τεχνολογιών κ.ά.), εκδίδει τη σειρά *Ιστορήματα* (και *e-Ιστορήματα*) και το περιοδικό *Athens University Review of Archaeology*, και συνεργάζεται με αντίστοιχα ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Οι παραδόσεις της Ιστορίας και της Αρχαιολογίας κατά το χειμερινό εξάμηνο του 1837-1838.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Διεύθυνση – Επικοινωνία

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Φιλοσοφική Σχολή - Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου - Αθήνα 157 84

Τομέας Ιστορίας: 210 7277400 Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης: 210 7277432

Ιστοσελίδα

Η ιστοσελίδα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας βρίσκεται στη διεύθυνση: www.arch.uoa.gr. Οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να συμβουλευτούν την ιστοσελίδα για το

περιεχόμενο και την εξεταστέα ύλη των μαθημάτων και για ανακοινώσεις που τους/τις αφορούν. Επιπλέον, στον μεγαλύτερο αριθμό μαθημάτων προσφέρεται η δυνατότητα πρόσβασης στην

ηλεκτρονική τάξη (<http://eclass.uoa.gr>).

Πληροφορίες για τις ώρες υποδοχής των φοιτητών/φοιτητριών από τα μέλη ΔΕΠ και Ε.ΔΙ.Π. παρέχονται από τους αντίστοιχους Τομείς, καθώς και στην ιστοσελίδα του Τμήματος:

<http://www.arch.uoa.gr/didaktiko-proswpiko/ores-ypodoxis-koinoy.html>

Γενικά

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας είναι ένα από τα 13 Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το Τμήμα αποτελείται από δύο Τομείς:

α. Τομέας Ιστορίας

β. Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης.

1. Διοίκηση του Τμήματος

Πρόεδρος

Κατερίνα Νικολάου

Αναπληρωτής Πρόεδρος

Πλάτων Πετρίδης

Γραμματέας

Ειρήνη Κατσακαρέλη

Προσωπικό Γραμματείας

Αντώνιος Ταχμιτζής
Ελπίδα Χριστοδούλου
Αγγελική Μπερερή
Νικόλαος Τρυφιάτης
Παναγιώτης Μήτσης
Θεόδωρος Τρίμπος

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος

A. Αρχαιολογία και Ιστορία του
Αρχαίου Κόσμου: από την Απώτατη
Προϊστορία έως την Ύστερη
Αρχαιότητα

Διευθυντής: Χρυσάνθος
Κανελλόπουλος
Αναπλ. Διευθυντής: Γιώργος
Βαβουρανάκης

B. Βυζαντινός Κόσμος: Ιστορία
και Αρχαιολογία

Διευθύντρια: Αντωνία Κιουσοπούλου
Αναπλ. Διευθυντής: Πλάτων Πετρίδης

Γ. Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία
και Ιστορία της Τέχνης

Διευθυντής: Δημήτρης Παυλόπουλος
Αναπλ. Διευθύντρια: Βάσω Σειρηνίδου

Διοικητικό προσωπικό:
Χριστίνα Κούκου
Δήμητρα Τσιώτα

E. MA in Greek and Eastern
Mediterranean Archaeology:
from the Bronze Age Palaces
to the Hellenistic Kingdoms

Διευθυντής: Κωνσταντίνος Κοπανιάς
Αναπλ. Διευθυντής: Στυλιανός Κατάκης

ΣΤ. Διαχείριση Μνημείων:
Αρχαιολογία, Πόλη
και Αρχιτεκτονική
(Διδρυματικό)

Διευθυντής: Δημήτρης Πλάντζος
Αναπλ. Διευθυντής: Ελευθέριος
Πλάτων

Z. Μουσειακές Σπουδές
(Διατμηματικό - διδρυματικό)

Διευθυντής: Γιάννης Παπαδάτος

2. Διοίκηση των Τομέων

ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Διευθύντρια
Διοικητικό προσωπικό

Αντωνία Κιουσοπούλου
Μικέλα Σκούντζου

ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Διευθυντής
Ε.Τ.Ε.Π.

Γιάννης Παπαδάτος
Μαρία Γκιώνη

3. Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

Διευθυντής:
Υπεύθυνοι Συλλογών
Προϊστορικής Αρχαιολογίας

Πλάτων Πετρίδης

Ελευθέριος Πλάτων

Κλασικής Αρχαιολογίας

Ευρυδίκη Κεφαλίδου

Αρχαίας Γλυπτικής, Επιγραφικής
και Εκμαγείων

Δημήτρης Πλάντζος
Στυλιανός Κατάκης

Βυζαντινής Ζωγραφικής

Αναστασία Δρανδάκη

<i>Βυζαντινής Κεραμικής και Μικροτεχνίας</i>	Πλάτων Πετρίδης
<i>Διαμεσογειακής και Διαχρονικής Συλλογής Κεραμικής</i>	Ελευθέριος Πλάτων
<i>Ανασκαφικής Έρευνας</i>	Γιώργος Βαβουρανάκης
<i>Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας</i>	Γιάννης Παπαδάτος
<i>Πετρωμάτων, Μεταλλευμάτων και Αρχαίας Τεχνολογίας</i>	Στυλιανός Κατάκης
<i>Νεότερης Τέχνης</i>	Δημήτρης Παυλόπουλος
<i>Λαϊκής Αιθιοπικής Τέχνης</i>	Δημήτρης Παυλόπουλος
<i>Ε.ΔΙ.Π.</i>	Λάμπρος Αραχωβίτης (Αρχαιολογικό Πάρκο) Μισέλ Ρογκενμπούκε (Μονάδα Συντήρησης) Αλεξάνδρα Σφυρόερα (Μουσείο) Φωτεινή Μπαλλά (Εργαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης)
<i>Επιμελητές Μουσείων</i>	Θεόδωρος Ζυγούρης (Μουσείο) Μαρίνα Λεοντάρη
<i>Επιστάτης</i>	Χρήστος Τραγουδάρας
<i>Φύλακες</i>	Μιχάλης Χουλιάρας Νίκος Αγγέλης

4. Μονάδα Ψηφιακών Φωτογραφικών Εφαρμογών

<i>Υπεύθυνος</i>	Πλάτων Πετρίδης
<i>Ε.Τ.Ε.Π.</i>	Νίνα Μπάκα

5. Εργαστήριο Ιστορικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης

<i>Διευθυντής</i>	Βαγγέλης Καραμανωλάκης
<i>Ε.ΔΙ.Π.</i>	Ανδρέας Αντωνόπουλος Χαρίκλεια Μπαλή

Διοικητικό Προσωπικό

Απόστολος Ζαφειρόπουλος
(Μονάδα Πληροφορικής)

6. Εργαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

Διευθυντής

Γιώργος Βαβουρανάκης

Διοικητικό Προσωπικό

Απόστολος Ζαφειρόπουλος
(Μονάδα Πληροφορικής)

Ε.Δ.Ι.Π.

Φωτεινή Μπαλλά

7. Αίθουσα Ψηφιακής Διδασκαλίας

Υπεύθυνος

Πλάτων Πετρίδης

Αναπληρωτής υπεύθυνος

Σπυρίδων Πλουμίδης

8. Σύμβουλοι Σπουδών

ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Κωνσταντίνος Γαγανάκης
(χειμερινό εξάμηνο)
Κατερίνα Κωνσταντινίδου
(εαρινό εξάμηνο)

ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Γιώργος Πάλλης
(χειμερινό εξάμηνο)
Ευρυδίκη Κεφαλίδου
(εαρινό εξάμηνο)

9. Σύμβουλοι για Φοιτητές/φοιτήτριες ΑμΕΑ

ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Χρυσάνθος Κανελλόπουλος,
Αναπληρωτής σύμβουλος **Νίκος**
Γιαννακόπουλος

10. Σύμβουλοι προγράμματος Erasmus

ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Βάσω Σειρηνίδου
Εμμανουήλ Κούμας

ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Βασίλειος Πετράκης

**ΜΕΛΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
(Δ.Ε.Π.) ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ**

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΓΡΑΦΕΙΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ
1.	ΑΝΕΖΙΡΗ ΣΟΦΙΑ Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Αρχαίας Ιστορίας sanez@arch.uoa.gr	403 (4ος)	2107277436
2.	ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΙΑΝΘΗ Επίκουρη Καθηγήτρια Ιστορίας της Τέχνης iassim@arch.uoa.gr	719 (7ος)	2107277485
3.	ΒΑΒΟΥΡΑΝΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Αναπληρωτής Καθηγητής Προϊστορικού Αιγαίου gvavour@arch.uoa.gr	406 (4ος)	2107277487
4.	ΓΑΓΑΝΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Καθηγητής Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας (16ος-18ος αι.) cgagan@arch.uoa.gr	408 (4ος)	2107277407
5.	ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Αναπληρωτής Καθηγητής Αρχαίας Ιστορίας giannakn@arch.uoa.gr	401 (4ος)	2107277448
6.	ΓΙΑΝΤΣΗ-ΜΕΛΕΤΙΑΔΗ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ Καθηγήτρια Μεσαιωνικής Ιστορίας της Δύσεως ngian@arch.uoa.gr	646 (6ος)	2107277685
7.	ΔΗΜΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Επίκουρος Καθηγητής Κλασικής Αρχαιολογίας nikdimakis@arch.uoa.gr	720 (7ος)	2107277868
8.	ΔΡΑΝΔΑΚΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης adrاندaki@arch.uoa.gr	406 (4ος)	2107277669
9.	ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ Αναπληρωτής Καθηγητής Κλασικής Αρχαιολογίας chrys_kane@arch.uoa.gr	406 (4ος)	2107277562
10.	ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΑΚΗΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ Αναπληρωτής Καθηγητής Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας (από την Ελληνική Επανάσταση έως σήμερα) karamanolaki@arch.uoa.gr	403 (4ος)	2107277437
11.	ΚΑΤΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ Αναπληρωτής Καθηγητής Κλασικής Αρχαιολογίας stylkatakis@arch.uoa.gr	404 (4ος)	210 727 7817
12.	ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ ΕΥΡΥΔΙΚΗ Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κλασικής Αρχαιολογίας eurkefalidou@arch.uoa.gr	405 (4ος)	210 727 7427

13.	ΚΙΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑ Καθηγήτρια Βυζαντινής Ιστορίας akiousop@arch.uoa.gr	401 (4ος)	210 727 7480
14.	ΚΟΝΟΡΤΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ Αναπληρωτής Καθηγητής Ιστορίας της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας pakonort@arch.uoa.gr	409 (4ος)	2107277676
15.	ΚΟΠΑΝΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Αναπληρωτής Καθηγητής Αρχαιολογίας της Ανατολίας και της Εγγύς Ανατολής kkopaniass@arch.uoa.gr	404 (4ος)	2107277431
16.	ΚΟΥΜΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Επίκουρος Καθηγητής Ιστορίας Διεθνών Σχέσεων 19ος- 20ός αιώνας ekoumas@arch.uoa.gr	408 (4ος)	2107277459
17.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ιστορίας Νέου Ελληνισμού (από τον 13ο αι. έως την Ελληνική Επανάσταση) kkonstantin@arch.uoa.gr	401 (4ος)	2107277446
18.	ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ Επίκουρη Καθηγήτρια Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας (από την Ελληνική Επανάσταση έως σήμερα) dlamprop@arch.uoa.gr	403 (4ος)	2107277875
19.	ΜΕΡΓΙΑΛΗ-ΣΑΧΑ ΣΟΦΙΑ Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ιστορίας του Βυζαντινού Κράτους smergiali@arch.uoa.gr	408 (4ος)	2107277412
20.	ΜΟΥΛΙΟΥ ΜΑΡΙΑ (ΜΑΡΛΕΝ) Επίκουρη Καθηγήτρια Μουσειολογίας mmouliou@arch.uoa.gr	406 (4ος)	2107277569
21.	ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ Καθηγήτρια Βυζαντινής Ιστορίας anikolaou@arch.uoa.gr	401 (4ος)	2107277444
22.	ΠΑΛΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Επίκουρος Καθηγητής Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης gpallis@arch.uoa.gr	406 (4ος)	2107277414
23.	ΠΑΠΑΔΑΤΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ Αναπληρωτής Καθηγητής Προϊστορικής Αρχαιολογίας gpapadat@arch.uoa.gr	405 (4ος)	2107277401
24.	ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΑΡΙΑ Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας mpapath@arch.uoa.gr	409 (4ος)	2107277402
25.	ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ Καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης	613 (6ος)	2107277656

	dempavl@arch.uoa.gr		
26.	ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ Επίκουρος Καθηγητής Προϊστορικής Αρχαιολογίας vppetrakis@arch.uoa.gr	405 (4ος)	2107277655
27.	ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΠΛΑΤΩΝ Καθηγητής Βυζαντινής Αρχαιολογίας ppetrid@arch.uoa.gr	406 (4ος)	2107277417
28.	ΠΛΑΝΤΖΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ Καθηγητής Κλασικής Αρχαιολογίας dkplantzos@arch.uoa.gr	404 (4ος)	2107277433
29.	ΠΛΑΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Αναπληρωτής Καθηγητής Προϊστορικής Αρχαιολογίας eplaton@arch.uoa.gr	419 (4ος)	2107277463
30.	ΠΛΟΥΜΙΔΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ Αναπληρωτής Καθηγητής Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας (από την Ελληνική Επανάσταση έως σήμερα sploumid@arch.uoa.gr	403 (4ος)	2107277438
31.	ΡΑΠΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Αναπληρωτής Καθηγητής Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας kraptis@arch.uoa.gr	408 (4ος)	2107277408
32.	ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ ΒΑΣΩ Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ιστορίας Νέου Ελληνισμού (από τον 13ο αι. έως την Ελληνική Επανάσταση) vseirinid@arch.uoa.gr	409 (4ος)	2107277403
33.	ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΕΥΑΝΘΗΣ Καθηγητής Ιστορίας του Μεταπολεμικού Κόσμου evanthis@arch.uoa.gr	403 (4ος)	2107277401
34.	ΨΩΜΑ ΣΕΛΗΝΗ Καθηγήτρια Αρχαίας Ιστορίας spsoma@arch.uoa.gr	403 (4ος)	2107277435

ΛΟΙΠΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Α/Α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΓΡΑΦΕΙΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ
1.	ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ Ε.ΔΙ.Π. antanton@arch.uoa.gr	Εργαστήριο Ιστορικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης	2107277662
2.	ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ Ε.ΔΙ.Π. larachov@arch.uoa.gr	Αρχαιολογικό Πάρκο	
3.	ΜΠΑΛΗ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ Ε.ΔΙ.Π.	Εργαστήριο Ιστορικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης	2107277686

	mpalic@arch.uoa.gr		
4.	ΜΠΑΛΛΑ ΦΩΤΕΙΝΗ Ε.ΔΙ.Π. fbala@arch.uoa.gr	Εργαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης	2107277421
5.	ΡΟΓΚΕΝΜΠΟΥΚΕ ΜΙΣΣΕΛ Ε.ΔΙ.Π. mroggenbucke@arch.uoa.gr	Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης Μονάδα Συντήρησης	2107277498
6.	ΣΦΥΡΟΕΡΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ Ε.ΔΙ.Π. asfyroera@arch.uoa.gr	Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης	2107277561

ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

A. ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Αρχαία Ιστορία

Καθηγήτρια	Σελήνη Ψωμά
Αναπληρωτής Καθηγητής	Νικόλαος Γιαννακόπουλος
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	Σοφία Ανεζίζη (σε άδεια στο εαρινό εξάμηνο)

Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως

Καθηγήτρια	Νικολέττα Γιαντσή-Μελετιάδη
------------	-----------------------------

Βυζαντινή Ιστορία

Καθηγήτριες	Αντωνία Κιουσοπούλου Κατερίνα Νικολάου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	Σοφία Μεργιαλή-Σαχά

Ιστορία Πρώιμων Νεότερων Χρόνων

Ιστορία Νέου Ελληνισμού (από τον 13ο αι. έως την Ελληνική Επανάσταση)

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	Κατερίνα Κωνσταντινίδου (σε άδεια στο χειμερινό εξάμηνο)
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	Βάσω Σειρηνίδου

Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία (16ος – 18ος αι.)

Καθηγητής	Κωνσταντίνος Γαγανάκης (σε άδεια στο εαρινό εξάμηνο)
-----------	--

Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

Αναπληρωτής Καθηγητής	Παρασκευάς Κονόρτας (σε άδεια στο εαρινό εξάμηνο)
-----------------------	---

Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία, 19ος – 21ος αι. (Ελλάδα, Ευρώπη, Κόσμος)

Νεότερη Ελληνική Ιστορία (από την Ελληνική Επανάσταση έως σήμερα)

Αναπληρωτές Καθηγητές Βαγγέλης Καραμανωλάκης
Σπυρίδων Πλουμίδης

Επίκουρη Καθηγήτρια Δήμητρα Λαμπροπούλου
Επίκουρος Καθηγητής Εμμανουήλ Κούμας

Ε.ΔΙ.Π.: Ανδρέας Αντωνόπουλος
Χαρίκλεια Μπαλή

Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου

Καθηγητής Ευάνθης Χατζηβασιλείου

Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία

Αναπληρωτής Καθηγητής Κωνσταντίνος Ράπτης (σε άδεια στο
χειμερινό εξάμηνο)

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Μαρία Παπαθανασίου

B. ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Προϊστορική Αρχαιολογία

Αναπληρωτές Καθηγητές Ελευθέριος Πλάτων
Γιάννης Παπαδάτος
Γιώργος Βαβουρανάκης
Κωνσταντίνος Κοπανιάς
Επίκουρος Καθηγητής Βασίλης Πετράκης

Κλασική Αρχαιολογία

Καθηγητής Δημήτρης Πλάντζος (σε
εκπαιδευτική άδεια κατά το ακ. έτος
2022-2023)

Αναπληρωτές Καθηγητές Χρυσάνθος Κανελλόπουλος
Στυλιανός Κατάκης
Ευρυδίκη Κεφαλίδου

Επίκουρος Καθηγητής Νικόλαος Δημάκης

Ε.ΔΙ.Π. Αλεξάνδρα Σφυρόερα
Φωτεινή Μπαλλά

Βυζαντινή Αρχαιολογία

Καθηγητής

Πλάτων Πετρίδης

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Αναστασία Δρανδάκη

Επίκουρος Καθηγητής

Γεώργιος Πάλλης

Ιστορία της Τέχνης

Καθηγητής

Δημήτρης Παυλόπουλος

Επίκουρη Καθηγήτρια

Ιάνθη Ασημακοπούλου

Μουσειολογία

Επίκουρη Καθηγήτρια

Μαρία (Μάρλεν) Μούλιου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ι. ΣΤΟΧΟΙ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Αντικείμενο της επιστήμης της Ιστορίας είναι η μελέτη του παρελθόντος. Μελέτη, η οποία αγκαλιάζει κάθε τομέα της ανθρώπινης δράσης, όπως την πολιτική, την κοινωνική ζωή, την οικονομία, τον πολιτισμό, την καθημερινότητα, τη σχέση με το φυσικό περιβάλλον, σε οποιαδήποτε στιγμή του παρελθόντα χρόνου. Η μελέτη αυτή εξαρτάται από την ποσότητα, την ποιότητα και το είδος των πηγών (γραπτές, προφορικές, οπτικοακουστικές κ.ά.), τις οποίες διαθέτει ο/η ιστορικός, καθώς και από τις μεθόδους και τις τεχνικές ανάλυσης που θα χρησιμοποιήσει στην προσέγγισή τους. Ο στόχος είναι η κριτική εξέταση, καθώς και η σφαιρική και πολυεπίπεδη κατανόηση των όσων έχουν συμβεί στο παρελθόν με βάση τα ερωτήματα και τους προβληματισμούς που γεννά η εκάστοτε συγκυρία. Η ιστορική γνώση που παράγεται, κρίνεται και αξιολογείται στο πλαίσιο ενός ανοιχτού και γόνιμου διαλόγου εντός της ιστορικής κοινότητας αλλά και με το ευρύτερο κοινό.

Ο Τομέας Ιστορίας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ έχει ως στόχο την κατάρτιση ιστορικών σε όλο το χρονικό και θεματικό φάσμα της ελληνικής και παγκόσμιας ιστορίας, από την αρχαιότητα στη σύγχρονη. Στο επίκεντρο των παρεχόμενων σπουδών έχει τεθεί καταρχάς η εξοικείωση των φοιτητών και των φοιτητριών με τη σύγχρονη ιστορική θεωρητική σκέψη και την επιστημονική έρευνα. Η μελέτη διαφορετικών περιόδων αποτελεί έναν ακόμη στόχο του προγράμματος, το οποίο δεν περιορίζεται μόνο στην Ιστορία. Συμπληρώνεται και με μαθήματα τόσο από τον Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης όσο και από άλλα Τμήματα κυρίως της Φιλοσοφικής Σχολής, με επιδίωξη την πολύπλευρη ανάπτυξη του φοιτητή και της φοιτήτριας, -ιδιαίτερα για όσους και όσες θα διδάξουν στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση-, καθώς και τη γνωριμία τους με διαφορετικές προσεγγίσεις από τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες.

Τα τελευταία χρόνια στον Τομέα Ιστορίας έχει αναπτυχθεί το πρόγραμμα των ιστορικών μαθημάτων με αποτέλεσμα αφενός να καλύπτεται με επάρκεια μια σειρά περιόδων και γνωστικών αντιστοιχιών και αφετέρου να παρέχονται στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες στέρεα μεθοδολογικά εργαλεία και ουσιαστική γνώση της ελληνικής και παγκόσμιας ιστορίας. Πιο συγκεκριμένα τα ιστορικά μαθήματα εκτείνονται στα παρακάτω πεδία:

Θεωρία και Μεθοδολογία της Ιστορίας

Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές
Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας

Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία

Αρχαία Ιστορία

Ιστορία του Αρχαίου Ελληνικού Κόσμου
Ρωμαϊκή Ιστορία

Μεσαιωνική - Βυζαντινή Ιστορία

Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως
Βυζαντινή Ιστορία

Ιστορία Πρώιμων Νεότερων Χρόνων:

Ιστορία Νέου Ελληνισμού (από τον 13ο αι. έως την Ελληνική Επανάσταση)
Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία (16ος - 18ος αι.)

Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία, 19ος - 21ος αι. (Ελλάδα, Ευρώπη, Κόσμος):

Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (από την Ελληνική Επανάσταση έως σήμερα)

Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου

Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία (1789 έως σήμερα)

Η κατεύθυνση Ιστορίας είναι η μία από τις δύο ειδικεύσεις που μπορούν να επιλέξουν οι φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Οι πτυχιούχοι με ιστορική ειδίκευση έχουν καταρχάς τη δυνατότητα να εργαστούν στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, όπου μπορούν να διδάξουν Ιστορία και άλλα φιλολογικά μαθήματα. Ένας σημαντικός αριθμός των αποφοίτων μας έχει στραφεί με επιτυχία σε άλλες επαγγελματικές επιλογές (διαχείριση πολιτιστικών αγαθών, δημοσιογραφία, επιμέλεια εκδόσεων) στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, με βάση τα εφόδια που έχει αποκτήσει στη διάρκεια των σπουδών του, τη συνθετική και κριτική σκέψη, τη γλωσσική επάρκεια, την πολύπλευρη και πολυπρισματική μελέτη των πολιτικών και κοινωνικών φαινομένων. Απόφοιτοι/τες του Τομέα μας, μετά από μεταπτυχιακές σπουδές, διδάσκουν σε ελληνικά και ξένα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, ενώ παράλληλα υπάρχει η δυνατότητα να εργαστούν σε εξειδικευμένα κέντρα ιστορικής έρευνας και παραγωγής γνώσης (αρχαία, ερευνητικά κέντρα, βιβλιοθήκες, μουσεία κ.ά.).

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

1. Αρχαιολογία

Αντικείμενο της επιστήμης της Αρχαιολογίας είναι η μελέτη του υλικού πολιτισμού του παρελθόντος, με σκοπό την κατανόηση και την ερμηνεία της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής και πολιτισμικής δομής των κοινωνικών συνόλων. Μέσα από τη μελέτη της αρχαίας τεχνολογίας, χειροτεχνίας και τέχνης και των ιδεολογικών παραμέτρων που τις καθορίζουν, αλλά και των πάσης φύσεως οργανικών και ανόργανων καταλοίπων που σχετίζονται με την ζωή του ανθρώπου, ο αρχαιολόγος επιχειρεί να ανασυνθέσει τον τρόπο ζωής και σκέψης, των αρχαίων κοινωνιών. Η αρχαιολογική έρευνα περιστρέφεται συνήθως γύρω από κεντρικούς θεματικούς άξονες της ανθρώπινης δραστηριότητας, όπως: φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον, κοινωνική και πολιτική οργάνωση, θρησκεία και λατρεία, δημόσιος και ιδιωτικός βίος, τέχνη, τεχνολογία και αισθητική, οικονομία και εμπόριο, πολεμικές πρακτικές, ταφικά έθιμα, αθλητισμός, κόσμηση και ένδυση κ.ο.κ.

Η διδασκαλία της Αρχαιολογίας στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ επικεντρώνεται στη μελέτη της μεθοδολογίας και της ιστορίας της αρχαιολογικής έρευνας, στην ανασκαφική μέθοδο, στη μελέτη των απαρχών του πολιτισμού στον ελληνικό χώρο και στις γύρω περιοχές, στη μελέτη του κλασικού πολιτισμού και των νεωτερικών του προσλήψεων, καθώς και στη μελέτη των ποικίλων εκφάνσεων της βυζαντινής τέχνης. Συγκεκριμένα, εξειδικεύεται στα παρακάτω γνωστικά αντικείμενα:

A. Προϊστορική Αρχαιολογία: Αντικείμενο της Προϊστορικής Αρχαιολογίας είναι η μελέτη του υλικού πολιτισμού και της οργάνωσης των ανθρώπινων κοινωνιών από την εμφάνιση του ανθρώπου (2,5 εκατ. χρόνια) έως το τέλος της εποχής του Χαλκού (1100 π.Χ.), κυρίως στην περιοχή του ελλαδικού - αιγαιακού χώρου και, ευρύτερα, της Ανατολικής Μεσογείου, και περιλαμβάνει τις παρακάτω μεγάλες χρονοπολιτισμικές ενότητες:

1. Παλαιολιθική και Μεσολιθική Εποχή
2. Νεολιθική Εποχή
3. Πρώιμη, Μέση και Ύστερη Εποχή του Χαλκού (Ελλαδικός-Κυκλαδικός-Μινωικός Μυκηναϊκός-Κυπριακός πολιτισμός και νησιωτικός πολιτισμός του βορειοανατολικού Αιγαίου)

Β. Κλασική Αρχαιολογία: Αντικείμενο της Κλασικής Αρχαιολογίας είναι η μελέτη των υλικών καταλοίπων της ανθρώπινης δραστηριότητας, από το τέλος της Εποχής του Χαλκού έως και την Υστερη Αρχαιότητα, στον ευρύτερο Μεσογειακό χώρο. Ο κλάδος καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, από τον εντοπισμό, την ανασκαφή και την αξιολόγηση των ευρημάτων έως τη μελέτη της ιστορίας της αρχαίας τέχνης. Οι εποχές της αρχαιότητας τις οποίες μελετά είναι οι εξής:

1. Πρώιμοι Χρόνοι (Πρωτογεωμετρική και Γεωμετρική περίοδος)
2. Αρχαϊκοί Χρόνοι
3. Κλασικοί Χρόνοι
4. Ελληνιστικοί Χρόνοι
5. Ρωμαϊκοί Χρόνοι

Στο Τμήμα προσφέρονται επίσης μαθήματα Αρχαιολογίας της Ανατολικής Μεσογείου και της ευρύτερης Εγγύς Ανατολής από την Εποχή του Χαλκού έως και το τέλος της Νεοασσυριακής Περιόδου (609 π.Χ.).

Γ. Βυζαντινή Αρχαιολογία και Αρχαιολογία της Μεταβυζαντινής περιόδου: Αντικείμενο της Βυζαντινής Αρχαιολογίας είναι η μελέτη και ερμηνεία των υλικών καταλοίπων της ανθρώπινης δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένων των έργων καλλιτεχνικής δημιουργίας διάφορων κλάδων, από την εμφάνιση του χριστιανισμού έως την Άλωση της Κωνσταντινούπολης. Αντικείμενο της Αρχαιολογίας της Μεταβυζαντινής περιόδου είναι η μελέτη και ερμηνεία των μνημείων και γενικά παντοειδών αντικειμένων τέχνης από την Άλωση έως τη δημιουργία του Ελληνικού Κράτους. Το γνωστικό αντικείμενο περιλαμβάνει τις παρακάτω μεγάλες περιόδους:

1. Παλαιοχριστιανική περίοδος
2. Βυζαντινή περίοδος (Πρωτοβυζαντινή - Μεσοβυζαντινή - Υστεροβυζαντινή)
3. Μεταβυζαντινή περίοδος

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις γενικές αρχές, μεθόδους και τεχνικές της αρχαιολογικής έρευνας πεδίου, κυρίως μέσα από την πρακτική συμμετοχή των φοιτητών/φοιτητριών στην πανεπιστημιακή ανασκαφή στο Πλάσι Μαραθώνα, η οποία είναι εκπαιδευτική και ταυτόχρονα ερευνητική.

Δ. Επιπλέον, προσφέρονται μαθήματα Μουσειολογίας, ενταγμένα στην κατεύθυνση της Αρχαιολογίας, προσαρμοσμένα ώστε να καλύπτουν τις ανάγκες όλου του Τμήματος προβάλλοντας διαφορετικού τύπου Μουσεία, εντός και εκτός Ελλάδας, καθώς και τις λειτουργίες τους. Η Μουσειολογία μελετά την ιστορία των μουσείων και των συλλογών, τις αξίες και τον ρόλο τους στην κοινωνία, τρόπους οργάνωσης και τομείς λειτουργίας τους, ζητήματα δεοντολογίας και καλής πρακτικής και τις ποικίλες δραστηριότητές τους. Τα μαθήματα που προσφέρονται έχουν ως στόχο να αναδείξουν την επιστήμη της Μουσειολογίας, τις αξίες και ερμηνείες των μουσείων, των μουσειακών αντικειμένων και των συλλογών, καθώς και τη σχέση αυτών με τους ανθρώπους, όπως και να εξοικειώσουν τους/τις φοιτητές/φοιτητρίες με μουσειοπαιδαγωγικές θεωρίες και πρακτικές.

2. Ιστορία της Τέχνης

Η Ιστορία της Τέχνης ως γνωστικό αντικείμενο εξετάζει την Τέχνη (Ζωγραφική, Γλυπτική, Αρχιτεκτονική, Χαρακτική, Διακοσμητική) της Μεσαιωνικής Δύσης και των Νεότερων Χρόνων, καθώς και εκφάνσεις της Σύγχρονης Τέχνης, σε όλον τον κόσμο. Ως ειδικός επιστημονικός κλάδος συγκροτήθηκε στη Γερμανία κατά το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα και ανέπτυξε δικά της, ευδιάκριτα μεθοδολογικά εργαλεία. Η μορφολογική/τεχνοτροπική ανάλυση και η εικονογραφική/εικονολογική θεωρία είναι από τις σημαντικότερες προσεγγίσεις έργων τέχνης που γνώρισαν ευρύτατη εφαρμογή και αποδοχή. Στον 20ό αιώνα άλλωστε εμφανίζονται στην

Ιστορία της Τέχνης πολλαπλές ερμηνευτικές τάσεις που συνδέονται με την Ψυχανάλυση, την Κοινωνική Ανθρωπολογία, τη Σημειωτική, τον Μαρξισμό, κ.ά.

Στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ η διδασκαλία της Ιστορίας της Τέχνης εξειδικεύεται στις παρακάτω τεχνοϊστορικές ενότητες:

1. Τέχνη της Αναγέννησης και του Μανιερισμού
2. Τέχνη του Μπαρόκ και του Ροκοκό
3. Νεότερη Ευρωπαϊκή Τέχνη - Νεοελληνική Τέχνη
4. Σύγχρονη Τέχνη

Η αρχαιολογική παιδεία και η γνώση της Ιστορίας της Τέχνης αποτελούν τη βάση της αισθητικής και πνευματικής καλλιέργειας και κυρίως στηρίζουν και ολοκληρώνουν την ιστορική αντίληψη. Η γνώση των ιστορικών γεγονότων και της εξέλιξης του πνεύματος και των ιδεών, όπως προκύπτει από τα κείμενα, αντικείμενα μελέτης φιλολόγων και ιστορικών ολοκληρώνεται με τη γνώση των υλικών καταλοίπων των πολιτισμών – αντικείμενο μελέτης των αρχαιολόγων και ιστορικών της τέχνης.

Η κύρια επαγγελματική κατεύθυνση του αρχαιολόγου και του ιστορικού της τέχνης είναι η απορρόφησή του στην Αρχαιολογική Υπηρεσία του Κράτους, στόχο της οποίας αποτελεί η αρχαιολογική έρευνα και η προστασία των μνημείων (εντοπισμός, αποκάλυψη, μελέτη, συντήρηση, ανάδειξη, νομική προστασία και διαχείριση πολιτιστικών αγαθών) καθώς και η οργάνωση μουσείων και εκθέσεων. Αποφασιστική υπήρξε πάντοτε η συμβολή των αρχαιολόγων και ιστορικών της τέχνης στη διατήρηση και ανάδειξη της ιστορικής και πολιτιστικής φυσιογνωμίας του ελληνικού χώρου, με τη διάσωση των αρχαίων μνημείων και έργων τέχνης, των παραδοσιακών οικισμών και του ιστορικού, εν γένει, αλλά και φυσικού τοπίου μέσα στο οποίο έζησε και έδρασε ο άνθρωπος. Δημιουργούνται, έτσι, κίνητρα επισκεψιμότητας και επικοινωνίας με ανθρώπους από όλο τον κόσμο με πολλαπλά οφέλη, μεταξύ των οποίων και οικονομικά.

Αρχαιολόγοι και ιστορικοί της τέχνης απασχολούνται επίσης σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά και σε Ερευνητικά Ιδρύματα, καθώς και σε ιδιωτικά μουσεία και συλλογές. Τέλος, η Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση απορροφά μεγάλο μέρος αποφοίτων του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

II. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

A. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας περιλαμβάνει δύο κατευθύνσεις σπουδών, που αντιστοιχούν σε δύο ειδικεύσεις: α) **ειδίκευση Ιστορίας** και β) **ειδίκευση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης**.

Η επιλογή κατεύθυνσης δηλώνεται από τον/τη φοιτητή/τρια στη Γραμματεία μετά την ολοκλήρωση του Δ' εξαμήνου των σπουδών του/της. Με την ειδίκευση, ο/η φοιτητής/τρια εμβαθύνει, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της σύγχρονης έρευνας, σε ορισμένες εποχές ή επιμέρους κλάδους και αποκομίζει ειδικές γνώσεις, ερεθίσματα και μεθόδους προσέγγισης της ιστορικής και αρχαιολογικής επιστήμης. Το πτυχίο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ, και των δύο κατευθύνσεων, εξασφαλίζει **Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια** στους/στις αποφοίτους του, ώστε να είναι δυνατή η απορρόφησή τους και από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Για τους/τις εισαχθέντες/είσες προ του 2013, η Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια εξασφαλίζεται από το πρόγραμμα το οποίο ήδη ακολουθούν. στους/στις εισαχθέντες/είσες από το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014, το Τμήμα εξασφαλίζει την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στα οικεία χωρία του παρόντος Οδηγού.

Ο ελάχιστος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών δεν μπορεί να είναι κατώτερος των **8 εξαμήνων**, κατά τα οποία οι φοιτητές/φοιτήτριες έχουν τη δυνατότητα να διαμορφώνουν οι ίδιοι/ες το πρόγραμμά τους. Τα μαθήματα χωρίζονται σε μαθήματα **Βάσης**, σε μαθήματα **Κορμού**, σε μαθήματα **Ειδίκευσης** και σε μαθήματα **Ελεύθερης Επιλογής**.

Τα μαθήματα **Βάσης** περιλαμβάνουν μαθήματα Φιλολογίας και Παιδαγωγικής, τα οποία οι φοιτητές/φοιτήτριες του Τμήματός μας **υποχρεούνται** να παρακολουθήσουν, προκειμένου να διαμορφώσουν τη βάση εκείνη των γνώσεων που θα τους επιτρέψει να προσεγγίσουν, με την απαραίτητη ευρύτερη εποπτεία, τον επιστημονικό κλάδο που θα επιλέξουν, αλλά και να ανταποκριθούν επιτυχέστερα στις απαιτήσεις της πιθανής μελλοντικής τους απορρόφησης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Τα μαθήματα **Κορμού** περιλαμβάνουν μαθήματα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης και είναι **υποχρεωτικά** για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες των δύο κατευθύνσεων. Με τα μαθήματα αυτά, οι φοιτητές/φοιτήτριες του Τμήματός μας αποκτούν έναν κοινό κορμό γνώσεων, με αφετηρία τον οποίο μπορούν, στη συνέχεια, να εμβαθύνουν σε ειδικότερους κλάδους της επιστήμης τους μέσω των μαθημάτων **Ειδίκευσης**. Η κατηγορία αυτή μαθημάτων περιλαμβάνει **Υποχρεωτικά** και **Επιλεγόμενα**.

Από τα προσφερόμενα Επιλεγόμενα μαθήματα Ειδίκευσης υποχρεούται ο/η φοιτητής/φοιτήτρια να επιλέξει μέχρι το πέρας των σπουδών του/της τουλάχιστον δύο σεμιναριακά μαθήματα, στα οποία η απόδοσή του/της θα ελέγχεται με σεμιναριακή εργασία, που θα αποδεικνύει την ικανότητά του/της στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου, στον εντοπισμό θεμάτων με ερευνητικό ενδιαφέρον και στην κριτική τοποθέτηση απέναντι στο θέμα που εξετάζεται.

Προσφέρονται επίσης μαθήματα **Ελεύθερης Επιλογής**, τα οποία ο/η φοιτητής/φοιτήτρια μπορεί να επιλέξει από δύο κατηγορίες μαθημάτων (βλ. παρακάτω). Μία από αυτές τις κατηγορίες είναι μαθήματα, υποχρεωτικά ή επιλεγόμενα, που προσφέρονται από την άλλη κατεύθυνση.

Μαθήματα του Τμήματος προσφέρονται στα υπόλοιπα Τμήματα της Σχολής είτε ως υποχρεωτικά είτε ως επιλεγόμενα.

B. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Κάθε μάθημα θα πρέπει να διδαχθεί εξαμηνιαίως επί 13 πλήρεις εβδομάδες κατ' ελάχιστον, αλλιώς θεωρείται μη διδαχθέν.

- 1) Το χειμερινό εξάμηνο αρχίζει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου και το εαρινό εξάμηνο λήγει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου.
- 2) Μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται ως ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών του Τμήματος προσαυξημένου κατά δύο (2) έτη, δεν χορηγούνται

οι πάσης φύσης παροχές προς τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες (ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, υποτροφίες επίδοσης και υποτροφίες και δάνεια ενίσχυσης, δωρεάν σίτιση, στέγαση και παροχή διδακτικών βιβλίων ή άλλων βοηθημάτων, διευκόλυνση για τις μετακινήσεις κ.ά.).

- 3) Η Συνέλευση του Τμήματος (συν. 9η/27-4-2017) αποφάσισε να δίνεται η δυνατότητα στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες του 7ου και του 8ου εξαμήνου, καθώς και στους επί πτυχίω, να ζητούν βελτίωση της βαθμολογίας τους σε έως και τρία (3) μαθήματα (υποχρεωτικά και επιλεγόμενα κατεύθυνσης). Οι ημερομηνίες υποβολής αιτήσεων βελτίωσης βαθμολογίας θα είναι οι εξής: 30/10 έως 10/11 και 20/3 έως 30/3 κάθε ακαδ. έτους. Σημειώνεται ότι, με την υποβολή αίτησης, αυτόματα διαγράφεται ο προηγούμενος προβιβάσιμος βαθμός του μαθήματος του οποίου ο φοιτητής/η φοιτήτρια αιτείται τη βελτίωση καθώς επίσης και ότι η επανεξέταση του ίδιου μαθήματος για δεύτερη φορά, δεν επιτρέπεται. Με απόφαση του Τμήματος δεν γίνεται δεκτή η ρήτρα στις γραπτές και προφορικές εξετάσεις.
- 4) Οι φοιτητές/φοιτήτριες κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους δεν δικαιούνται δωρεάν βιβλία περισσότερα από τον υποχρεωτικό αριθμό μαθημάτων του προγράμματος σπουδών τους.
- 5) Για την απόκτηση του πτυχίου απαιτείται η επιτυχής παρακολούθηση **46** μαθημάτων¹, το καθένα από τα οποία διδάσκεται επί τρεις ώρες κάθε εβδομάδα.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τους/τις εισαχθέντες/εισαχθείσες παλαιότερων ετών ισχύει ο αριθμός των μαθημάτων και οι π.μ. του έτους κατά το οποίο εισήχθησαν.

- 6) Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (νόμος 3374/2-8-2005), το πρόγραμμα σπουδών είναι οργανωμένο με βάση το σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων ECTS –π.μ.–. Οι πιστωτικές μονάδες εκφράζουν ποσοτικά την εργασία που απαιτείται για την ολοκλήρωση όλων των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων μάθησης και η οποία, κατά τη διάρκεια ενός εξαμήνου, αποτιμάται σε **τριάντα (30) π.μ.** Συνολικά, στη διάρκεια της φοίτησής τους οι φοιτητές/φοιτήτριες θα πρέπει να συγκεντρώσουν **240 π.μ.** (ECTS) τουλάχιστον².

Γ. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ

Το πτυχίο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ εξασφαλίζει **Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια** στους αποφοίτους του ώστε να είναι δυνατή η απορρόφησή τους και από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Α) **Οι προ του 2013-2014 εισαχθέντες/-είσες φοιτητές/φοιτήτριες του Τμήματος καθώς και οι πτυχιούχοι αυτού ΔΕΝ υπάγονται στις σχετικές με την υποχρέωση πιστοποιημένης Παιδαγωγικής-Διδακτικής Επάρκειας διατάξεις και το πτυχίο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ τους διασφαλίζει αυτομάτως το δικαίωμα απασχόλησης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ως καθηγητών/καθηγητριών (ΠΕ02 Φιλολόγων), όπως αυτό ίσχυε και πριν από την ψήφιση του νόμος 3848/2010.**

Β) Για όσους/όσες έχουν εισαχθεί κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 έως και το 2018-2019, η Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια εξασφαλίζεται σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στις σελ. 49-52 του παρόντος Οδηγού.

Γ) Για όσους/όσες έχουν εισαχθεί κατά το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 και εξής, η Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια εξασφαλίζεται σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στις σελ. 34-35 του παρόντος Οδηγού.

---

¹ Ο αριθμός 46 αφορά τους φοιτητές/φοιτήτριες που εισάγονται από το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 και εξής. Οι φοιτητές/φοιτήτριες προηγούμενων ετών πρέπει να συμβουλευθούν τις αντίστοιχες σελίδες του Οδηγού Σπουδών.

² Στο ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ο αριθμός των τριάντα πιστωτικών μονάδων ανά εξάμηνο και των συνολικά 240 πιστωτικών μονάδων ισχύει κατά προσέγγιση.

Δ. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ (ΕΣΠΑ 2014-2022)

Η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών/φοιτητριών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, που πραγματοποιείται μέσω προγραμμάτων ΕΚΠΑ-ΕΣΠΑ στοχεύει στην ερευνητική και επαγγελματική εξοικείωση όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος στους φυσικούς χώρους της μελλοντικής επαγγελματικής τους δραστηριότητας, προκειμένου να αποκτηθεί η σχετική εμπειρία και να επιτευχθεί η δημιουργία διαύλου αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας.

Η πρακτική άσκηση πραγματοποιείται σε φορείς ιδιωτικούς και δημόσιους, σχετικούς με την Ιστορία, την Αρχαιολογία, την Ιστορία της Τέχνης και τη Μουσειολογία, όπως σε Εφορείες Αρχαιοτήτων, Ιστορικά Αρχεία, Μουσεία, Βιβλιοθήκες, Υπηρεσίες Υπουργείων, καθώς και σε ερευνητικά ιδρύματα και οργανισμούς.

Είναι προαιρετική, αμειβόμενη, έχει διάρκεια δύο μηνών και πραγματοποιείται κατ' έτος μεταξύ Ιανουαρίου και Οκτωβρίου των θερινών μηνών συμπεριλαμβανομένων.

Για τη διαδικασία οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να συμβουλευθούν τον Εσωτερικό Κανονισμό Πρακτικής Άσκησης, που είναι ανηρτημένος στην Ιστοσελίδα του Τμήματος.

Ακαδημαϊκοί Επόπτες: Ν. Δημάκης, συνεπικουρούμενος από τις Ε. Κεφαλίδου και τον Ε. Κούμα.

Το Τμήμα προσφέρει επίσης πρακτικές ασκήσεις και ελεύθερα φροντιστήρια (βλ. σελ. 103-108).

Ε. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ι. ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΠΟΥ ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2019-2020

Γενικά

Για τον καταρτισμό του ενδεικτικού προγράμματος που παρατίθεται στις επόμενες σελίδες θεωρήθηκε σκόπιμο τα γενικά και υποχρεωτικά μαθήματα να προτάσσονται των ειδικών, έτσι ώστε να δημιουργηθεί η βάση εκείνη των γνώσεων που θα επιτρέψει στον/στη φοιτητή/φοιτήτρια να κινηθεί με άνεση σε περισσότερο εξειδικευμένα μαθήματα. Με αυτό το σκεπτικό, στα πρώτα εξάμηνα απαντούν γενικά μαθήματα, ενώ στα τελευταία ειδικά.

Η κατανομή των μαθημάτων σε εξάμηνα είναι ενδεικτική και όχι υποχρεωτική για τον/τη φοιτητή/φοιτήτρια, ο οποίος/η οποία μπορεί να συνδυάσει ελεύθερα τα μαθήματα που θέλει να παρακολουθήσει, εφόσον αυτά προσφέρονται. Ενδείκνυται τα γενικά μαθήματα να προηγούνται των ειδικών και επισημαίνεται ότι ο φοιτητής/η φοιτήτρια πρέπει να καταρτίσει το εβδομαδιαίο πρόγραμμά του/της, έτσι ώστε οι ώρες των διδασκομένων μαθημάτων να μη συμπίπτουν.

Η οργάνωση του προγράμματος προσαρμόζεται στον ελάχιστο αριθμό μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του πτυχίου, όπως αυτά αναλύονται στις προηγούμενες σελίδες. Από τα επιλεγόμενα μαθήματα ο/η φοιτητής/φοιτήτρια μπορεί να επιλέξει αυτά που ανταποκρίνονται στα ιδιαίτερα ενδιαφέροντά του/της, εφόσον αυτά προσφέρονται.

Οι φοιτητές/φοιτήτριες υποχρεούνται δύο φορές κάθε χρόνο, κατά το χειμερινό και το εαρινό εξάμηνο, ύστερα από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας του Τμήματος, να δηλώνουν όλα τα μαθήματα, στα οποία προτίθενται να εξετασθούν. Οι δηλώσεις των μαθημάτων γίνονται μέσω Διαδικτύου στην ιστοσελίδα: <http://my-studies.uoa.gr>.

Στα μαθήματα που προσφέρονται από περισσότερους/ες από έναν/μία διδάσκοντες/διδάσκουσες καλούνται οι φοιτητές/φοιτήτριες να δηλώσουν τον διδάσκοντα/τη ηδιδάσκουσα που θα παρακολουθήσουν μία εβδομάδα μετά την έναρξη των μαθημάτων. Ο αριθμός των εγγεγραμμένων φοιτητών/φοιτητριών θα κατανέμεται στους διδάσκοντες/στις διδάσπουσες, εκτός αν έχει οριστεί διαφορετικά από τον Τομέα για το συγκεκριμένο μάθημα.

Η αποτυχία σε υποχρεωτικό μάθημα συνεπάγεται την εκ νέου παρακολούθησή του σε επόμενο εξάμηνο. Σε περίπτωση αποτυχίας σε μάθημα επιλογής, ο/η φοιτητής/φοιτήτρια μπορεί να επιλέξει το ίδιο ή άλλο μάθημα. Σε περίπτωση που οι φοιτητές/φοιτήτριες μετά την απόκτηση του πτυχίου τους επιθυμούν να παρακολουθήσουν την άλλη κατεύθυνση σπουδών, δεν δικαιούνται να επιλέξουν τα μαθήματα ειδίκευσης ή ελεύθερης επιλογής στα οποία είχαν επιτύχει κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών τους.

Κατατακτήριες εξετάσεις

Όσοι/-σες φοιτητές/φοιτήτριες εισάγονται στο 3ο εξάμηνο, οφείλουν όλα τα μαθήματα του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών του Τμήματός μας εκτός των μαθημάτων που εξετάστηκαν κατά την κατάταξή τους.

Όσοι/-σες φοιτητές/φοιτήτριες εισάγονται στο 5ο εξάμηνο, (πτυχιούχοι του Τμήματός μας) οφείλουν να ακολουθήσουν τα μαθήματα ειδίκευσης και ελεύθερων επιλογών του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών από το 5ο εξάμηνο και μετά.

Πιστωτικές μονάδες (π.μ.) ανά προσφερόμενο μάθημα

Σ Η Μ Α Ν Τ Ι Κ Ο : Οι αριθμοί μαθημάτων και οι π.μ. που αναφέρονται στη συνέχεια ισχύουν ΜΟΝΟ για τους/τις εισαχθέντες/εισαχθείσες κατά το ακ. έτος 2019-2020 κ.ε. Για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες παλαιότερων ετών ισχύουν οι αριθμοί μαθημάτων και οι π.μ. της χρονιάς κατά την οποία εισήχθησαν και φαίνονται κατά τη διαδικασία της δήλωσης μαθημάτων.

I. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

<i>α) Μαθήματα Βάσης</i>	<i>π. μ.</i>
11 μαθήματα	55
ΦΑ03 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία I	5
ΦΑ04 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία II	5
ΦΑ27 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία III	5
ΦΑ07 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία IV	5
ή ΦΓ07 Γλωσσολογία	
ΦΛ03 Λατινική Φιλολογία I	5
ΦΛ04 Λατινική Φιλολογία II	5
ΦΒ27 Βυζαντινή Φιλολογία	5
ΦΝ03 Νεοελληνική Φιλολογία I	5
ΦΝ83 Νεοελληνική Φιλολογία II	5
ΤΕΚ301 Παιδαγωγικά I	5
ΤΕΚ303 Παιδαγωγικά II	5
Σύνολο	55

β) Μαθήματα Κορμού

i. 18 μαθήματα 90

Μαθήματα Ιστορίας

	<i>π. μ.</i>
II 04 Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές	5
II 10 Αρχαία Ιστορία Α'	5
II 11 Αρχαία Ιστορία Β'	5
II 13 Βυζαντινή Ιστορία Α'	5
II 21 Βυζαντινή Ιστορία Β'	5
II 12 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α'	5
II 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'	5
II 17 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'	5
II 18 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α'	5

Μαθήματα Αρχαιολογίας

	<i>π. μ.</i>
IA 04 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας	5
IA 02 Προϊστορική Αρχαιολογία Α'	5
IA 10 Προϊστορική Αρχαιολογία Β'	5
IA 11 Κλασική Αρχαιολογία Α'	5
IA 12 Κλασική Αρχαιολογία Β'	5
IA 13 Βυζαντινή Αρχαιολογία Α'	5
IA 14 Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'	5
IA 15 Ιστορία της Τέχνης Α'	5
IA 16 Ιστορία της Τέχνης Β'	5

π. μ.

ii. 1 Μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής:³

ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας	6
ή ΙΙ 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης	6
Ή ΤΕΚ300 (Παιδαγωγικά ΙΙΙ) Παιδαγωγική Ψυχολογία (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο)	3
Ή ΤΕΚ126 Αναλυτικό Πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση-Ασκήσεις	3
Ή ΤΕΚ008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης (διδάσκεται χειμερινό εξάμηνο)	3
Ή ΤΕΚ004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	3

II. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Τα μαθήματα Κατεύθυνσης διακρίνονται σε υποχρεωτικά και σε επιλεγόμενα, σεμιναριακά και μαθήματα επιλογής. Το Τμήμα και για τις δύο κατευθύνσεις σπουδών του προσφέρει μεγάλο αριθμό επιλεγόμενων μαθημάτων Κατεύθυνσης, τόσο σεμιναριακών όσο και μη σεμιναριακών. Οι φοιτητές/φοιτήτριες και των δύο κατευθύνσεων υποχρεούνται να παρακολουθήσουν έξι (6) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Κατεύθυνσης, εκ των οποίων τουλάχιστον τα δύο σεμιναριακά.⁴

³ Το υποχρεωτικό αυτό μάθημα Κορμού έχει αναγνωριστεί ότι συμπεριλαμβάνεται στον κύκλο των έξι (6) μαθημάτων, που παρέχουν την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια (βλ. σελ. 33). Για την κάλυψή του ο/η φοιτητής/φοιτήτρια επιλέγει με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα εκ των έξι μαθημάτων που αναφέρονται.

- Οι φοιτητές/φοιτήτριες της κατεύθυνσης Ιστορίας, που θα επιλέξουν ως υποχρεωτικό μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΙ 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης», έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν επίσης και ένα ή περισσότερα από τα υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Σε περίπτωση που οι ανωτέρω φοιτητές/φοιτήτριες ΔΕΝ επιλέξουν ως –υποχρεωτικό– μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΙ 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης», αλλά άλλο εκ των υπολοίπων μαθημάτων, έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν το μεν μάθημα «ΙΙ 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης» ως μάθημα Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης, ενώ τα υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Οι φοιτητές/φοιτήτριες της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας, που θα επιλέξουν ως υποχρεωτικό μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΑ190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας», έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν επίσης και ένα ή περισσότερα από τα υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Σε περίπτωση που οι ανωτέρω φοιτητές/φοιτήτριες ΔΕΝ επιλέξουν ως –υποχρεωτικό– μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας», αλλά άλλο εκ των τριών υπολοίπων μαθημάτων, έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν το μεν μάθημα «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας» ως μάθημα Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης, ενώ τα υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

⁴ Από τα προσφερόμενα Επιλεγόμενα μαθήματα Ειδικεύσεως υποχρεούται ο/η φοιτητής/φοιτήτρια να επιλέξει μέχρι τέλους των σπουδών του τουλάχιστον δύο σεμιναριακά μαθήματα. Η επίδοξη του/της φοιτητή/φοιτήτριας στα σεμιναριακά μαθήματα θα διαμορφώνεται με βάση την όλη συμμετοχή του, την προφορική παρουσίαση σεμιναριακής εργασίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και την τελική γραπτή μορφή της εργασίας αυτής, που θα αποδεικνύει την ικανότητά του στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου, στον εντοπισμό ζητημάτων που ενδιαφέρουν ερευνητικά και στην κριτική τοποθέτηση απέναντι στο εξεταζόμενο θέμα, καθώς και την τήρηση της ακαδημαϊκής δεοντολογίας. Η συμμετοχή του/της φοιτητή/φοιτήτριας στα σεμιναριακά μαθήματα είναι υποχρεωτική. Η απουσία σε περισσότερα από δύο (2) τριώρα μαθήματα ενός σεμιναριακού μαθήματος συνεπφέρει τη μη αναγνώριση του μαθήματος αυτού. Το μέγεθος των γραπτών σεμιναριακών εργασιών θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 5.500 και 7.000 λέξεων, συμπεριλαμβανομένων των υποσημειώσεων.

Κάθε ένα από τα σεμιναριακά μαθήματα αντιστοιχεί σε 7 π.μ., ενώ κάθε ένα από τα μη σεμιναριακά μαθήματα αντιστοιχεί σε 6 π.μ. Επομένως, οι πιστωτικές μονάδες στο σύνολο των επιλεγόμενων μαθημάτων Κατεύθυνσης είναι από 38 (2 σεμιναριακά και 4 μη σεμιναριακά μαθήματα) έως και 42 π.μ. (6 σεμιναριακά μαθήματα).

Κατεύθυνση Ιστορίας

A) Υποχρεωτικά

	π.μ.
8 μαθήματα	49
Π 03 Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία	6
Π 29 Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας	7
Π 25 Αρχαία Ιστορία Γ'	6
Π 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'	6
Π 31 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β'	6
Π 19 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'	6
Π 24 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	6
Π 84 Ιστορία Μεταπολεμικού Κόσμου Ι	6
Σύνολο	49

B) Επιλεγόμενα σεμιναριακά

	π.μ.
ΣΙ 95 Αρχαία Ιστορία	7
ΣΙ 71 Αρχαία Ιστορία (Ρωμαϊκοί χρόνοι)	7
ΣΙ 160 Βυζαντινή Ιστορία	7
ΣΙ 79 Βυζαντινή Ιστορία	7
ΣΙ 78 Βυζαντινή Ιστορία	7
ΣΙ 106 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως	7
ΣΙ 217 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	7
ΣΙ 55 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	7
ΣΙ 231 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	7
ΣΙ 219 Ιστορία Νέου Ελληνισμού	7
ΣΙ 153 Ιστορία Νέου Ελληνισμού	7
ΣΙ 143 Νεότερη Ελληνική Ιστορία	7
ΣΙ 147 Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία	7
ΣΙ 135 Νεότερη και Σύγχρονη ιστορία	7
ΣΙ 142 Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία	7

Γ) Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά

	π.μ.
Π 91 Αρχαία Ιστορία	6
Π 95 Βυζαντινή Ιστορία	6
Π 133 Βυζαντινή Ιστορία	6
Π 125 Βυζαντινή Ιστορία	6
Π 22 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β'	6
Π 140 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	6
Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης	6
Π 135 Νεότερη Ελληνική Ιστορία	6
Π 146 Νεότερη Ελληνική Ιστορία	6
Π 88 Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική Ιστορία	6
61 ΠρΑσκ Πρακτική Άσκηση Φοιτητών	6

Κατεύθυνση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

A) Υποχρεωτικά	π.μ.
8 μαθήματα	49
ΙΑ 21 Τοπογραφία – Αρχιτεκτονική – Πολεοδομία	6
ΙΑ 26 Προϊστορική Αρχαιολογία Γ'	6
ΙΑ 42 Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών	6
ΙΑ 31 Κλασική Αρχαιολογία Γ'	6
ΙΑ 108 Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων	6
ΙΑ 44 Αρχαιολογία της Μεταβυζαντινής περιόδου	6
ΙΑ 29 Ιστορία της Τέχνης Γ'	6
ΙΑ 103 Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία	7
Σύνολο	49
B) Επιλεγόμενα σεμιναριακά	π.μ.
ΣΑ 22 Προϊστορική Αρχαιολογία	7
ΣΑ 116 Προϊστορική Αρχαιολογία	7
ΣΑ 154 Προϊστορική Αρχαιολογία	7
ΣΑ 155 Προϊστορική Αρχαιολογία	7
ΣΑ 13 Αρχαιολογία Ανατολικών Πολιτισμών	7
ΣΑ 156 Αρχαιολογία Ανατολικών Πολιτισμών	7
ΣΑ 61 Κλασική Αρχαιολογία	7
ΣΑ 162 Κλασική Αρχαιολογία	7
ΣΑ 163 Κλασική Αρχαιολογία	7
ΣΑ 131 Βυζαντινή Αρχαιολογία	7
ΣΑ 133 Βυζαντινή Αρχαιολογία	7
ΣΑ 134 Βυζαντινή Αρχαιολογία	7
ΣΑ 188 Βυζαντινή Αρχαιολογία	7
ΣΑ 80 Ιστορία της Τέχνης	7
ΣΑ 136 Μουσειολογία	7
Γ) Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά	π.μ.
ΙΑ 150 Αρχαιομετρία	6
ΙΑ 152 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
ΙΑ 153 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
ΙΑ 64 Κλασική Αρχαιολογία	6
ΙΑ 111 Κλασική Αρχαιολογία	6
ΙΑ 146 Βυζαντινή Αρχαιολογία	6
ΙΑ 181 Βυζαντινή Αρχαιολογία	6
ΙΑ 43 (1-2-3) Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία	6
ΙΑ 131 Ιστορία της Τέχνης	6
ΙΑ 17 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης	6
ΙΑ 106 Μουσειολογία	6
ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας	6

III. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

2 μαθήματα

ΠΡΟΣΟΧΗ: Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων ελεύθερης επιλογής από άλλο Τμήμα ή άλλη Σχολή ή άλλο ΑΕΙ, εκτός του Τμήματός της, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ορίζεται σε 3. Σε περίπτωση που οι φοιτητές/φοιτήτριες επιλέξουν ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής μαθήματα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, από την κατεύθυνση σπουδών τους ή από την άλλη κατεύθυνση, πέραν των όσων υποχρεούνται για τη λήψη του πτυχίου τους, ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων αυτών αντιστοιχεί στον αριθμό των πιστωτικών μονάδων που δίδεται από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, σύμφωνα με τον παραπάνω κατάλογο. Επομένως, οι πιστωτικές μονάδες στα δύο μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής μπορεί να κυμαίνονται μεταξύ των 14 (σε περίπτωση που και τα δυο μαθήματα που επιλέγονται είναι σεμιναριακά είτε της μίας είτε της άλλης κατεύθυνσης του Τμήματός μας) και των 6 (σε περίπτωση που και τα δυο μαθήματα επιλέγονται από άλλο Τμήμα ή άλλη Σχολή ή άλλο ΑΕΙ).

Ο/η φοιτητής/φοιτήτρια μπορεί να επιλέξει δύο (2) μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής από:

1. μαθήματα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της μίας ή της άλλης κατεύθυνσης,
2. μαθήματα άλλων Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής και άλλων Πανεπιστημιακών Σχολών της Αθήνας σύμφωνα με τις διαθεσιμότητες (σχετικός κατάλογος θα αναρτηθεί στη Γραμματεία του Τμήματος).

Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/φοιτήτρια επιθυμεί να επιλέξει μαθήματα της κατηγορίας 2 παρακαλείται να επικοινωνήσει με τον/την σύμβουλο σπουδών του Τομέα της κατεύθυνσης σπουδών του/της.⁵

Σημειώνεται ότι:

το επιλεγόμενο μάθημα πρέπει να διδάσκεται τουλάχιστον τρεις ώρες εβδομαδιαίως.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Π.Μ. (ECTS)

Α) ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 2019-2020 -ΚΟΙΝΟΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Κατηγορία	Είδος	Αριθμός	Π.Μ.
Υποχρεωτικά και για της δύο κατευθύνσεις	Βάσης	11×5	55
	-Κορμού	18×5	90
	-Κορμού εσωτερικής επιλογής	1×3 (ελάχιστες οι 3 π.μ.)	3
Κατεύθυνσης	Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης	7×6 1×7	49
	Επιλογής Κατεύθυνσης	4×6=24 (μη σεμιναριακά) 2×7=14 (σεμιναριακά)	38
	Ελεύθερη Επιλογή	2×3	6 (ελάχιστον)
Σύνολο		46	241

⁵ Οι φοιτητές/φοιτήτριες έχουν τη δυνατότητα, εκτός του αριθμού μαθημάτων ελεύθερης επιλογής που προβλέπει το πρόγραμμα σπουδών, να ξεετάζονται, εάν το επιθυμούν, μέχρι και σε τέσσερα (4) επιπλέον μαθήματα.

B) Για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες Erasmus

Οι π.μ. (ECTS) των μαθημάτων που παρακολουθούν οι φοιτητές/φοιτήτριες Erasmus του Τμήματος σε πανεπιστήμια του εξωτερικού καθορίζονται από το πανεπιστήμιο από το οποίο προσφέρονται τα μαθήματα. Οι φοιτητές/φοιτήτριες πρέπει να προσέχουν ώστε τα μαθήματα που θα επιλέξουν θα τους επιτρέψουν να συμπληρώσουν τον κατ' ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό των 240 π.μ.

Οι π.μ. (ECTS) των μαθημάτων που προσφέρει το Τμήμα σε ξένους/-ξένες φοιτητές/φοιτήτριες έχουν διαμορφωθεί ως ακολούθως:

- Απλό μάθημα (διδασκαλία): 6 π.μ.
- Απλό μάθημα (διδασκαλία και άσκηση): 6 π.μ.
- Απλό μάθημα επιλεγόμενο Κατεύθυνσης (μη σεμιναριακό): 6 π.μ.
- Σεμιναριακό μάθημα: 7 π.μ.
- **Μεταπτυχιακό μάθημα: 15 π.μ.**

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που εισέρχονται στο Τμήμα στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus έχουν τη δυνατότητα να εξεταστούν ή να καταθέσουν εργασία και στην αγγλική γλώσσα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑ ΕΞΑΜΗΝΑ ΚΟΙΝΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

1ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (1ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π04	Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές
**	Π10	Αρχαία Ιστορία Α'
**	ΙΑ04	Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας
**	ΙΑ11	Κλασική Αρχαιολογία Α'
**	ΙΑ15	Ιστορία της Τέχνης Α'
B	ΦΑ03	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία Ι

1ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (2ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π11	Αρχαία Ιστορία Β'
**	Π12	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α'
**	ΙΑ02	Προϊστορική Αρχαιολογία Α'
**	ΙΑ12	Κλασική Αρχαιολογία Β'
B	ΦΝ03	Νεοελληνική Φιλολογία Ι
B	ΦΛ03	Λατινική Φιλολογία Ι

2ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (3ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π13	Βυζαντινή Ιστορία Α'
**	Π17	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'
**	ΙΑ13	Βυζαντινή Αρχαιολογία Α'
B	ΦΑ04	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙ
B	ΦΛ04	Λατινική Φιλολογία ΙΙ
B	ΦΒ27	Βυζαντινή Φιλολογία

2^ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (4ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π21	Βυζαντινή Ιστορία Β'
**	Π18	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α'
**	Π14	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'
**	ΙΑ10	Προϊστορική Αρχαιολογία Β'
**	ΙΑ14	Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'
**	ΙΑ16	Ιστορία της Τέχνης Β'

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

3^ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (5ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*Ι	Π03	Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία
*Ι	Π29	Μεθοδολογικά Προβλήματα Ιστορίας ⁶
*Ι	Π25	Αρχαία Ιστορία Γ'
*Ι	Π31	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β'
*Ι	Π19	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'
Β	ΦΑ27	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙΙ

3^ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (6ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*Ι	Π30	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'
*Ι	Π84	Ιστορία Μεταπολεμικού Κόσμου
*Ι	Π24	Ιστορία Οθωμανικής Αυτοκρατορίας
Β	ΦΑ07 ή ΦΓ07	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙV ή Γλωσσολογία
Β	ΦΝ83	Νεοελληνική Φιλολογία ΙΙ

4^ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (7ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
Β	ΤΕΚ301	(Παιδαγωγικά Ι) Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη
		Τέσσερα (4) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Ιστορίας
		1 Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής

4^ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (8ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
Β	ΤΕΚ303	(Παιδαγωγικά ΙΙ): Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων
		Μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής Επιλέγεται, με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα μάθημα μεταξύ των έξι (6) ακολούθων μαθημάτων:
	ΙΑ190	

⁶ Από το ακαδ. Έτος 2013-2014 το μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτική πρακτική άσκηση εξοικείωσης με αρχαιακό υλικό και τεχνικές της ιστορικής έρευνας. Βλ. Υποχρεωτική Πρακτική Άσκηση Φοιτητών/Φοιτητριών Κατεύθυνσης Ιστορίας σελ. 103-104.

	III126 TEK008 TEK004 TEK300 TEK126	Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο) ή Ιστορία της Εκπαίδευσης ή Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο) ή Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης ή (Παιδαγωγικά III) Παιδαγωγική Ψυχολογία (διδάσκεται χειμερινό εξάμηνο) ή (Παιδαγωγικά IV) Αναλυτικό Πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση
		Δύο (2) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Ιστορίας, το ένα εκ των οποίων μπορεί να είναι η Πρακτική Άσκηση 61Πρ.Ασκ
		1 Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

3^ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (5ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*II	IA26	Προϊστορική Αρχαιολογία Γ'
*II	IA42	Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών
*II	IA44	Μεταβυζαντινή Αρχαιολογία
B	ΦΑ27	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία III
		Ένα (1) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

3^ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (6ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*II	IA31	Κλασική Αρχαιολογία Γ'
*II	IA21	Τοπογραφία-Αρχιτεκτονική-Πολεοδομία
*II	IA29	Ιστορία της Τέχνης Γ'
B	ΦΑ07 ή ΦΓ07	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία IV ή Γλωσσολογία
B	ΦΝ83	Νεοελληνική Φιλολογία II
		Ένα (1) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης ή την Πρακτική Άσκηση 61Πρ.Ασκ

4^ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (7ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	TEK301	(Παιδαγωγικά I) Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη
II	IA108	Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων
		Τρία (3) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

		1 Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
--	--	-----------------------------

4^ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (8ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	TEK303	(Παιδαγωγικά II): Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων
*Π	ΙΑ103	Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία*
		<u>Μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής</u> Επιλέγεται, με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα μάθημα μεταξύ των έξι (6) ακόλουθων μαθημάτων:
	ΙΑ190	Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας
	Π126	ή Ιστορία της Εκπαίδευσης
	TEK008	ή Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο)
	TEK004	ή Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης
	TEK300	ή (Παιδαγωγικά III) Παιδαγωγική Ψυχολογία (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο)
	TEK126	ή (Παιδαγωγικά IV) Αναλυτικό Πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση
		Ένα (1) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης
		1 Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής

Μαθήματα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας

(Για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες που έχουν εισαχθεί από το ακ. έτος 2019-2020 και εξής)

Με βάση την απόφαση της συνεδρίας της Συγκλήτου της 17ης Απριλίου 2019, η Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια για της απόφοιτους του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, που έχουν εισαχθεί από το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 και εξής, εξασφαλίζεται με την επιτυχή τους εξέταση στα ακόλουθα μαθήματα, βάσει του προγράμματος σπουδών:

I) Π04 Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές

II) Δύο σεμινάρια

III) Τα δύο παιδαγωγικά Μαθήματα Βάσης:

α) TEK 301 (Παιδαγωγικά I) Διδακτική της Ιστορίας, Θεωρία και Πράξη,

β) TEK 303 (Παιδαγωγικά II), Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων.

IV) Ένα από τα ακόλουθα έξι (6) μαθήματα Εσωτερικής Επιλογής Κορμού:

ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας

ή

Π126 Ιστορία της Εκπαίδευσης

ή

ΤΕΚ008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο)

ή

ΤΕΚ004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

ή

ΤΕΚ 300 (Παιδαγωγικά ΙΙΙ) Παιδαγωγική Ψυχολογία (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο)

ή

ΤΕΚ 126 (Παιδαγωγικά ΙV) Αναλυτικό Πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση

**ii. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΕΣ/ΕΙΣΑΧΘΕΙΣΕΣ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΩΝ ΕΤΩΝ
(ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ: ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΙΣΧΥΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΑΙΕΣ Π.Μ.)**

5. Οδηγίες για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες με έτος εισαγωγής προ του 2011

Σύμφωνα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 άρχισε η εφαρμογή του νέου προγράμματος σπουδών. Το νέο πρόγραμμα σπουδών προβλέπει: (1) μετατροπή των τετράωρων μαθημάτων σε τριώρα, (2) αύξηση του αριθμού μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου, (3) κατάργηση αρκετών παλαιών μαθημάτων και αντικατάστασή τους από νέα, καθώς και (4) προσθήκη νέων μαθημάτων. Οι αλλαγές αυτές ισχύουν για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες οι οποίοι/ες έχουν εισαχθεί από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και εξής. Για τους παλαιούς φοιτητές και παλαιές φοιτήτριες, όσους και όσες δηλαδή εισήχθησαν μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011, ισχύουν τα παρακάτω:

1) Το νέο πρόγραμμα άρχισε να εφαρμόζεται από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012.

2) **Δεν μεταβάλλεται** ο αριθμός των μαθημάτων που απαιτούνται για την απόκτηση πτυχίου. Ισχύει ο αριθμός των 42 μαθημάτων, εκ των οποίων τα 2 σεμιναριακά.

3) Δεν μεταβάλλεται ο αριθμός των υποχρεωτικών Μαθημάτων Βάσης, των υποχρεωτικών μαθημάτων Κορμού, των υποχρεωτικών μαθημάτων Κατεύθυνσης, των Επιλεγόμενων Μαθημάτων Κατεύθυνσης (σεμιναριακών και μη σεμιναριακών) και των μαθημάτων Ελεύθερης Επιλογής που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου.

4) Όσα μαθήματα του παλαιού προγράμματος έχουν παύσει να προσφέρονται, έχουν αντικατασταθεί από νέα μαθήματα, σύμφωνα με της πίνακες που ακολουθούν. Τα μαθήματα αυτά **δεν εξετάζονται** πλέον. Οι φοιτητές/φοιτήτριες που τα οφείλουν θα πρέπει να δηλώσουν τα νέα μαθήματα με τα οποία αντιστοιχίζονται (συμβουλευτείτε τους πίνακες που ακολουθούν για τις αντιστοιχίες).

Μαθήματα του παλαιού προγράμματος που δεν εξετάζονται πλέον ή έχουν μεταφερθεί

1ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (1ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
**	ΙΑ02	Προϊστορική Αρχαιολογία Α'	Προσφέρεται πλέον στο 2ο εξάμηνο.

1ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (2ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
**	ΙΑ10	Προϊστορική Αρχαιολογία Β'	Προσφέρεται πλέον στο 4ο εξάμηνο.
B	ΦΓ03	Γλωσσολογία	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι/-ες φοιτητές/φοιτήτριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως ΦΒ27 Βυζαντινή Φιλολογία του 3ου εξαμήνου.
**	ΙΑ02	Προϊστορική Αρχαιολογία Α'	Προσφέρεται πλέον στο 2ο εξάμηνο. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνον όσοι/-ες φοιτητές/φοιτήτριες το οφείλουν.

2ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (3ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
B	ΦΒ27	Βυζαντινή Φιλολογία	Νέο μάθημα που αντικαθιστά το ΒΦΓ03 Γλωσσολογία. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνο όσοι/-ες φοιτητές/φοιτήτριες οφείλουν το ΒΦΓ03.

2ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (4ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
**	Π21	Βυζαντινή Ιστορία Β'	Νέο μάθημα που αντικαθιστά το ΒΦ25 Βυζαντινά Κείμενα. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνον όσοι/-ες φοιτητές/φοιτήτριες

			οφείλουν το ΒΦΒ25.
**	ΙΑ10	Προϊστορική Αρχαιολογία Β'	Προσφέρεται πλέον στο 4ο εξάμηνο. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνο όσοι/-ες φοιτητές/φοιτήτριες το οφείλουν.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

3ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (5ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
Β	ΦΒ25	Βυζαντινά Κείμενα	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι φοιτητές/φοιτήτριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως Π21 Βυζαντινή Ιστορία Β' στο 4ο εξάμηνο.

3ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (6ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
*Ι	Π26	Βυζαντινή Ιστορία Β'	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι/-ες φοιτητές/φοιτήτριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως Π22 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β' στο 6ο εξάμηνο.
*Ι	Π22	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β'	Νέο μάθημα που αντικαθιστά το Π26 Βυζαντινή Ιστορία Β'. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνον όσοι/-ες φοιτητές/φοιτήτριες οφείλουν το Π26.

4ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (7ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
Β	ΒΠΑ01	Παιδαγωγικά Ι	Δεν προσφέρεται πλέον το εναλλακτικό του μάθημα ΒΦΣ90 Ιστορία της Φιλοσοφίας. Όσοι/-ες φοιτητές/φοιτήτριες το οφείλουν υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνο ως Βάσης ΤΕΚ301.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

3ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (5ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
*ΙΙ	ΙΑ27	Κλασική Αρχαιολογία Γ'	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι/ες φοιτητές/φοιτήτριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως ΙΑ43 Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία στο 5ο εξάμηνο.
*ΙΙ	ΙΑ43	Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία	Νέο μάθημα που αντικαθιστά το ΙΑ27 Κλασική Αρχαιολογία Γ'. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνο όσοι φοιτητές/φοιτήτριες οφείλουν το ΙΑ27.
*ΙΙ	ΙΑ44	Μεταβυζαντινή Αρχαιολογία	Νέο μάθημα που αντικαθιστά το ΙΑ28 Βυζαντινή Αρχαιολογία Γ'. οχρεούνται να το δηλώσουν μόνον όσοι φοιτητές/φοιτήτριες οφείλουν το ΙΑ28.
Β	ΦΒ25	Βυζαντινά Κείμενα	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι φοιτητές/φοιτήτριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως Π21 Βυζαντινή Ιστορία Β' στο 4ο εξάμηνο.

3ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (6ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
*ΙΙ	ΙΑ28	Βυζαντινή Αρχαιολογία Γ'	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι/-ες φοιτητές/φοιτήτριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως ΙΑ44 Μεταβυζαντινή Αρχαιολογία στο 5ο εξάμηνο.

4ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (7ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
*Π	ΙΑ30	Προϊστορική Αρχαιολογία Δ'	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι/όσες φοιτητές/φοιτήτριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως ΙΑ42 Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών στο 7ο εξάμηνο.
*Π	ΙΑ42	Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών	Νέο μάθημα που αντικαθιστά το ΙΑ30 Προϊστορική Αρχαιολογία Δ'. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνο όσοι/-ες φοιτητές/φοιτήτριες οφείλουν το ΙΑ30.
*Π	ΙΑ32	Βυζαντινή Αρχαιολογία Δ'	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι/όσες φοιτητές/φοιτήτριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως ΙΑ108 Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων στο 8ο εξάμηνο.
*Π	ΙΑ108	Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων	Νέο μάθημα που αντικαθιστά το ΙΑ32 Βυζαντινή Αρχαιολογία Δ'. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνον όσοι/-ες φοιτητές/φοιτήτριες οφείλουν το ΙΑ32.
B	ΒΠΔ01	Παιδαγωγικά I	Δεν προσφέρεται πλέον το εναλλακτικό του μάθημα ΒΦΣ90 Ιστορία της Φιλοσοφίας. Όσοι/όσες φοιτητές/φοιτήτριες το οφείλουν υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνο ως Βάσης ΤΕΚ301.

4ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (8ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
*Π	ΙΑ25	Τοπογραφία-Ανασκαφική	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι/όσες φοιτητές/φοιτήτριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως ΙΑ21 Τοπογραφία-Αρχιτεκτονική-Πολεοδομία στο 6ο εξάμηνο.
*Π	ΙΑ21	Τοπογραφία-Αρχιτεκτονική-Πολεοδομία	Νέο μάθημα που αντικαθιστά το ΙΑ25 Τοπογραφία-Ανασκαφική. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνον όσοι/-ες φοιτητές/φοιτήτριες οφείλουν το ΙΑ25.
*Π	ΙΑ31	Κλασική Αρχαιολογία Γ'	Στο παλαιό πρόγραμμα προσφερόταν στο 5ο εξάμηνο, στο νέο πρόγραμμα προσφέρεται στο 8ο εξάμηνο.

5. Οδηγίες για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες με έτη εισαγωγής 2011-2012 και 2012-2013

Οι πιστωτικές μονάδες οργανώνονται σε τρία εξαμηνιαία μαθήματα, που ενδέχεται να συνοδεύονται από φροντιστηριακές ασκήσεις ή επιτόπια μαθήματα για τους ενδιαφερόμενους φοιτητές/τις ενδιαφερόμενες φοιτήτριες. Τα μαθήματα κατανέμονται στις ακόλουθες ενότητες:

Μαθήματα υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις

α) Μαθήματα Βάσης:

11 μαθήματα = 40 π.μ. (9 μαθήματα από το Τμήμα Φιλολογίας × 3,5 π.μ και 2 μαθήματα από το Τμήμα Φιλοσοφίας – Παιδαγωγικής – Ψυχολογίας × 4 π.μ και × 4,5 π.μ., αντιστοίχως)

β) Μαθήματα Κορμού:

20 μαθήματα × 5 π.μ = 100 π.μ.

Ειδικότερα:

Μαθήματα Ιστορίας:

10 μαθήματα × 5 π.μ = 50 π.μ.

Μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης:

10 μαθήματα × 5 π.μ = 50 π.μ.

2. Μαθήματα Κατεύθυνσης

α) Μαθήματα Ειδίκευσης:⁷

17 μαθήματα, που οργανώνονται για την:

Κατεύθυνση Ιστορίας σε:

8 μαθήματα	9 μαθήματα
Υποχρεωτικά Ειδίκευσης	Επιλεγόμενα Ειδίκευσης
40,5 π.μ. (7 μαθήματα	50,5 – 54 π.μ.
× 5 π.μ. και 1 μάθημα × 5,5 π.μ)	
(αναλυτικά παρακάτω)	

Κατεύθυνση Αρχαιολογίας σε:

9 μαθήματα	8 μαθήματα
Υποχρεωτικά Ειδίκευσης	Επιλεγόμενα Ειδίκευσης
46 π.μ. (8 μαθήματα	45 – 48 π.μ.
× 5 π.μ. και 1 μάθημα × 6 π.μ.)	
(αναλυτικά παρακάτω)	

β) Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής

4 μαθήματα

Οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να επιλέξουν τα τέσσερα μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής, αποκλειστικά ή συνδυαστικά, από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, από άλλο τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής, ή από τμήμα άλλης Σχολής του ΕΚΠΑ ή άλλο ΑΕΙ. Τα μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής από άλλο τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής ή από τμήμα άλλης Σχολής του ΕΚΠΑ ή άλλο ΑΕΙ αντιστοιχούν το καθένα σε 3 (τρεις) πιστωτικές μονάδες. Τα μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής που θα επιλεγούν από μαθήματα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, αντιστοιχούν στον αριθμό πιστωτικών μονάδων που αναγράφεται για το κάθε μάθημα στον παρόντα Οδηγό Σπουδών. Οι φοιτητές/φοιτήτριες, ανεξαρτήτως της κατεύθυνσης σπουδών που ακολουθούν, μπορούν να επιλέξουν ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας μαθήματα τόσο της ιστορικής όσο και της αρχαιολογικής κατεύθυνσης.

Συγκεντρωτικά η κατανομή των διδακτικών και πιστωτικών μονάδων έχει ως εξής:

Για την κατεύθυνση Ιστορίας:

Κατηγορία	Είδος	Αριθμός	Π.Μ.
Υποχρεωτικά και για της δύο κατευθύνσεις	Βάσης	11	40
	Κορμού	20	100
Κατεύθυνσης	Υποχρεωτικά Ειδίκευσης	8	40,5
	Επιλεγόμενα Ειδίκευσης	9	50,5 -54

⁷ Από τα προσφερόμενα Επιλεγόμενα μαθήματα Ειδίκευσης υποχρεούται ο/η φοιτητής/φοιτήτρια να επιλέξει μέχρι τέλος των σπουδών του τουλάχιστον **δύο σεμιναριακά μαθήματα**. Η επίδοση του/της φοιτητή/φοιτήτριας στα σεμιναριακά μαθήματα θα διαμορφώνεται με βάση την όλη συμμετοχή του/της, την προφορική παρουσίαση σεμιναριακής εργασίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και την τελική γραπτή μορφή της εργασίας αυτής, που θα αποδεικνύει την ικανότητά του/της στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου, στον εντοπισμό ζητημάτων που ενδιαφέρουν ερευνητικά και στην κριτική τοποθέτηση απέναντι στο εξεταζόμενο θέμα, καθώς και την τήρηση της ακαδημαϊκής δεοντολογίας. Η συμμετοχή του/της φοιτητή/φοιτήτριας στα σεμιναριακά μαθήματα είναι υποχρεωτική. Η απουσία σε περισσότερα από δύο (2) τρίωρα μαθήματα ενός σεμιναριακού μαθήματος συνεπιφέρει τη μη αναγνώριση του μαθήματος αυτού. Η έκταση των γραπτών σεμιναριακών εργασιών θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 5.500 και 7.000 λέξεων, συμπεριλαμβανομένων των υποσημειώσεων.

Σημειώνεται ότι ο αριθμός των φοιτητών/φοιτητριών ανά σεμινάριο δεν είναι δυνατό να υπερβαίνει τους 23.

	Ελεύθερης Επιλογής	4	Κυμαινόμενος αριθμός π.μ., σύμφωνα με τη ρύθμιση για τις π.μ. των μαθημάτων Ελεύθερης Επιλογής
Σύνολο		52	231 – 234,5 π.μ και επιπλέον οι π.μ. των τεσσάρων μαθημάτων Ελεύθερης Επιλογής

Για την κατεύθυνση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης:

Κατηγορία	Είδος	Αριθμός	Π.Μ.
Υποχρεωτικά και για της δύο κατευθύνσεις	Βάσης	11	40
	Κορμού	20	100
Κατεύθυνσης	Υποχρεωτικά Ειδίκευσης	9	46
	Επιλεγόμενα Ειδίκευσης	8	45-48
	Ελεύθερης Επιλογής	4	Κυμαινόμενος αριθμός π.μ., σύμφωνα με τη ρύθμιση για τις π.μ. των μαθημάτων ελεύθερης επιλογής
Σύνολο		52	231 – 234 π.μ. και επιπλέον οι π.μ. των τεσσάρων μαθημάτων ελεύθερης επιλογής

Προσφερόμενα μαθήματα

Αναλυτικότερα οι πιστωτικές μονάδες ανά προσφερόμενο μάθημα έχουν ως εξής:

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

α) Μαθήματα Βάσης	π.μ.
11 μαθήματα	40
ΦΑ03 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία I	3,5
ΦΑ04 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία II	3,5
ΦΑ27 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία III	3,5
ΦΑ07 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία IV ή ΦΓ07 Γλωσσολογία	3,5
ΦΛ03 Λατινική Φιλολογία I	3,5
ΦΛ04 Λατινική Φιλολογία II	3,5
ΦΒ27 Βυζαντινή Φιλολογία	3,5
ΦΝ03 Νεοελληνική Φιλολογία I	3,5
ΦΝ83 Νεοελληνική Φιλολογία II	3,5
ΤΕΚ301 Παιδαγωγικά I	4
ΤΕΚ303 Παιδαγωγικά II	4,5
Σύνολο	40

β) Μαθήματα Κορμού	π.μ.
20 μαθήματα	100
Μαθήματα Ιστορίας	π.μ.
II 03 Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία	5
II 04 Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές	5
II 10 Αρχαία Ιστορία Α'	5
II 11 Αρχαία Ιστορία Β'	5
II 12 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α'	5
II 13 Βυζαντινή Ιστορία Α'	5

Π 21 Βυζαντινή Ιστορία Β'	5
Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'	5
Π 17 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'	5
Π 18 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α'	5
Σύνολο	50

<i>Μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης</i>	<i>π.μ.</i>
ΙΑ 04 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας	5
ΙΑ 02 Προϊστορική Αρχαιολογία Α'	5
ΙΑ 10 Προϊστορική Αρχαιολογία Β'	5
ΙΑ 11 Κλασική Αρχαιολογία Α'	5
ΙΑ 12 Κλασική Αρχαιολογία Β'	5
ΙΑ 13 Βυζαντινή Αρχαιολογία Α'	5
ΙΑ 14 Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'	5
ΙΑ 17 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης	5
ΙΑ 15 Ιστορία της Τέχνης Α'	5
ΙΑ 16 Ιστορία της Τέχνης Β'	5
Σύνολο	50

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

α) Μαθήματα Ειδίκευσης

Κατεύθυνση Ιστορίας

<i>Υποχρεωτικά</i>	<i>π.μ.</i>
8 μαθήματα	40,5
Π 25 Αρχαία Ιστορία Γ'	5
Π 22 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β'	5
Π 29 Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας	5,5
Π 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'	5
Π 31 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β'	5
Π 19 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'	5
Π 24 Ιστορία Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ΙΙ	5
Π 84 Ιστορία Μεταπολεμικού Κόσμου Ι	5
Σύνολο	40,5

Επιλεγόμενα

Οι φοιτητές/φοιτήτριες της Κατεύθυνσης Ιστορίας υποχρεούνται να παρακολουθήσουν εννέα (9) επιλεγόμενα μαθήματα Κατεύθυνσης, εκ των οποίων τουλάχιστον τα δύο σεμιναριακά. Κάθε ένα από τα επιλεγόμενα σεμιναριακά μαθήματα αντιστοιχεί σε 6 π.μ., ενώ κάθε ένα από τα επιλεγόμενα μη σεμιναριακά μαθήματα αντιστοιχεί σε 5,5 π.μ. Επομένως, οι πιστωτικές μονάδες στο σύνολο των επιλεγόμενων μαθημάτων Κατεύθυνσης Ιστορίας μπορεί να κυμαίνονται μεταξύ των 50,5 (2 σεμιναριακά και 7 μη σεμιναριακά μαθήματα) και των 54 π.μ. (9 σεμιναριακά μαθήματα).

Α) Επιλεγόμενα σεμιναριακά

	π.μ.
ΣΙ 95 Αρχαία Ιστορία	6
ΣΙ 71 Αρχαία Ιστορία (Ρωμαϊκοί χρόνοι)	6
ΣΙ 160 Βυζαντινή Ιστορία	6
ΣΙ 79 Βυζαντινή Ιστορία	6
ΣΙ 78 Βυζαντινή Ιστορία	6
ΣΙ 106 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως	6
ΣΙ 217 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	6
ΣΙ 55 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	6
ΣΙ 231 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	6
ΣΙ 219 Ιστορία Νέου Ελληνισμού	6
ΣΙ 153 Ιστορία Νέου Ελληνισμού	6
ΣΙ 143 Νεότερη Ελληνική Ιστορία	6
ΣΙ 147 Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία	6
ΣΙ 135 Νεότερη και Σύγχρονη ιστορία	6
ΣΙ 142 Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία	6

B) Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά

Π 91 Αρχαία Ιστορία	5,5
Π 95 Βυζαντινή Ιστορία	5,5
Π 133 Βυζαντινή Ιστορία	5,5
Π 125 Βυζαντινή Ιστορία	5,5
Π 22 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β'	5,5
Π 140 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	5,5
Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης	5,5
Π 135 Νεότερη Ελληνική Ιστορία	5,5
Π 146 Νεότερη Ελληνική Ιστορία	5,5
Π 88 Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική Ιστορία	5,5
61 ΠρΑσκ Πρακτική Άσκηση Φοιτητών	5,5

Κατεύθυνση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

<i>Υποχρεωτικά</i>	<i>π. μ.</i>
9 μαθήματα	46
ΙΑ 21 Τοπογραφία – Αρχιτεκτονική – Πολεοδομία	5
ΙΑ 26 Προϊστορική Αρχαιολογία Γ'	5
ΙΑ 42 Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών	5
ΙΑ 31 Κλασική Αρχαιολογία Γ'	5
ΙΑ 108 Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων	5
ΙΑ 43 Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία	5
ΙΑ 44 Αρχαιολογία της Μεταβυζαντινής περιόδου	5
ΙΑ 29 Ιστορία της Τέχνης Γ'	5
ΙΑ 103 Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία	6
Σύνολο	46

Επιλεγόμενα

Οι φοιτητές/φοιτήτριες της Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης υποχρεούνται να παρακολουθήσουν οκτώ (8) επιλεγόμενα μαθήματα Κατεύθυνσης, εκ των οποίων τουλάχιστον τα δύο σεμιναριακά. Κάθε ένα από τα επιλεγόμενα σεμιναριακά μαθήματα αντιστοιχεί σε 6 π.μ., ενώ κάθε ένα από τα επιλεγόμενα μη σεμιναριακά μαθήματα αντιστοιχεί σε 5,5 π.μ. Επομένως, οι πιστωτικές μονάδες στο σύνολο των επιλεγόμενων μαθημάτων Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης μπορεί να κυμαίνονται μεταξύ των 45 (2 σεμιναριακά και 6 μη σεμιναριακά μαθήματα) και των 48 π.μ. (8 σεμιναριακά μαθήματα).

A) Επιλεγόμενα σεμιναριακά	π.μ.
ΣΑ 22 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 116 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 154 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 155 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 13 Αρχαιολογία Ανατολικών Πολιτισμών	6
ΣΑ 156 Αρχαιολογία Ανατολικών Πολιτισμών	6
ΣΑ 61 Κλασική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 162 Κλασική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 163 Κλασική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 131 Βυζαντινή Αρχαιολογία	6
ΣΑ 133 Βυζαντινή Αρχαιολογία	6
ΣΑ 188 Βυζαντινή Αρχαιολογία	6
ΣΑ 134 Βυζαντινή Αρχαιολογία	6
ΣΑ 80 Ιστορία της Τέχνης	6
ΣΑ 136 Μουσειολογία	6
B) Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά	π.μ.
ΙΑ 150 Αρχαιομετρία	5,5
ΙΑ 152 Προϊστορική Αρχαιολογία	5,5
ΙΑ 153 Προϊστορική Αρχαιολογία	5,5
ΙΑ 64 Κλασική Αρχαιολογία	5,5
ΙΑ 111 Κλασική Αρχαιολογία	5,5
ΙΑ 146 Βυζαντινή Αρχαιολογία	5,5
ΙΑ 181 Βυζαντινή Αρχαιολογία	5,5
ΙΑ 43 (1-2-3) Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία	5,5
ΙΑ 131 Ιστορία της Τέχνης	5,5
ΙΑ 17 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης	
ΙΑ 106 Μουσειολογία	5,5
ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας	5,5
61 ΠρΑσκ Πρακτική Άσκηση φοιτητών	5,5

β) Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής

4 μαθήματα

ΠΡΟΣΟΧΗ: Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων ελεύθερης επιλογής από άλλο Τμήμα, άλλη Σχολή ή άλλο ΑΕΙ, εκτός του Τμήματός μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ορίζεται σε 3. Σε περίπτωση που οι φοιτητές/φοιτήτριες επιλέξουν ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής μαθήματα του Τμήματός μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, από την ίδια ή την άλλη κατεύθυνση

σπουδών τους, πέραν των πόσων υποχρεούνται για τη λήψη του πτυχίου τους, ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων αυτών αντιστοιχεί στον αριθμό των πιστωτικών μονάδων που δίδεται από το Τμήμα μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, σύμφωνα με τον παραπάνω κατάλογο (18–24).

Ο/Η φοιτητής/φοιτήτρια μπορεί να επιλέξει τέσσερα μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής από:

1. Μαθήματα του Τμήματος της ίδιας ή της άλλης κατεύθυνσης,
2. Μαθήματα άλλων Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής και άλλων Πανεπιστημιακών Σχολών της Αθήνας σύμφωνα με τις διαθεσιμότητες. (Για τον σχετικό κατάλογο, βλ. στην πλατφόρμα my studies / βασικός κύκλος / επιλογές άλλων Τμημάτων / 5ο, 7ο εξάμηνο για τα Χειμερινά προσφερόμενα, και βασικός κύκλος / επιλογές άλλων Τμημάτων / 6ο, 8ο εξάμηνο για τα Εαρινά προσφερόμενα)

Προς ενίσχυση της παιδαγωγικής κατάρτισης των φοιτητών/φοιτητριών, συστήνεται η παρακολούθηση τριών μαθημάτων Παιδαγωγικών (πλέον των δύο υποχρεωτικών Βάσης). Από τα τρία συστηνόμενα μαθήματα τα δύο πρέπει να είναι τα μαθήματα ΤΕΚ300 «Παιδαγωγική Ψυχολογία» και ΤΕΚ126 «Αναλυτικό Πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση», που προσφέρονται από τον Τομέα Παιδαγωγικής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης προς τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες του Τμήματός μας, στο 5ο και 6ο εξάμηνο του ενδεικτικού μας προγράμματος. Το τρίτο από τα συστηνόμενα μαθήματα οι φοιτητές/φοιτήτριες του Τμήματός μας μπορούν να το επιλέγουν ανάμεσα από όλα τα προσφερόμενα μαθήματα Παιδαγωγικών του Τομέα Παιδαγωγικής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, σε συνδιδασκαλία με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες του Παιδαγωγικού Τμήματος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Επαναλαμβάνεται ότι τα τρία συστηνόμενα μαθήματα Παιδαγωγικής θα είναι για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/φοιτήτρια επιθυμεί να επιλέξει μαθήματα της κατηγορίας 2, παρακαλείται να επικοινωνήσει με τον/την σύμβουλο σπουδών του Τομέα της κατεύθυνσης σπουδών του/της.

Σημειώνεται ότι: το επιλεγόμενο μάθημα πρέπει να διδάσκεται τουλάχιστον τρεις ώρες εβδομαδιαίως.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑ ΕΞΑΜΗΝΑ⁸
(ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΕΙΣΑΧΘΕΙ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΕΤΗ 2011-12 ΚΑΙ 2012-13)

Κοινό για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες και των δύο κατευθύνσεων
1ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (1ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π04	Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές
**	Π03	Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία
**	Π10	Αρχαία Ιστορία Α'
**	ΙΑ04	Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας
**	ΙΑ11	Κλασική Αρχαιολογία Α'
B	ΦΑ03	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία Ι

1ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (2ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π11	Αρχαία Ιστορία Β'
**	Π12	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α'
**	ΙΑ02	Προϊστορική Αρχαιολογία Α'
**	ΙΑ12	Κλασική Αρχαιολογία Β'
**	ΙΑ17	Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης
B	ΦΛ03	Λατινική Φιλολογία Ι

2ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (3ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π13	Βυζαντινή Ιστορία Α'
**	Π17	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'
**	ΙΑ13	Βυζαντινή Αρχαιολογία Α'
B	ΦΑ04	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙ
B	ΦΛ04	Λατινική Φιλολογία ΙΙ
B	ΦΒ27	Βυζαντινή Φιλολογία
	ΙΑ 15	Ιστορία της Τέχνης Α

2ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (4ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π21	Βυζαντινή Ιστορία Β'
**	Π18	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α'
**	Π14	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'
**	ΙΑ10	Προϊστορική Αρχαιολογία Β'
**	ΙΑ14	Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'
**	ΙΑ16	Ιστορία της Τέχνης Β'
B	ΦΝ03	Νεοελληνική Φιλολογία Ι

⁸ Οι ενδείξεις με τους κωδικούς αριθμούς των μαθημάτων:

B = Μαθήματα Βάσης

**= Μαθήματα υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις

*I = Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης Ιστορίας

*II= Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

Τα μαθήματα με την ένδειξη B (Βάσης) και εκείνα που απαντούν στα 4 πρώτα εξάμηνα είναι υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ**3ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (5ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*Ι	Π29	Μεθοδολογικά Προβλήματα της Ιστορίας*
*Ι	Π25	Αρχαία Ιστορία Γ'
*Ι	Π31	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β'
*Ι	Π19	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'
Β	ΦΑ27	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙΙ
		1 Επιλεγόμενο Ιστορίας
		1 Ελεύθερη Επιλογή**

* Από το ακαδ. Έτος 2013-2014 το μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτική πρακτική άσκηση εξοικείωσης με αρχειακό υλικό και τεχνικές της ιστορικής έρευνας. Βλ. Υποχρεωτική Πρακτική Άσκηση Φοιτητών/φοιτητριών Κατεύθυνσης Ιστορίας σελ. 103-104.

** Συστήνεται η παρακολούθηση του μαθήματος ΤΕΚ300 «Παιδαγωγική Ψυχολογία» που προσφέρεται από τον Τομέα Παιδαγωγικής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

3ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*Ι	Π22	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β'
*Ι	Π30	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'
*Ι	Π24	Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας
*Ι	Π84	Ιστορία Μεταπολεμικού Κόσμου
Β	ΦΑ07 ή ΦΓ07	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙV ή Γλωσσολογία
Β	ΦΝ83	Νεοελληνική Φιλολογία ΙΙ
		1 Ελεύθερη Επιλογή***

*** Συστήνεται η παρακολούθηση του μαθήματος ΤΕΚ126 «Αναλυτικό Πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση» που προσφέρεται από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

4ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (7ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
Β	ΤΕΚ301	Παιδαγωγικά Ι: Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη
		4 Επιλεγόμενα Ιστορίας
		1 Ελεύθερη Επιλογή

4ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (8ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
Β	ΤΕΚ303	Παιδαγωγικά ΙΙ: Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων
		4 Επιλεγόμενα Ιστορίας
		1 Ελεύθερη Επιλογή

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ**3ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (5ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*ΙΙ	ΙΑ26	Προϊστορική Αρχαιολογία Γ'
*ΙΙ	ΙΑ42	Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών
*ΙΙ	ΙΑ43	Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης
*ΙΙ	ΙΑ44	Μεταβυζαντινή Αρχαιολογία

B	ΦΑ27	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙΙ
		1 Επιλεγόμενο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης
		1 Ελεύθερη Επιλογή*

* Συστήνεται η παρακολούθηση του μαθήματος ΤΕΚ300 «Παιδαγωγική Ψυχολογία» που προσφέρεται από τον Τομέα Παιδαγωγικής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

3ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (6ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*ΙΙ	ΙΑ31	Κλασική Αρχαιολογία Γ'
*ΙΙ	ΙΑ21	Τοπογραφία-Αρχιτεκτονική-Πολεοδομία
*ΙΙ	ΙΑ29	Ιστορία της Τέχνης Γ'
B	ΦΑ07 ή ΦΓ07	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙV ή Γλωσσολογία
B	ΦΝ83	Νεοελληνική Φιλολογία ΙΙ
		1 Επιλεγόμενο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης
		1 Ελεύθερη Επιλογή**

** Συστήνεται η παρακολούθηση του μαθήματος ΤΕΚ126 «Αναλυτικό Πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση» που προσφέρεται από τον Τομέα Παιδαγωγικής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

4ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (7ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	ΤΕΚ301	Παιδαγωγικά Ι: Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη
*ΙΙ	ΙΑ108	Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων
		3 Επιλεγόμενα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης
		1 Ελεύθερη Επιλογή

4ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (8ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	ΤΕΚ303	Παιδαγωγικά ΙΙ: Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων
*ΙΙ	ΙΑ103	Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία***
		3 Επιλεγόμενα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης
		1 Ελεύθερη Επιλογή

*** Το μάθημα περιλαμβάνει πρακτική άσκηση των φοιτητών/φοιτητριών με διάρκεια 8 ημερών συνολικά (κατά προτίμηση 2 ημέρες ανά εβδομάδα), βλ. σελ. 105.

3. Οδηγίες για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες με έτη εισαγωγής από το 2013-2014 έως και το 2018-2019

Οι πιστωτικές μονάδες για την απόκτηση του πτυχίου οργανώνονται σε τρία εξαμηνιαία μαθήματα που ενδέχεται να συνοδεύονται από φροντιστηριακές ασκήσεις ή επιτόπια μαθήματα προς ενδιαφερόμενους/νες φοιτητές/φοιτήτριες.

Το πτυχίο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ εξασφαλίζει Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια στους/στις αποφοίτους του, οι οποίοι/ες έχουν εισαχθεί στο Τμήμα από το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 και στο εξής. Η κατοχή της Παιδαγωγικής-Διδακτικής Επάρκειας δίδει στους/στις ανωτέρω αποφοίτους τη δυνατότητα:

Να γίνονται δεκτοί στον διαγωνισμό μέσω ΑΣΕΠ για την κατάρτιση πίνακα κατάταξης εκπαιδευτικών κατά κλάδο και ειδικότητα (στη συγκεκριμένη περίπτωση ως εκπαιδευτικών του κλάδου «ΠΕ02 Φιλολόγων»), με σκοπό τον διορισμό ή την πρόσληψή τους στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σύμφωνα με τον νόμο 3848/2010, άρθρο 2, παράγραφος 3, περίπτωση β, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις του νόμου 4186/2013, άρθρο 36, παράγραφος 22, περίπτωση β και ε· 2) να προσλαμβάνονται στην ιδιωτική εκπαίδευση, σύμφωνα με τον νόμο 3848/2010, άρθρο 8.

Με σκοπό την εξασφάλιση της Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας από το πτυχίο του, το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας προέβη σε αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών του για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες του που έχουν εισαχθεί από το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 και στο εξής, σε πλήρη προσαρμογή του στον νόμο 4186/2013, άρθρο 36, παράγραφος 22, περίπτωση β και ε, σύμφωνα με τον οποίο:

Προϋπόθεση αποτελεί η ύπαρξη μέσα στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος διδακτικών αντικειμένων που εμπίπτουν στις ακόλουθες θεματικές περιοχές: 1. Θέματα εκπαίδευσης και αγωγής, 2. Θέματα μάθησης και διδασκαλίας, 3. Ειδική διδακτική και πρακτική άσκηση.

Κατ' εφαρμογή της παραπάνω διάταξης, το Τμήμα ενσωμάτωσε στο πρόγραμμα σπουδών του κύκλο μαθημάτων, που εξασφαλίζουν την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια στους/στις αποφοίτους του οι οποίοι/ες έχουν εισαχθεί στο Τμήμα κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 και στο εξής (οι εισαχθέντες/είσες κατά προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη υπάγονται στην προ του νόμου 3848/2010 νομοθεσία, που δεν απαιτεί την παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια και παρέχει στους/στις κατόχους πτυχίου του Τμήματός μας τη δυνατότητα διορισμού ή πρόσληψής τους στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση χωρίς άλλες προϋποθέσεις). Σημειώνεται ότι τα περισσότερα από τα μαθήματα αυτά ήδη περιέχονται στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος και διδάσκονται στους φοιτητές/φοιτήτριες του από πολλά έτη (βλ. αναλυτικά Πίνακα, σελ. 48-52).

Τα μαθήματα που απαιτούνται για την απόκτηση πτυχίου κατανέμονται στις ακόλουθες ενότητες:

1) Μαθήματα υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις

α) Μαθήματα Βάσης:

13 μαθήματα = 46 π.μ. (9 μαθήματα από το Τμήμα Φιλολογίας × 3,5 π.μ και 4 μαθήματα από το Τμήμα Φιλοσοφίας – Παιδαγωγικής – Ψυχολογίας, εκ των οποίων 1 × 4 π.μ., 1 × 4,5 π.μ., 2 × 3 π.μ.)

β) Μαθήματα Κορμού:

21 μαθήματα = 105,5 π.μ. (20 μαθήματα × 5 π.μ = 100 π.μ., 1 μάθημα × 5,5 π.μ = 5,5 π.μ.).

Ειδικότερα:

Μαθήματα Ιστορίας:

10 μαθήματα × 5 π.μ = 50 π.μ.

Μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης:

10 μαθήματα × 5 π.μ = 50 π.μ.

Μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής:⁹

⁹ Το υποχρεωτικό αυτό μάθημα Κορμού έχει αναγνωριστεί ότι συμπεριλαμβάνεται στον κύκλο των οκτώ (8) μαθημάτων, που παρέχουν την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια (βλ. Πίνακα σελ. 51-55). Για την κάλυψή του ο φοιτητής/φοιτήτρια,

1 μάθημα×5,5 π.μ.

2. Μαθήματα κατεύθυνσης

α) Μαθήματα Ειδίκευσης:¹⁰

16 μαθήματα, που οργανώνονται για την:

Κατεύθυνση Ιστορίας σε:

8 μαθήματα

Υποχρεωτικά Ειδίκευσης

40,5 π.μ. (7 μαθήματα

× 5 π.μ. και 1 μάθημα × 5,5 π.μ)

(αναλυτικά βλ. παρακάτω)

8 μαθήματα

Επιλεγόμενα Ειδίκευσης

45-48 π.μ.

Κατεύθυνση Αρχαιολογίας σε:

9 μαθήματα

Υποχρεωτικά Ειδίκευσης

46 π.μ. (8 μαθήματα

× 5 π.μ. και 1 μάθημα × 6 π.μ.)

(αναλυτικά βλ. παρακάτω)

7 μαθήματα

Επιλεγόμενα Ειδίκευσης

39,5-42 π.μ.

β) Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής

που εισήχθη από το ακ. έτ. 2013-14 έως το ακ. έτ. 2018-19, επιλέγει με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα εκ των τεσσάρων (4) ακόλουθων μαθημάτων ακόλουθων μαθημάτων (βλ. και Πίνακα σελ. 61-65).

ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας

ή ΙΙ 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης

ή ΤΕΚ008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης

ή ΤΕΚ004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης)

- Οι φοιτητές της κατεύθυνσης Ιστορίας, που θα επιλέξουν ως υποχρεωτικό μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΙ 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης», έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν επίσης και ένα ή περισσότερα από τα τρία υπόλοιπα μαθήματα (ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας, ΤΕΚ 008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, ΤΕΚ004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης) ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Σε περίπτωση που οι ανωτέρω φοιτητές ΔΕΝ επιλέξουν ως –υποχρεωτικό– μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΙ 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης», αλλά άλλο εκ των τριών υπολοίπων μαθημάτων, έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν το μεν μάθημα «ΙΙ 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης» ως μάθημα Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης, ενώ το ένα ή και τα δύο υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Οι φοιτητές της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας, που θα επιλέξουν ως υποχρεωτικό μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας», έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν επίσης και ένα ή περισσότερα από τα τρία υπόλοιπα μαθήματα (ΙΙ 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης, ΤΕΚ008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, ΤΕΚ004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης) ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Σε περίπτωση που οι ανωτέρω φοιτητές ΔΕΝ επιλέξουν ως –υποχρεωτικό– μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας», αλλά άλλο εκ των τριών υπολοίπων μαθημάτων, έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν το μεν μάθημα «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας» ως μάθημα Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης, ενώ το ένα ή και τα δύο υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

¹⁰ Από τα προσφερόμενα Επιλεγόμενα μαθήματα Ειδίκευσης υποχρεούται ο/η φοιτητής/φοιτήτρια να επιλέξει μέχρι τέλους των Σπουδών του τουλάχιστον **δύο σεμιναριακά μαθήματα**. Η επίδοση του/της φοιτητή/φοιτήτριας στα σεμιναριακά μαθήματα θα διαμορφώνεται με βάση την όλη συμμετοχή του/της, την προφορική παρουσίαση σεμιναριακής εργασίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και την τελική γραπτή μορφή της εργασίας αυτής, που θα αποδεικνύει την ικανότητά του/της στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου, στον εντοπισμό ζητημάτων που ενδιαφέρουν ερευνητικά και στην κριτική τοποθέτηση απέναντι στο εξεταζόμενο θέμα, καθώς και την τήρηση της ακαδημαϊκής δεοντολογίας. Η συμμετοχή του/της φοιτητή/φοιτήτριας στα σεμιναριακά μαθήματα είναι υποχρεωτική. Η απουσία σε περισσότερα από δύο (2) τριώρα μαθήματα ενός σεμιναριακού μαθήματος συνεπφέρει τη μη αναγνώριση του μαθήματος αυτού. Η έκταση των γραπτών σεμιναριακών εργασιών θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 5.500 και 7.000 λέξεων, συμπεριλαμβανομένων των παραπομπών.

Σημειώνεται ότι ο αριθμός των φοιτητών/φοιτητριών ανά σεμινάριο δεν είναι δυνατό να υπερβαίνει τους 23. Τα δύο σεμιναριακά μαθήματα έχουν αναγνωριστεί και ως μαθήματα Παιδαγωγικής-Διδακτικής Επάρκειας (βλ. και Πίνακα σελ. 61-65).

2 μαθήματα

Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων ελεύθερης επιλογής από άλλο Τμήμα ή άλλη Σχολή ή άλλο ΑΕΙ, εκτός του Τμήματός μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ορίζεται σε 3.

Σε περίπτωση που οι φοιτητές/φοιτήτριες επιλέξουν ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής μαθήματα του Τμήματός μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, από την ίδια ή την άλλη κατεύθυνση σπουδών τους, πέραν των όσων υποχρεούνται για τη λήψη του πτυχίου τους, ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων αυτών αντιστοιχεί στον αριθμό των πιστωτικών μονάδων που δίδεται από το Τμήμα μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, σύμφωνα με τον παρακάτω κατάλογο και κυμαίνεται μεταξύ των **6 Π.Μ.** (σε περίπτωση που και τα δύο μαθήματα επιλεγούν από μαθήματα εκτός του Τμήματός μας) και των **12 Π.Μ.** (σε περίπτωση που και τα δύο μαθήματα επιλεγούν από σεμιναριακά μαθήματα του Τμήματός μας)

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ

Για τους φοιτητές που εισήχθησαν από το ακαδ. έτος 2013-2014 έως το ακαδ. έτος 2018-2019, δίνονται οι ακόλουθες διευκρινίσεις:

Το μάθημα Π03 παραμένει μάθημα Κορμού

Το μάθημα Π22 παραμένει υποχρεωτικό Κατεύθυνσης

Το μάθημα ΙΑ17 παραμένει μάθημα Κορμού

Το μάθημα ΙΑ43 παραμένει υποχρεωτικό Κατεύθυνσης

Το μάθημα ΠΔ300 αντικαθίσταται από το μάθημα ΤΕΚ300 και παραμένει μάθημα βάσης

Το μάθημα ΠΔ302 αντικαθίσταται από το μάθημα ΤΕΚ126 και παραμένει μάθημα βάσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑ ΕΞΑΜΗΝΑ¹¹

(ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΕΙΣΑΧΘΕΙ
ΑΠΟ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2013-14 ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟ 2018-19)¹²

¹¹ Οι ενδείξεις με τους κωδικούς αριθμούς των μαθημάτων:

B = Μαθήματα Βάσης

**= Μαθήματα υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις

*I = Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης Ιστορίας

*Π= Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

Τα μαθήματα με την ένδειξη B (Βάσης) και εκείνα που απαντούν στα 4 πρώτα εξάμηνα είναι υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις.

¹² Υπογραμμίζεται ότι για τη λήψη του πτυχίου ο/η φοιτητής/φοιτήτρια, i. ανάλογα με την Κατεύθυνση, Ιστορίας ή Αρχαιολογίας, που ακολουθεί υποχρεούται, από τα οκτώ (8) Μαθήματα «Επιλεγόμενα Ιστορίας» / από τα επτά (7) Μαθήματα «Επιλεγόμενα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης», να παρακολουθήσει δύο (2) τουλάχιστον σεμιναριακά μαθήματα, τα οποία παράλληλα έχει αναγνωριστεί ότι συμπεριλαμβάνονται στον κύκλο των οκτώ (8) μαθημάτων, που παρέχουν την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια.

ii. για την κάλυψη του υποχρεωτικού Μαθήματος Κορμού Εσωτερικής Επιλογής επιλέγει με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα εκ των ακόλουθων μαθημάτων (βλ. Πίνακα σελ. 52-58):

ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας

ή

Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης

ή

ΤΕΚ008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης

ή

ΤΕΚ004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

Οι φοιτητές της κατεύθυνσης Ιστορίας, που θα επιλέξουν ως υποχρεωτικό μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «Π126 Ιστορία της Εκπαίδευσης», έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν επίσης και ένα ή περισσότερα από τα τρία υπόλοιπα μαθήματα (ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας, ΤΕΚ008

ΚΟΙΝΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

1. Μαθήματα υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις

α) Μαθήματα Βάσης:

13 μαθήματα = 46 π.μ. (9 μαθήματα από το Τμήμα Φιλολογίας × 3,5 π.μ και 4 μαθήματα από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, εκ των οποίων 1 × 4 π.μ., 1 × 4,5 π.μ., 2 × 3 π.μ.)

β) Μαθήματα Κορμού:

21 μαθήματα = 105,5 π.μ. (20 μαθήματα × 5 π.μ = 100 π.μ., 1 μάθημα × 5,5 π.μ = 5,5 π.μ.).

Ειδικότερα:

Μαθήματα Ιστορίας:

10 μαθήματα × 5 π.μ = 50 π.μ.

Μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης:

10 μαθήματα × 5 π.μ = 50 π.μ.

Μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής: ¹³

Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, TEK004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης) ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Σε περίπτωση που οι ανωτέρω φοιτητές ΔΕΝ επιλέξουν ως –υποχρεωτικό– μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «Π126 Ιστορία της Εκπαίδευσης», αλλά άλλο εκ των τριών υπολοίπων μαθημάτων, έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν το μεν μάθημα «Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης» ως μάθημα Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης, ενώ το ένα ή και τα δύο υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Οι φοιτητές της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας, που θα επιλέξουν ως υποχρεωτικό μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας», έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν επίσης και ένα ή περισσότερα από τα τρία υπόλοιπα μαθήματα (Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης, TEK008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, TEK004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης) ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Σε περίπτωση που οι ανωτέρω φοιτητές ΔΕΝ επιλέξουν ως –υποχρεωτικό– μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας», αλλά άλλο εκ των τριών υπολοίπων μαθημάτων, έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν το μεν μάθημα «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας» ως μάθημα Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης, ενώ το ένα ή και τα δύο υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

¹³ Το υποχρεωτικό αυτό μάθημα Κορμού έχει αναγνωριστεί ότι συμπεριλαμβάνεται στον κύκλο των οκτώ (8) μαθημάτων, που παρέχουν την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια (βλ. Πίνακα σελ. 50-54). Για την κάλυψή του ο φοιτητής/-τρια, κατά το ακαδ. έτος 2018-19, επιλέγει με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα εκ των τεσσάρων (4) ακόλουθων μαθημάτων ακολουθών μαθημάτων (βλ. και Πίνακα σελ. 61-65).

ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας

ή Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης

ή TEK 008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης

ή TEK 004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης)

- Οι φοιτητές της κατεύθυνσης Ιστορίας, που θα επιλέξουν ως υποχρεωτικό μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης», έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν επίσης και ένα ή περισσότερα από τα τρία υπόλοιπα μαθήματα (ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας, TEK 008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, TEK 004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης) ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Σε περίπτωση που οι ανωτέρω φοιτητές ΔΕΝ επιλέξουν ως –υποχρεωτικό– μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης», αλλά άλλο εκ των τριών υπολοίπων μαθημάτων, έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν το μεν μάθημα «Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης» ως μάθημα Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης, ενώ το ένα ή και τα δύο υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Οι φοιτητές της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας, που θα επιλέξουν ως υποχρεωτικό μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας», έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν επίσης και ένα ή περισσότερα από τα τρία υπόλοιπα μαθήματα (Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης, TEK 008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, TEK 004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης) ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Σε περίπτωση που οι ανωτέρω φοιτητές ΔΕΝ επιλέξουν ως –υποχρεωτικό– μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας», αλλά άλλο εκ των τριών υπολοίπων

1 μάθημα×5,5 π.μ.

2. Μαθήματα κατεύθυνσης

α) Μαθήματα Ειδίκευσης:¹⁴

16 μαθήματα, που οργανώνονται για την:

Κατεύθυνση Ιστορίας σε:

8 μαθήματα
Υποχρεωτικά Ειδίκευσης
40,5 π.μ. (7 μαθήματα
× 5 π.μ. και 1 μάθημα × 5,5 π.μ.)
(αναλυτικά βλ. παρακάτω)

8 μαθήματα
Επιλεγόμενα Ειδίκευσης
45-48 π.μ.

Κατεύθυνση Αρχαιολογίας σε:

9 μαθήματα
Υποχρεωτικά Ειδίκευσης
46 π.μ. (8 μαθήματα
× 5 π.μ. και 1 μάθημα × 6 π.μ.)
(αναλυτικά βλ. παρακάτω)

7 μαθήματα
Επιλεγόμενα Ειδίκευσης
39,5-42 π.μ.

β) Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής

2 μαθήματα

Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων ελεύθερης επιλογής από άλλο Τμήμα ή άλλη Σχολή ή άλλο ΑΕΙ, εκτός του Τμήματός μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ορίζεται σε 3. **ΚΑΤ' ΕΞΑΙΡΕΣΗ**, σε περίπτωση που οι φοιτητές/-τριες επιλέξουν ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής μαθήματα του Τμήματός μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, από την ίδια ή την άλλη κατεύθυνση σπουδών τους, πέραν των όσων υποχρεούνται για τη λήψη του πτυχίου τους, ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων αυτών αντιστοιχεί στον αριθμό των πιστωτικών μονάδων που δίδεται από το Τμήμα μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, σύμφωνα με τον παρακάτω κατάλογο και κυμαίνεται μεταξύ των **6 Π.Μ.** (σε περίπτωση που και τα δύο μαθήματα επιλεγούν από μαθήματα εκτός του Τμήματός μας) και των **12 Π.Μ.** (σε περίπτωση που και τα δυο μαθήματα επιλεγούν από σεμιναριακά μαθήματα του Τμήματός μας).

Συγκεντρωτικά η κατανομή των διδακτικών και πιστωτικών μονάδων έχει ως εξής:

Για την κατεύθυνση Ιστορίας:

μαθημάτων, έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν το μεν μάθημα «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας» ως μάθημα Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης, ενώ το ένα ή και τα δύο υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

¹⁴ Από τα προσφερόμενα Επιλεγόμενα μαθήματα Ειδίκευσης υποχρεούται ο/η φοιτητής/-τρια να επιλέξει μέχρι τέλους των Σπουδών του τουλάχιστον δύο σεμιναριακά μαθήματα. Η επίδοση του/της φοιτητή/-τριας στα σεμιναριακά μαθήματα θα διαμορφώνεται με βάση την όλη συμμετοχή του, την προφορική παρουσίαση σεμιναριακής εργασίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και την τελική γραπτή μορφή της εργασίας αυτής, που θα αποδεικνύει την ικανότητά του στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου, στον εντοπισμό ζητημάτων που ενδιαφέρουν ερευνητικά και στην κριτική τοποθέτηση απέναντι στο εξεταζόμενο θέμα, καθώς και την τήρηση της ακαδημαϊκής δεοντολογίας. Η συμμετοχή του/της φοιτητή/-τριας στα σεμιναριακά μαθήματα είναι υποχρεωτική. Η απουσία σε περισσότερα από δύο (2) τρίωρα μαθήματα ενός σεμιναριακού μαθήματος συνεπφέρει τη μη αναγνώριση του μαθήματος αυτού. Το μέγεθος των γραπτών σεμιναριακών εργασιών θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 5.500 και 7.000 λέξεων, συμπεριλαμβανομένων των παραπομπών. Σημειώνεται ότι ο αριθμός των φοιτητών/-τριών ανά σεμινάριο δεν είναι δυνατό να υπερβαίνει τους 23. Τα δύο σεμιναριακά μαθήματα έχουν αναγνωριστεί και ως μαθήματα Παιδαγωγικής-Διδακτικής Επάρκειας (βλ. και Πίνακα σελ. 61-65).

Κατηγορία	Είδος	Αριθμός	Π.Μ.
Υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις	Βάσης	13	46
	Κορμού	21	105,5
Κατεύθυνσης	Υποχρεωτικά Ειδίκευσης	8	40,5
	Επιλεγόμενα Ειδίκευσης	8	45 – 48
	Ελεύθερης Επιλογής	2	6 – 12
Σύνολο		52	243 – 252

Για την κατεύθυνση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης:

Κατηγορία	Είδος	Αριθμός	Π.Μ.
Υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις	Βάσης	13	46
	Κορμού	21	105,5
Κατεύθυνσης	Υποχρεωτικά Ειδίκευσης	9	46
	Επιλεγόμενα Ειδίκευσης	7	39,5 – 42
	Ελεύθερης Επιλογής	2	6 – 12
Σύνολο		52	243 – 251,5

Προσφερόμενα μαθήματα

Πιστωτικές μονάδες ανά προσφερόμενο μάθημα:

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

α) Μαθήματα Βάσης

13 μαθήματα	π. μ. 46
ΦΑ03 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία Ι	3,5
ΦΑ04 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙ	3,5
ΦΑ27 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙΙ	3,5
ΦΑ07 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙV	
ή ΦΓ07 Γλωσσολογία	3,5
ΦΛ03 Λατινική Φιλολογία Ι	3,5
ΦΛ04 Λατινική Φιλολογία ΙΙ	3,5
ΦΒ27 Βυζαντινή Φιλολογία	3,5
ΦΝ03 Νεοελληνική Φιλολογία Ι	3,5
ΦΝ83 Νεοελληνική Φιλολογία ΙΙ	3,5
ΤΕΚ301 Παιδαγωγικά Ι	4
ΤΕΚ303 Παιδαγωγικά ΙΙ	4,5
ΤΕΚ300 Παιδαγωγικά ΙΙΙ	3

TEK126 Παιδαγωγικά IV	3	
Σύνολο	46	
β) Μαθήματα Κορμού	π. μ.	
21 μαθήματα	105,5	
<i>Μαθήματα Ιστορίας</i>		
Π 03 Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία	π. μ.	
Π 04 Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές	5	
Π 10 Αρχαία Ιστορία Α΄	5	
Π 11 Αρχαία Ιστορία Β΄	5	
Π 13 Βυζαντινή Ιστορία Α΄	5	
Π 21 Βυζαντινή Ιστορία Β΄	5	
Π 12 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α΄	5	
Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α΄	5	
Π 17 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α΄	5	
Π 18 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α΄	5	
<i>Μαθήματα Αρχαιολογίας</i>		
ΙΑ 04 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας	π. μ.	
ΙΑ 02 Προϊστορική Αρχαιολογία Α΄	5	
ΙΑ 10 Προϊστορική Αρχαιολογία Β΄	5	
ΙΑ 11 Κλασική Αρχαιολογία Α΄	5	
ΙΑ 12 Κλασική Αρχαιολογία Β΄	5	
ΙΑ 13 Βυζαντινή Αρχαιολογία Α΄	5	
ΙΑ 14 Βυζαντινή Αρχαιολογία Β΄	5	
ΙΑ 17 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης	5	5
ΙΑ 15 Ιστορία της Τέχνης Α΄	5	
ΙΑ 16 Ιστορία της Τέχνης Β΄	5	
Μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής ¹⁵ :	π. μ.	

¹⁵ Το υποχρεωτικό αυτό μάθημα Κορμού έχει αναγνωριστεί ότι συμπεριλαμβάνεται στον κύκλο των οκτώ (8) μαθημάτων, που παρέχουν την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια (βλ. Πίνακα σελ. 50-54). Για την κάλυψή του ο/η φοιτητής/-τρια, κατά το ακαδ. έτος 2018-19, επιλέγει με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα εκ των τεσσάρων (4) ακολούθων μαθημάτων ακολουθών μαθημάτων (βλ. και Πίνακα σελ. 61-65):

ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας

ή Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης

ή ΤΕΚ 008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης

ή ΤΕΚ 004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης)

- Οι φοιτητές/-τριες της κατεύθυνσης Ιστορίας, που θα επιλέξουν ως υποχρεωτικό μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης», έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν επίσης και ένα ή περισσότερα από τα τρία υπόλοιπα μαθήματα (ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας, ΤΕΚ 008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, ΤΕΚ 004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης) ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Σε περίπτωση που οι ανωτέρω φοιτητές/-τριες ΔΕΝ επιλέξουν ως –υποχρεωτικό– μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης», αλλά άλλο εκ των τριών υπολοίπων μαθημάτων, έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν το μεν μάθημα «Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης» ως μάθημα Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης, ενώ το ένα ή και τα δύο υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Οι φοιτητές/-τριες της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας, που θα επιλέξουν ως υποχρεωτικό μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΑ190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας», έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν επίσης και ένα ή περισσότερα από τα τρία υπόλοιπα μαθήματα (Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης, ΤΕΚ 008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, ΤΕΚ 004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης) ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Σε περίπτωση που οι ανωτέρω φοιτητές/-τριες ΔΕΝ επιλέξουν ως –υποχρεωτικό– μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας», αλλά άλλο εκ των τριών υπολοίπων μαθημάτων, έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν το μεν μάθημα «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας» ως μάθημα Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης, ενώ το ένα ή και τα δύο υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας ή	
ΙΙ 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης ή	
ΤΕΚ 008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης ή	
ΤΕΚ 004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	5,5
Σύνολο	105,5

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

α) Μαθήματα Ειδίκευσης

Κατεύθυνση Ιστορίας

Υποχρεωτικά	π. μ.
8 μαθήματα	40,5
ΙΙ 25 Αρχαία Ιστορία Γ΄	5
ΙΙ 22 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β΄	5
ΙΙ 29 Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας	5,5
ΙΙ 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β΄	5
ΙΙ 31 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β΄	5
Ι 19 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β΄	5
ΙΙ 24 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	5
ΙΙ 84 Ιστορία Μεταπολεμικού Κόσμου	5
Σύνολο	40,5

Επιλεγόμενα

Οι φοιτητές/-τριες της Κατεύθυνσης Ιστορίας υποχρεούνται να παρακολουθήσουν οκτώ (8) επιλεγόμενα μαθήματα Κατεύθυνσης, εκ των οποίων τουλάχιστον τα δύο σεμιναριακά. Κάθε ένα από τα επιλεγόμενα σεμιναριακά μαθήματα αντιστοιχεί σε 6 π.μ., ενώ κάθε ένα από τα επιλεγόμενα μη σεμιναριακά μαθήματα αντιστοιχεί σε 5,5 π.μ. Επομένως, οι πιστωτικές μονάδες στο σύνολο των επιλεγόμενων μαθημάτων Κατεύθυνσης Ιστορίας μπορεί να κυμαίνονται μεταξύ των 45 (2 σεμιναριακά και 6 μη σεμιναριακά μαθήματα) και των 48 π.μ. (8 σεμιναριακά μαθήματα).

β) Επιλεγόμενα σεμιναριακά	π.μ.
ΣΙ 95 Αρχαία Ιστορία	6
ΣΙ 71 Αρχαία Ιστορία (Ρωμαϊκοί χρόνοι)	6
ΣΙ 160 Βυζαντινή Ιστορία	6
ΣΙ 79 Βυζαντινή Ιστορία	6
ΣΙ 78 Βυζαντινή Ιστορία	6
ΣΙ 106 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως	6
ΣΙ 217 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	6
ΣΙ 55 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	6
ΣΙ 231 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	6
ΣΙ 219 Ιστορία Νέου Ελληνισμού	6
ΣΙ 153 Ιστορία Νέου Ελληνισμού	6
ΣΙ 143 Νεότερη Ελληνική Ιστορία	6
ΣΙ 147 Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία	6
ΣΙ 135 Νεότερη και Σύγχρονη ιστορία	6
ΣΙ 142 Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία	6

Γ) Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά	π.μ.
Π 91 Αρχαία Ιστορία	5,5
Π 95 Βυζαντινή Ιστορία	5,5
Π 133 Βυζαντινή Ιστορία	5,5
Π 125 Βυζαντινή Ιστορία	5,5
Π 22 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β'	5,5
Π 140 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	5,5
Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης	
Π 135 Νεότερη Ελληνική Ιστορία	5,5
Π 146 Νεότερη Ελληνική Ιστορία	5,5
Π 88 Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική Ιστορία	
61 ΠρΑσκ Πρακτική Άσκηση Φοιτητών	5,5

Κατεύθυνση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

Α) Υποχρεωτικά	π.μ.
8 μαθήματα	49
ΙΑ 21 Τοπογραφία – Αρχιτεκτονική – Πολεοδομία	5
ΙΑ 26 Προϊστορική Αρχαιολογία Γ'	5
ΙΑ 42 Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών	5
ΙΑ 31 Κλασική Αρχαιολογία Γ'	5
ΙΑ 108 Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων	5
ΙΑ 44 Αρχαιολογία της Μεταβυζαντινής περιόδου	5
ΙΑ 29 Ιστορία της Τέχνης Γ'	5
ΙΑ 103 Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία	6
Σύνολο	46

Επιλεγόμενα

Οι φοιτητές/-τριες της Κατεύθυνσης Ιστορίας υποχρεούνται να παρακολουθήσουν επτά (7) επιλεγόμενα μαθήματα Κατεύθυνσης, εκ των οποίων τουλάχιστον τα δύο σεμιναριακά. Κάθε ένα από τα επιλεγόμενα σεμιναριακά μαθήματα αντιστοιχεί σε 6 π.μ., ενώ κάθε ένα από τα επιλεγόμενα μη σεμιναριακά μαθήματα αντιστοιχεί σε 5,5 π.μ. Επομένως, οι πιστωτικές μονάδες στο σύνολο των επιλεγόμενων μαθημάτων Κατεύθυνσης Ιστορίας μπορεί να κυμαίνονται μεταξύ των 39,5 (2 σεμιναριακά και 5 μη σεμιναριακά μαθήματα) και των 42 π.μ. (7 σεμιναριακά μαθήματα)..

β) Επιλεγόμενα σεμιναριακά	π.μ.
ΣΑ 22 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 116 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 154 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 155 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 13 Αρχαιολογία Ανατολικών Πολιτισμών	6
ΣΑ 156 Αρχαιολογία Ανατολικών Πολιτισμών	6
ΣΑ 61 Κλασική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 162 Κλασική Αρχαιολογία	6

ΣΑ 163 Κλασική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 131 Βυζαντινή Αρχαιολογία	6
ΣΑ 133 Βυζαντινή Αρχαιολογία	6
ΣΑ 134 Βυζαντινή Αρχαιολογία	6
ΣΑ 188 Βυζαντινή Αρχαιολογία	6
ΣΑ 80 Ιστορία της Τέχνης	6
ΣΑ 136 Μουσειολογία	6

Γ) Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά	π.μ.
ΙΑ 150 Αρχαιομετρία	5,5
ΙΑ 152 Προϊστορική Αρχαιολογία	5,5
ΙΑ 153 Προϊστορική Αρχαιολογία	5,5
ΙΑ 64 Κλασική Αρχαιολογία	5,5
ΙΑ 111 Κλασική Αρχαιολογία	5,5
ΙΑ 146 Βυζαντινή Αρχαιολογία	5,5
ΙΑ 181 Βυζαντινή Αρχαιολογία	5,5
ΙΑ 131 Ιστορία της Τέχνης	5,5
ΙΑ 106 Μουσειολογία	5,5
ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας	5,5
61 ΠρΑσκ Πρακτική Άσκηση φοιτητών	5,5

1ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (1ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π04	Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές
**	Π03	Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία
**	Π10	Αρχαία Ιστορία Α'
**	ΙΑ04	Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας
**	ΙΑ11	Κλασική Αρχαιολογία Α'
B	ΦΑ03	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία Ι

1ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (2ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π11	Αρχαία Ιστορία Β'
**	Π12	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α'
**	ΙΑ02	Προϊστορική Αρχαιολογία Α'
**	ΙΑ12	Κλασική Αρχαιολογία Β'
**	ΙΑ17	Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης
B	ΦΛ03	Λατινική Φιλολογία Ι

2ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (3ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π13	Βυζαντινή Ιστορία Α'
**	Π17	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'
**	ΙΑ13	Βυζαντινή Αρχαιολογία Α'
B	ΦΑ04	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙ
B	ΦΛ04	Λατινική Φιλολογία ΙΙ
B	ΦΒ27	Βυζαντινή Φιλολογία
	ΙΑ 15	Ιστορία της Τέχνης Α

2ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (4ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π21	Βυζαντινή Ιστορία Β'
**	Π18	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α'
**	Π14	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'
**	ΙΑ10	Προϊστορική Αρχαιολογία Β'
**	ΙΑ14	Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'
**	ΙΑ16	Ιστορία της Τέχνης Β'
B	ΦΝ03	Νεοελληνική Φιλολογία Ι

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ**3ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (5ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*Ι	Π29	Μεθοδολογικά Προβλήματα Ιστορίας*
*Ι	Π25	Αρχαία Ιστορία Γ'
*Ι	Π31	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β'
*Ι	Π19	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'
B	ΦΑ27	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙΙ
B	ΤΕΚ300	(Παιδαγωγικά ΙΙΙ) Παιδαγωγική Ψυχολογία
		Ένα (1) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Ιστορίας

* Από το ακαδ. έτος 2013-2014 το μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτική πρακτική άσκηση εξοικείωσης με αρχαιακό υλικό και τεχνικές της ιστορικής έρευνας. Βλ. Πρακτική Άσκηση Φοιτητών/τριών Κατεύθυνσης Ιστορίας σελ. 103-104.

3ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (6ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*Ι	Π22	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β'
*Ι	Π30	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'
*Ι	Π84	Ιστορία Μεταπολεμικού Κόσμου
*Ι	Π24	Ιστορία Οθωμανικής Αυτοκρατορίας
B	ΦΑ07 ή ΦΓ07	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙV ή Γλωσσολογία
B	ΦΝ83	Νεοελληνική Φιλολογία ΙΙ
B	ΤΕΚ126	(Παιδαγωγικά ΙV) Αναλυτικό Πρόγραμμα

4ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (7ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	ΤΕΚ301	(Παιδαγωγικά Ι) Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη
		Τέσσερα (4) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Ιστορίας
		1 Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής

4ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (8ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	ΤΕΚ303	(Παιδαγωγικά ΙΙ): Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων
		<u>Μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής</u> Επιλέγεται, με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα μάθημα μεταξύ των τεσσάρων (4) ακολούθων μαθημάτων:
	ΙΑ190	Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας

	Π126	ή Ιστορία της Εκπαίδευσης
	ΤΕΚ008	ή Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο)
	ΤΕΚ004	ή Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης
		Τρία (3) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Ιστορίας το ένα εκ των οποίων μπορεί να είναι η Πρακτική Άσκηση 61ΠρΑσκ
		1 Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

3ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (5ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*Π	ΙΑ26	Προϊστορική Αρχαιολογία Γ'
*Π	ΙΑ42	Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών
*Π	ΙΑ43	Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης
*Π	ΙΑ44	Μεταβυζαντινή Αρχαιολογία
B	ΦΑ27	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙΙ
B	ΤΕΚ300	(Παιδαγωγικά ΙΙΙ) Παιδαγωγική Ψυχολογία
		Ένα (1) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

3ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (6ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*Π	ΙΑ31	Κλασική Αρχαιολογία Γ'
*Π	ΙΑ21	Τοπογραφία-Αρχιτεκτονική-Πολεοδομία
*Π	ΙΑ29	Ιστορία της Τέχνης Γ'
B	ΦΑ07 ή ΦΓ07	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙV ή Γλωσσολογία
B	ΦΝ83	Νεοελληνική Φιλολογία ΙΙ
B	ΤΕΚ126	(Παιδαγωγικά ΙV) Αναλυτικό Πρόγραμμα
		Ένα (1) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης ή η Πρακτική Άσκηση 61 ΠρΑσκ

4ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (7ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	ΤΕΚ301	(Παιδαγωγικά Ι) Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη
Π	ΙΑ108	Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων
		Τρία (3) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης
		1 Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής

4ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (8ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	ΤΕΚ303	(Παιδαγωγικά ΙΙ): Θεωρία και Πράξη της

		Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων
*II	ΙΑ103	Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία*
		<u>Μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής</u>
	ΙΑ190	Επιλέγεται, με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα μάθημα μεταξύ των τεσσάρων (4) ακόλουθων μαθημάτων: Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας
	III26	ή Ιστορία της Εκπαίδευσης
	ΤΕΚ008	ή Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο)
	ΤΕΚ004	ή Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης
		Δύο (2) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης, το ένα εκ των οποίων μπορεί να είναι η Πρακτική Άσκηση 61ΠρΑσκ
		1 Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής

* Το μάθημα περιλαμβάνει πρακτική άσκηση των φοιτητών/φοιτητριών με διάρκεια 8 ημερών συνολικά (κατά προτίμηση 2 ημέρες ανά εβδομάδα), βλ. σελ. 105.

Μαθήματα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας
(για τους εισαχθέντες από το 2013-14 έως και το 2018-2019)

		ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ	ECTS
1^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Θέματα εκπαίδευσης και αγωγής				
1		Οι φοιτητές/τήτριες παρακολουθούν ως Μάθημα Υποχρεωτικό, με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα (1) από τα τέσσερα μαθήματα που ακολουθούν (1 ^Α . Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας*), 1B. Ιστορία της Εκπαίδευσης, 1Γ. Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, 1Δ. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης).		
H	A	<p>Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας* (Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας)</p> <p>Το μάθημα της μουσειοπαιδαγωγικής θέτει ως στόχο την εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με τη θεωρία και την πράξη της μουσειακής εκπαίδευσης, η οποία εντάσσεται στα ευρύτερα γνωστικά αντικείμενα της μουσειολογίας και της παιδαγωγικής.</p> <p>Η δομή του μαθήματος αρθρώνεται στις ακόλουθες βασικές ενότητες:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Το μουσείο ως περιβάλλον μάθησης και δημιουργικότητας: σύγχρονες προσεγγίσεις 2. Μουσειακή εκπαίδευση: αφετηρίες, τάσεις, προοπτικές στην Ελλάδα και διεθνώς 3. Ο ρόλος του μουσειοπαιδαγωγού: φυσιογνωμία, δεξιότητες, εκπαίδευση 4. Θεωρητικές προσεγγίσεις στη μουσειακή εκπαίδευση: θεωρίες γνώσης, μάθησης και επικοινωνίας 5. Μέθοδοι, μέσα και πολιτικές στη μουσειακή εκπαίδευση 6. Η παιδαγωγική διάσταση της μελέτης μουσειακών αντικειμένων και εν γένει του υλικού πολιτισμού 7. Σχεδιασμός μουσειακών εκπαιδευτικών εφαρμογών για ποικίλες κοινωνικές ομάδες (παιδιά, εφήβους, οικογένειες, ενήλικους, ΑμεΑ, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, κ.ά.) και διαφορετικά είδη μουσείων και συλλογών 8. Μουσείο και Σχολείο: πλαίσιο, προκλήσεις, προοπτικές μιας δημιουργικής συνεργασίας 9. Μουσειακή εκπαίδευση σε ψηφιακό περιβάλλον: η αξιοποίηση των νέων μέσων 10. Αξιολογώντας τα αποτελέσματα της μάθησης στα μουσεία: νέες προσεγγίσεις και μεθοδολογίες. 	3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο	5,5
H	B	<p>Ιστορία της Εκπαίδευσης (Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας)</p> <p>Η εκπαιδευτική διαδικασία συντελείται πάντοτε εντός ενός συγκεκριμένου ιστορικού πλαισίου άμεσα συνδεδεμένου με την πολιτική, κοινωνική και πολιτισμική συγκυρία. Το μάθημα αποσκοπεί στη μελέτη ζητημάτων που αφορούν στην ιστορία της εκπαίδευσης επικεντρωμένη στον 19ο και 20ό αιώνα στο ελληνικό κράτος.</p> <p>Ενδεικτικά: οι θεωρίες που διαμόρφωσαν την εκπαίδευση, η εκπαίδευση στο μεταβαλλόμενο γεωγραφικό και πολιτικό σκηνικό, εγγραμματοσύνη και μόρφωση, οργάνωση και τρόπος λειτουργίας της εκπαίδευσης, κοινωνικός χαρακτήρας της παιδείας, μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης, εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις.</p> <p>Σημαντικές ενότητες του μαθήματος θα αφιερωθούν στην συγκριτική εξέταση των προηγούμενων και άλλων θεματικών σε παλαιότερες χρονικές περιόδους.</p>	3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο	5,5
	Γ	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης	3 ώρες εβδομαδιαίως	5,5

H	<p>Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή στη διοίκηση της εκπαίδευσης • Ο ρόλος του κράτους στη διοίκηση του εκπαιδευτικού συστήματος • Ιστορική επισκόπηση των σχολών διοίκησης • Οι έννοιες της οργάνωσης • Η έννοια της διοίκησης • Μορφές-μοντέλα διοίκησης • Η γραφειοκρατία στην εκπαίδευση • Το εκπαιδευτικό σύστημα ως ανοικτό σύστημα • Η δομή του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος –θεσμικό πλαίσιο • Αποτελεσματικότητα στην εκπαίδευση 	$\begin{aligned} & \times \\ & 13 \text{ εβδομάδες} \\ & = \\ & 39 \text{ ώρες} \\ & \text{σε ένα} \\ & \text{εξάμηνο} \end{aligned}$	
H	<p>Δ Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης</p> <p>Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης</p> <p>Κριτική ανάλυση της οργάνωσης του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος.</p> <p>Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στο πεδίο της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης και έχει ως βασικό στόχο τη μελέτη της σχέσης μεταξύ κοινωνίας και εκπαίδευσης. Για το λόγο αυτό μελετώνται οι κοινωνικές πτυχές τη εκπαίδευσης, τα οργανωτικά χαρακτηριστικά των σχολείων, οι σχέσεις μεταξύ εκπαίδευσης και κοινωνικής ανισότητας, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο η εκπαίδευση συμβάλλει στην αναπαραγωγή της κοινωνικής ανισότητας. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στον τρόπο με τον οποίο οι σχέσεις διάδρασης στο μικροεπίπεδο των εκπαιδευτικών θεσμών έχουν τον αντίκτυπό τους σε γενικότερες κοινωνικές διεργασίες.</p> <p>Στους στόχους του μαθήματος συγκαταλέγονται:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η μελέτη της βασικής αποστολής της εκπαίδευσης. 2. Η κατανόηση του ρόλου και της σημασίας της εκπαίδευσης για το άτομο και την κοινωνία, καθώς και η κατανόηση των λόγων που οδήγησαν στη θέσπιση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. 3. Η εξοικείωση με τις διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις, αναφορικά με το ρόλο της εκπαίδευσης στην κοινωνία (Φονξιοναλισμός, Μαρξισμός, Νέα Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης) 4. Η μελέτη του ρόλου που παίζει η σχολική εκπαίδευση στις σημερινές κοινωνίες, από την κοινωνικοποίηση του υποκειμένου μέχρι την αναπαραγωγή των κοινωνικών θέσεων από γενιά σε γενιά. 5. Η μελέτη της προοπτικής της εκπαίδευσης στην Ελλάδα και παγκόσμια 	$\begin{aligned} & 3 \text{ ώρες} \\ & \text{εβδομαδιαίως} \\ & \times \\ & 13 \text{ εβδομάδες} \\ & = \\ & 39 \text{ ώρες} \\ & \text{σε ένα} \\ & \text{εξάμηνο} \end{aligned}$	5,5
2	<p>Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές (Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας)</p> <p>Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με τις βασικές έννοιες των ιστορικών σπουδών (χρόνος, χώρος, ιστορικό γεγονός, δομές, πηγές, κ.ά.) και τη μεθοδολογία τους (επιλογή και χρήση πηγών, διασταύρωση και αξιολόγησή τους, αρχειακή εργασία κ.ά.) Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους σύγχρονους προβληματισμούς για την ιστορία, καθώς και στα νέα ερευνητικά πεδία μελέτης της. Εξετάζεται, ακόμη η ιστορική συγκρότηση της έννοιας των ιστορικών σπουδών, καθώς και η σημερινή τους θέση στο πλαίσιο των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών. Τέλος, συστατικό στοιχείο του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με διαφορετικά είδη ιστορικών πηγών, με την κριτική ανάγνωσή τους, καθώς και με τη συγγραφή ιστορικών εργασιών (στοιχεία αναγκαία για την ιστορική έρευνα και τη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας).</p>	$\begin{aligned} & 3 \text{ ώρες} \\ & \text{εβδομαδιαίως} \\ & \times \\ & 13 \text{ εβδομάδες} \\ & = \\ & 39 \text{ ώρες} \\ & \text{σε ένα} \\ & \text{εξάμηνο} \end{aligned}$	5
2^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Θέματα μάθησης και διδασκαλίας			
3	<p>Παιδαγωγική Ψυχολογία (Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης)</p> <p>Η παιδαγωγική ψυχολογία είναι η εφαρμογή των ψυχολογικών μεθόδων στη μελέτη της μάθησης και της διδασκαλίας. Στο πλαίσιο</p>	$\begin{aligned} & 3 \text{ ώρες} \\ & \text{εβδομαδιαίως} \\ & \times \\ & 13 \text{ εβδομάδες} \end{aligned}$	3

	<p>του μαθήματος εξετάζονται οι μέθοδοι και θεωρίες της παιδαγωγικής ψυχολογίας και συγκεκριμένα η γνωστική, γλωσσική, ψυχοκοινωνική και ηθική ανάπτυξη των μαθητών μέσω των συμπεριφοριστικών και κοινωνικογνωστικών θεωριών δίνοντας έμφαση στις ατομικές διαφορές, τη μνήμη, την κατανόηση, τη μεταγνώση, την αυτοαντίληψη και τα κίνητρα των μαθητών. Εξίσου σημαντικό μέρος του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της δυναμικής και της διαχείρισης της σχολικής τάξης για το χειρισμό των δυσκολιών που παρουσιάζουν οι μαθητές στη μάθηση. Στόχοι του μαθήματος είναι οι φοιτητές/φοιτήτριες: α. να εξοικειωθούν με θεωρίες και ερευνητικά πορίσματα στην περιοχή της μάθησης και β. να κατανοήσουν τον τρόπο εφαρμογής των θεωριών παιδαγωγικής ψυχολογίας στην πράξη.</p>	= 39 ώρες σε ένα εξάμηνο	
4	<p>Αναλυτικό Πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση (Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης)</p> <p>Το μάθημα αποβλέπει στο να αναπτύξει στους/στις φοιτητές/τήτριες γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις σχετικά με την προβληματική των αναλυτικών προγραμμάτων (Α.Π.), τόσο στο μακροεπίπεδο ενός συστήματος όσο και στο μικροεπίπεδο της τάξης. Προς την κατεύθυνση αυτή οι φοιτητές/φοιτήτριες θα ευαισθητοποιηθούν ως προς τις μεταρρυθμίσεις των Α.Π, τα «συστήματα γνώσης» και τα «καθεστώα αλήθειας», τα οποία συνδέονται με κρίσιμα ερωτήματα που αφορούν τις σχέσεις ανάμεσα στην εξουσία, τη γνώση και την κοινωνία, τα ζητήματα της πιο «αξιόλογης γνώσης», τις πολιτικές της γνώσης και τις φιλοσοφικές και ιδεολογικές θεωρήσεις για τα Α.Π., καθώς και των προεκτάσεων που δημιουργούνται σε όλα τα επίπεδα των σχολικών έργων, ιδιαίτερα στους ρόλους των εκπαιδευτικών στην «Κοινωνία της γνώσης». Παράλληλα, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα μνηθούν στο συστηματικό σχεδιασμό και την «αρχιτεκτονική» ανάπτυξης μαθημάτων (curriculum design), και στις στοχαστικές και αναστοχαστικές πρακτικές που απαιτούνται ως προς την υλοποίηση και προσαρμογή του Α.Π. στην τάξη.</p> <p>Για την επίτευξη των σκοπών αυτών οι φοιτητές/φοιτήτριες θα εξοικειωθούν με τα κρίσιμα ζητήματα και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων ως προς τις θεωρίες των Α.Π., τις μεθοδολογίες εκπόνησης τους, την προέλευση, τις μορφές και χρήσεις της σχολικής γνώσης διαχρονικά, τις διαδικασίες επιλογής και διάχυσης της ως πιο «αξιόλογης γνώσης», ενώ παράλληλα θα αναπτύξουν δεξιότητες και τεχνογνωσία σε θέματα που αφορούν: την υλοποίηση και προσαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος (Α.Π.) στο επίπεδο της τάξης και των μαθητών, τα διαφορετικά κριτήρια και μεθόδους σχετικά με την οργάνωση των γνωστικών περιεχομένων και τη διάταξη της διδακτέας ύλης, τα μοντέλα σχεδιασμού των Α.Π., καθώς και τους τρόπους συσχέτισης και αναπλαισίωσης της επιστημονικής, σχολικής και βιωματικής γνώσης. Ταυτόχρονα, θα αναλυθούν οι αδυναμίες και τα διαχρονικά προβλήματα των Α.Π. στην Ελλάδα, η σχέση Α.Π., διδασκαλίας και σχολικών εγχειριδίων, οι λειτουργίες του «κρυφού» ή αφανούς προγράμματος και οι επιδράσεις του στη σχολική κουλτούρα και «οικολογία» της τάξης. Θα αναπτυχθούν, επίσης, δεξιότητες σχετικά με τις μορφές, τις προσεγγίσεις, τα στάδια και τα μοντέλα αξιολόγησης των Α.Π. Θα αναλυθούν, τέλος, οι διεθνείς τάσεις των Α.Π., οι προοπτικές για τις κατευθύνσεις, το περιεχόμενο, τις δεξιότητες και την πιο «αξιόλογη γνώση» των Α.Π., στο εγγύς μέλλον, αναζητώντας νέους ρόλους και διαδικασίες για τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτικούς και τα εκπαιδευτικά συστήματα.</p>	3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο	3
3η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Ειδική διδακτική και πρακτική άσκηση			
5	<p>Σεμιναριακό μάθημα (Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας)</p> <p>Οι φοιτητές/τήτριες του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας παρακολουθούν υποχρεωτικά δύο σεμιναριακά μαθήματα κατά τη</p>	3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες =	6

	<p>διάρκεια των σπουδών τους με ελεύθερη, εσωτερική επιλογή μεταξύ των προσφερόμενων σεμιναριακών μαθημάτων Ιστορίας / Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης του προγράμματος σπουδών του Τμήματος. Στα σεμιναριακά μαθήματα κύρια επιδίωξη είναι η γνωριμία των φοιτητών/φοιτητριών με τη μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας, ενώ, εκτός από την ερευνητική διάσταση, αξιοποιούνται τεχνικές μάθησης και διδασκαλίας, που συμπεριλαμβάνουν τη διδακτική διάσταση των μαθημάτων της Ιστορίας/Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης. Ο αριθμός των φοιτητών/φοιτητριών στο κάθε σεμιναριακό μάθημα δεν υπερβαίνει τους 23 και η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική. Οι εγγεγραμμένοι φοιτητές/τήτριες έχουν ενεργό ρόλο στο μάθημα και η επίδοσή τους διαμορφώνεται με κριτήριο την προφορική παρουσίαση σεμιναριακής εργασίας, υπό τον τύπο του μαθήματος, ενώπιον του διδάσκοντα, ο οποίος υποβαίνει σε επιστημονικές και διδακτικές παρεμβάσεις, και των συμφοιτητών/φοιτητριών τους, καθώς επίσης την υποβολή της εργασίας αυτής σε γραπτή μορφή και την όλη συμμετοχή τους στο μάθημα.</p>	39 ώρες σε ένα εξάμηνο	
6	<p>Σεμιναριακό μάθημα (Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας)</p> <p><i>Βλ. παραπάνω, αρ. 5.</i></p>	3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο	6
7	<p>Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων (Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης)</p> <p>ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ιστορική εξέλιξη της διδασκαλίας του μαθήματος. • Φυσιγνωμία του μαθήματος: ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. • Το θεσμικό πλαίσιο διδασκαλίας του μαθήματος (ΑΠΣ, ΔΕΠΠΣ και λοιπό νομοθετικό πλαίσιο: εγκύκλιοι, προεδρικά διατάγματα κ.ά.). • Η ερμηνευτική ως μέθοδος διδασκαλίας του μαθήματος. • Σύγχρονα εργαλεία διδασκαλίας: σχέδιο δράσης, ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, νοητικοί χάρτες, εκπαιδευτικά λογισμικά). • Το σχολικό εγχειρίδιο του μαθήματος: έντυπο, ηλεκτρονικό, πολυτροπικό. • Η έννοια του σχεδίου διδασκαλίας. <p>ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οργάνωση μικροδιδασκαλιών. • Παρακολούθηση δειγματικών διδασκαλιών. 	3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο	4
8	<p>Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη. (Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης)</p> <p><i>Το μάθημα συνοδεύεται από Πρακτική Άσκηση σε σχολεία</i></p> <p>Η επιστήμη της ιστορίας και οι κοινωνικές της διαστάσεις. Η ιστορική γνώση και οι ιδιαιτερότητες της. Δομή της ιστορικής γνώσης. Ιστορική αφήγηση, ιστορική εξήγηση, ιστορικές έννοιες, ιστορικοί χρόνοι. Σχολική ιστορία και επιστημονική γνώση. Η ιστορία ως αντικείμενο μάθησης. Ψυχολογικές αρχές και μαθησιακές προϋποθέσεις, ο μαθητής ως αναγνώστης της ιστορίας. Η διδασκαλία της ιστορίας ως θεσμός. Διαμεσολαβήσεις της ιστορικής γνώσης. Προγράμματα Σπουδών ιστορίας και σχολικά εγχειρίδια. Εποικοδομιστικές θεωρίες μάθησης και πρόσληψη ιστορικού κειμένου. Νοητικά μοντέλα των μαθητών και εμπόδια στην οικειοποίηση της ιστορικής γνώσης. Οργάνωση μαθησιακών περιβαλλόντων, σύγχρονα μέσα διδασκαλίας και αξιολόγηση. Δημόσιες χρήσεις της ιστορίας, ιστορική μνήμη και πολιτισμική ταυτότητα.</p>	3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο	4,5

	Πρακτική Άσκηση των φοιτητών/φοιτητριών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας σε σχολεία (Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης)		
ΣΥΝΟΛΟ		ΣΥΝΟΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ
8		312	37

Αντιστοίχιση κωδικών

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

Μάθημα	Παλιός κωδικός	Νέος κωδικός
Παιδαγωγική Ψυχολογία	62ΠΔ300	61TEK300
Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη	61ΠΔ01 61ΠΔ301	61TEK301
Από το αναλυτικό πρόγραμμα και το σχολικό εγχειρίδιο στη διδακτική πράξη	62ΠΔ206	74TEK111
Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης	62ΠΔ162	61TEK008
Ειδική Αγωγή	62ΠΔ158	74TEK007
Αναλυτικά Προγράμματα	62ΠΔ155	74TEK009
Μεθοδολογία διδασκαλίας της πρότυπης νέας ελληνικής γλώσσας	62ΠΔ205	74TEK013
Συγκριτική Εκπαίδευση	62ΠΔ229	74TEK513
Ψηφιακές Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση	62ΠΔ171	74TEK012
Αναλυτικό πρόγραμμα, διδασκαλία και μάθηση- ασκήσεις	62ΠΔ302	61TEK126
Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών μαθημάτων	62ΠΔ303	61TEK303
Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση	62ΠΔ173	74TEK005
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	62ΠΔ169	74TEK011
Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	62ΠΔ119	61TEK004
Ειδική Διδακτική της Λογοτεχνίας	62ΠΔ217	74TEK123
Ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση	62ΠΔ178	74TEK523
Σύγχρονα Περιβαλλοντικά Ζητήματα	62ΠΔ203	74TEK212

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Μάθημα	Παλιός κωδικός	Νέος κωδικός
Βυζαντινή Φιλοσοφία	62ΦΣ106	73ΦΛΣ204
Ηθική Φιλοσοφία	62ΦΣ107	73ΦΣ107
Αισθητική	62ΦΣ115	73ΦΣ115
Φιλοσοφία της Θρησκείας	62ΦΣ137	73ΦΣ137

ΣΤ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

1. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Χειμερινό εξάμηνο α) Μαθήματα Κορμού	
Κωδικός. – Τίτλος	Περιγραφή μαθήματος – Διδάσκων/σκουσα – Ώρες
Π 04 Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές	<p>Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις βασικές έννοιες των ιστορικών σπουδών (χρόνος, χώρος, ιστορικό γεγονός, δομές, πηγές κ.ά.) και τη μεθοδολογία τους (επιλογή και χρήση πηγών, διασταύρωση και αξιολόγησή τους, αρχειακή έρευνα κ.ά.). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους σύγχρονους προβληματισμούς για την ιστορία, καθώς και στα νέα ερευνητικά πεδία μελέτης της. Εξετάζεται ακόμη η ιστορική συγκρότηση της έννοιας των ιστορικών σπουδών, καθώς και η σημερινή τους θέση στο πλαίσιο των ανθρωπιστικών και των κοινωνικών επιστημών. Τέλος, συστατικό στοιχείο του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με διαφορετικά είδη ιστορικών πηγών, με την κριτική ανάγνωση τους, καθώς και με τη συγγραφή ιστορικών εργασιών.</p> <p>η-Τάξη: ARCH508 Δ. Λαμπροπούλου, 3 ώρες</p>
Π 10 Αρχαία Ιστορία Α'	<p>Από τη δημιουργία των Μυκηναϊκών Κρατών έως και το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.</p> <p>Θα εξεταστούν η εξέλιξη του αρχαίου ελληνικού κόσμου κατά την αρχαϊκή περίοδο, η εμφάνιση και οργάνωση της πόλεως ως μορφής πολιτειακής οργάνωσης, η νομοθεσία, ο αποικισμός, η τυραννίδα καθώς και η μετάβαση στους κλασσικούς χρόνους, οι εξελίξεις στον ελλαδικό χώρο, η σύγκρουση με τους Αχαιμενίδες, η ηγεμονία της Αθήνας και η τελική αναμέτρηση με τη Σπάρτη.</p> <p>η-Τάξη : ARCH910 Σ. Ψωμά, 3 ώρες</p>
Π 13 Βυζαντινή Ιστορία Α'	<p>Ιστορία του βυζαντινού κράτους από τον 4ο έως τον 11ο αιώνα</p> <p>Βασικές δομές του βυζαντινού κράτους (πολιτική ιδεολογία, πολιτειακοί παράγοντες, κρατική οργάνωση). Τομές στην πολιτική, κοινωνική, θρησκευτική, οικονομική και πολιτισμική ιστορία της αυτοκρατορίας κατά την υπό εξέταση εποχή.</p> <p>η-Τάξη: ARCH959 Κ. Νικολάου, 3 ώρες</p>

**Π 17 Ιστορία Νέου
Ελληνισμού Α'**

Οικονομικοκοινωνική – πνευματική – εθνική πορεία του Ελληνισμού από την άλωση της Κωνσταντινούπολης έως και τις αρχές του 19ου αι.

Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από τον 15ο έως τις αρχές του 19ου αιώνα. Στόχος του είναι η ανάδειξη πτυχών που αφορούν την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική, διανοητική και εθνική συγκρότηση των πληθυσμών του ελληνικού χώρου και της ελληνικής διασποράς στα χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας, καθώς και η ανίχνευση των διαφορετικών αποτυπωμάτων της οθωμανικής κατάκτησης στον ελληνικό χώρο.

η-Τάξη: ARCH303
B. Σειρηνίδου, 3 ώρες

**B) Μαθήματα Ειδίκευσης
Υποχρεωτικά**

**Π 29 Μεθοδολογικά
προβλήματα της
Ιστορίας**

Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας

Πώς από τα άπειρα συμβάντα και φαινόμενα του παρελθόντος χρόνου δημιουργούμε συνεκτικές ιστορίες, ιστορίες με νόημα; Είναι η ιστορία ο μοναδικός τρόπος με τον οποίο οι σύγχρονες κοινωνίες σχετίζονται με το παρελθόν; Ποιος είναι ο ρόλος του μύθου, της μνήμης, της τέχνης; Τι ονομάζουμε δημόσια ιστορία; Τι είναι η ιστορική εμπειρία; Τα μεγάλα ρεύματα στην ιστορική σκέψη: Ιστορισμός και κοινωνική ιστορία, οι μεγάλες διάρκειες και ο δομισμός, από την κουλτούρα στην πολιτισμική ιστορία, μικροϊστορία και κοινωνική ανθρωπολογία, μνημονικές σπουδές, προφορική ιστορία και ψυχανάλυση, φεμινισμός και έμφυλη ιστορία, μετα-ιστορία και γλωσσική στροφή. Μεταμοντερνισμός και το πρόβλημα της αλήθειας. Δια-εθνική ιστορία και ιστοριογραφία. Τι σημαίνει το τέλος της Ιστορίας, και ποιο το μέλλον των ιστορικών σπουδών και των ιστορικών;

B. Καραμανωλάκης, 3 ώρες

**Π 25 Αρχαία
Ιστορία Γ'**

Εισαγωγή και επισκόπηση της Ρωμαϊκής Ιστορίας από τις αρχές έως και την περίοδο του Διοκλητιανού

Εισαγωγική επισκόπηση της εξέλιξης της Ρωμαϊκής Ιστορίας από την ίδρυση της Ρώμης (753 π.Χ.) έως και την Τετραρχία του Διοκλητιανού (305 μ.Χ.). Ειδικότερα, έμφαση θα δοθεί στα εξής θέματα: στους πολιτικούς θεσμούς, το πολίτευμα και την κοινωνική οργάνωση της ρεπουμπλικανικής Ρώμης, στην επέκταση της Ρώμης στην Ιταλία και τη Μεσόγειο και τις συνέπειές της, στην κρίση της ρωμαϊκής *res publica* κατά τον ύστερο 2ο και τον 1ο αιώνα π.Χ., στη συγκρότηση του καθεστώτος της Ηγεμονίας (*principatus*) επί Αυγούστου, στη διοικητική οργάνωση και την κοινωνική διαστρωμάτωση του Ρωμαϊκού Κράτους κατά τους Αυτοκρατορικούς Χρόνους, στην κρίση του 3ου αιώνα μ.Χ.

η-Τάξη: ARCH701

	<i>N. Γιαννακόπουλος, 3 ώρες</i>
Π 19 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'	<p>Οι δυτικοευρωπαϊκές κοινωνίες της Πρώιμης Νεότερης Περιόδου (16ος - 18ος αι.)</p> <p>Κοινωνική διαστρωμάτωση και οικονομική συγκρότηση, σχέσεις εξουσίας, πολιτισμικές παραδόσεις και συλλογικές νοοτροπίες, ζητήματα συγκρότησης ταυτοτήτων (κοινωνικών, έμφυλων, θρησκευτικών, εθνοτικών, εθνικών). Παράγοντες και όψεις του κοινωνικοοικονομικού και πολιτικού μετασχηματισμού των δυτικών κοινωνιών, 1500-1789.</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH100</i> <i>K. Γαγανάκης, 3 ώρες</i></p>
Π 31 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β' Ιστορία	<p>Εξετάζονται οι κυριότερες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις της Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας από το κίνημα στου Γουδή (1909) έως την εμπλοκή της Ελλάδας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1940). Ανάμεσα στα άλλα, αναλύονται οι θεματικές ενότητες: βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός, οι Εθνικοί Πόλεμοι (1912-1922), το Μικρασιατικό Ζήτημα, η αποκατάσταση των προσφύγων, η αγροτική μεταρρύθμιση και η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου, το καθεστώς Ι. Μεταξά. Η παρουσίαση της ύλης των μαθημάτων θα συνοδεύεται από επισκέψεις σε μουσεία και τόπους μνήμης.</p> <p>Συνεπικουρία του Α. Αντωνόπουλου (Ε.ΔΙ.Π.), ο οποίος στο πλαίσιο του μαθήματος θα προσφέρει τριώρη διδασκαλία.</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH304</i> <i>Σ. Πλουμίδης, 3 ώρες</i></p>
Π 03 Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία	<p>Εντοπισμός των κομβικών φαινομένων και τομών στην εξέλιξη των ανθρώπινων κοινωνιών στη διαδρομή της ανθρώπινης ιστορίας, με έμφαση στη νεότερη εποχή (15ος-20ός αι.). Θα εξεταστούν ζητήματα όπως η επιρροή της γεωγραφίας στην οικονομική και πολιτική εξέλιξη των ανθρώπινων κοινωνιών και των πολιτικών ενοτήτων, ο ρόλος της τεχνολογίας, των θαλάσσιων δίδων και του εμπορίου, οι πολιτιστικές διαδράσεις, οι παράγοντες που οδήγησαν στην άνοδο της Δύσης και την επιβολή της αποικιοκρατίας, και η προϊούσα αμφισβήτηση της δυτικοκεντρικής πρόσληψης της ιστορίας.</p> <p>Το μάθημα θα αποδώσει μεγάλη έμφαση στη γεωγραφία και τη γνώση του παγκόσμιου χάρτη.</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH309</i> <i>Εν. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες</i></p>
A. Σεμινάρια¹⁶	

¹⁶ Οι φοιτητές/φοιτήτριες δηλώνουν την επιλογή τους στον/στη διδάσκοντα/ουσα με την έναρξη των μαθημάτων. Η βαθμολόγησή τους θα γίνει με βάση τη συμμετοχή τους, την προφορική παρουσίαση και τη γραπτή μορφή της εργασίας τους.

<p>ΣΙ 95 Αρχαία Ιστορία</p>	<p>Πηγές για την Αρχαία Ελληνική Ιστορία Το σεμινάριο επικεντρώνεται στην εξοικείωση με τις διαφορετικής φύσης πηγές για την Αρχαία Ελληνική Ιστορία, την αξιοποίησή τους και το συνδυασμό τους. Φιλολογικές μαρτυρίες, πάπυροι, επιγραφές που αφορούν στο δημόσιο και τον ιδιωτικό βίο, νομίσματα και αρχαιολογικά δεδομένα συνεξετάζονται με στόχο την πληρέστερη προσέγγιση και ερμηνεία του αρχαίου ελληνικού κόσμου.</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH936</i> <i>Σ. Ψωμά, 3 ώρες</i></p>
<p>ΣΙ 160 Βυζαντινή Ιστορία</p>	<p>Ζητήματα της κοινωνικής ιστορίας κατά τη βυζαντινή εποχή (10ο-15ο αι.) Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος θα εξεταστούν ζητήματα της κοινωνικής ιστορίας κατά τη βυζαντινή εποχή από τον 10ο έως τον 15ο αιώνα, όπως τα ακόλουθα.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ο θεσμός της οικογένειας 2. Παιδική ηλικία και νεότητα 3. Άγιοι και αγιοσύνη στη βυζαντινή κοινωνία 4. Η έννοια του αστικού χώρου 5. Κοινωνικές τάξεις κατά την εξεταζόμενη εποχή 6. Συλλογικές ταυτότητες των Βυζαντινών. <p><i>A. Κιουσοπούλου, 3 ώρες</i></p>
<p>ΣΙ 79 Βυζαντινή Ιστορία</p>	<p>Συλλογικές ταυτότητες και ατομικές διαδρομές στο Βυζάντιο της πρώιμης και μέσης εποχής Αναζητώνται και αποτυπώνονται οι ταυτότητες εθνοτικών, θρησκευτικών, έμφυλων, κοινωνικών, οικονομικών, επαγγελματικών, πνευματικών κ.ά. ομάδων και στρωμάτων της βυζαντινής αυτοκρατορίας (π.χ. Ρωμαίοι-Ρωμιοί, Έλληνες - Αρμένιοι - Εβραίοι - εικονόφιλοι - εικονομάχοι - άγιοι - μοναχοί - γυναίκες - ευνούχοι - δυνατοί - πένητες - γεωργοί - δούλοι - τεχνίτες - στρατιώτες - χρονογράφοι - ιστορικοί - λόγιοι - δάσκαλοι) και παράλληλα παρακολουθείται και κρίνεται η προσωπική διαδρομή χαρακτηριστικών περιπτώσεων.</p> <p>Προαπαιτούμενα μαθήματα: ΙΙ 13 Βυζαντινή Ιστορία Α' Γνώση τουλάχιστον μιας εκ των παρακάτω ξένων γλωσσών: αγγλικής, γαλλικής, γερμανικής.</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH958</i> <i>K. Νικολάου, 3 ώρες</i></p>
<p>ΣΙ 78 Βυζαντινή Ιστορία</p>	<p>Πολιτισμικές σχέσεις ανάμεσα στο φθίνον Βυζάντιο και την Αναγεννησιακή Ιταλία Το σεμινάριο αυτό θα επικεντρώσει στην άρση της πολιτισμικής αποξένωσης των δύο τμημάτων της Χριστιανοσύνης και στη εμφάνιση μίας νέας δυναμικής στις μεταξύ τους σχέσεις μέσα από την αναγκαστική συνύπαρξη τους στην Ανατολή μετά το 1204 και τις αλληλοεπιδράσεις που αυτή επέφερε σε πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο. Από το 1261 και εξής μέσα από μία συγκυρία παραγόντων δημιουργούνται πολύμορφοι δίαυλοι επικοινωνίας</p>

	<p>ανάμεσα στους δύο κόσμους : η στροφή του Βυζαντίου προς τη Δύση για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας, μία εξαιρετικά έντονη και ευρηματική βυζαντινή διπλωματία προσανατολισμένη στα μεγάλα κέντρα της Ευρώπης, η Κωνσταντινούπολη ως πόλος έλξης Ιταλών ουμανιστών και η μοναδική συμβολή χαρισματικών Βυζαντινών λογίων στην αμοιβαία πολιτισμική προσέγγιση Βυζαντίου–Δύσης, θα οδηγήσουν στο φαινόμενο των ουσιαστικών πολιτισμικών σχέσεων ανάμεσα στο φθίνον Βυζάντιο και την Αναγεννησιακή Ιταλία.</p> <p>η-Τάξη: ARCH450 Σ. Μεργιαλή-Σαχά, 3 ώρες</p>
<p>ΣΙ 106 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως</p>	<p>Διατροφή, υγεία και μακροβιότητα στον Μεσαίωνα</p> <p>Κάθε πολιτισμός έχει τις ιδέες του για το τι είναι υγιεινό και τι ανθυγιεινό. Εξάλλου, οι παραδοσιακές αντιλήψεις για την ασθένεια και την υγεία που είναι ενσωματωμένες στις λαϊκές θεραπείες παραμένουν ισχυρές για πολλές γενιές, ακόμη και όταν υπάρχουν παράλληλα με την ιατρική επιστήμη. Η κατανόησή μας για τα τρόφιμα και την υγεία, αναμφισβήτητα, βασίζεται κυρίως στην πολιτισμική και κοινωνική μας ταυτότητα, καθώς η σχέση μεταξύ τροφής και υγείας συνεχώς μεταβάλλεται και ετεροκαθορίζεται από ποικίλους κοινωνικούς και πολιτισμικούς παράγοντες. Αυτό που θεωρείται σωστό και υγιεινό μπορεί να βασίζεται απλώς στο κοινωνικό έθιμο ή στη λαϊκή ιατρική ή μπορεί να συνδεθεί με μια ιατρική θεωρία που αφορά την ορθή λειτουργία του σώματος και τη συμβολή της τροφής στη διατήρηση της σωματικής και ψυχικής υγείας.</p> <p>Στο σεμινάριο αυτό θα εξεταστούν τα υλικά και η μαγειρεμένη τροφή, η προετοιμασία, τα υποκείμενα που ετοιμάζουν και καταναλώνουν την τροφή, οι τρόποι στο τραπέζι και η διοργάνωση ενός συμποσίου, οι εκάστοτε διατροφικές συνήθειες και απαγορεύσεις, αλλά και η πείνα. Έγγραφα που αφορούν λογαριασμούς κουζίνας, εικονογραφήσεις χειρογράφων και φυσικά, βιβλία μαγειρικής, μαζί και με άλλες πηγές αποτελούν το πρωτογενές υλικό για τη μελέτη μεσαιωνικού πολιτισμού, καθώς η κατανάλωση τροφής δεν είναι μόνο βιολογική ανάγκη, αλλά και μια πολιτισμικά καθορισμένη δραστηριότητα.</p> <p>Ν. Γιαντσή-Μελετιάδη, 3 ώρες</p>
<p>ΣΙ 55 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία</p>	<p>Το κυνήγι των μαγισσών στη Δύση, 1500-1700</p> <p>Λόγιες και λαϊκές θεωρήσεις, προσβάσεις και χρήσεις της μαγείας στην καθημερινότητα των ανθρώπων. Ο ομογενοποιητικός διωκτικός λόγος της εκκλησιαστικής και κοσμικής ελίτ και οι λαϊκές προσλήψεις της μαγείας: <i>Sabbath</i> και <i>maleficium</i>. Η αυτενέργεια της κοινότητας και η εργαλειοποίηση της μαγείας. Η έμφυλη διάσταση του κυνηγιού των μαγισσών. Μαγεία, φτώχεια και περιθωριακότητα. Αμφισβητήσεις της ύπαρξης μάγων και μαγισσών και εναντιώσεις στο κυνήγι των μαγισσών, από τον Weyer στον Scot.</p> <p>Για τη συμμετοχή στο σεμινάριο απαιτούνται καλή γνώση της</p>

	<p>αγγλικής και η προηγούμενη παρακολούθηση στο υποχρεωτικό μάθημα ειδίκευσης II 19 <i>Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'.</i></p> <p>η-Τάξη: ARCH111 Κ. Γαγανάκης, 3 ώρες</p>
<p>ΣΙ 217 Οθωμανική Ιστορία</p>	<p>Ιδεολογικά ρεύματα στους κόλπους της Ορθόδοξης Εκκλησίας κατά την οθωμανική περίοδο</p> <p>Περίληψη: Στο σεμινάριο θα επιχειρηθεί -με τη χρήση πηγών και ενδεικτικής βιβλιογραφίας- να περιγραφούν και να αναλυθούν οι ιδεολογικές τάσεις που παρατηρούνται στους κόλπους της Ορθόδοξης Εκκλησίας -και ιδιαίτερα του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως- κατά την οθωμανική περίοδο, δεδομένου ότι ο θεσμός αυτός ήταν κομβικός για τον ορθόδοξο κόσμο που ζούσε στην Οθωμανική Αυτοκρατορία μετά την Άλωση, ιδιαίτερα κατά τους πρώτους αιώνες που ακολούθησαν την πτώση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Έμφαση θα δοθεί σε ζητήματα όπως οι προσπάθειες διατήρησης της βυζαντινής κληρονομιάς, οι σχέσεις με την καθολική και προτεσταντική Δυτική Ευρώπη αλλά και την ορθόδοξη Ρωσία, η αντίληψη περί «Ρωμιοσύνης» και η σχέση της με μορφές ελληνικότητας, καθώς και η αντιμετώπιση κινήματων, όπως ο Διαφωτισμός, αλλά και οι εθνικισμοί που διαδίδονται κυρίως κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στο βάρος που είχε το οθωμανικό θεσμικό και ιδεολογικοπολιτικό πλαίσιο στην διαμόρφωση των παραπάνω, καθώς και η θέση των εκκλησιαστικών αρχών απέναντι στην οθωμανική εξουσία.</p> <p>Για να είναι δυνατή η εγγραφή στο σεμινάριο απαιτείται ο/η ενδιαφερόμενος/η φοιτητής/ήτρια να έχει λάβει προβιβάσιμο βαθμό στο μάθημα «Ιστορία της ύστερης Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και του πρώιμου τουρκικού κράτους (19ος αι. – 1946) με κωδ. II 24.</p> <p>η-Τάξη: ARCH298 Π. Κονόρτας, 3 ώρες</p>
<p>ΣΙ 147 Νεότερη Ελληνική Ιστορία</p>	<p>Η Ελλάδα και οι μείζονες ψυχροπολεμικές κρίσεις</p> <p>Το σεμινάριο εξετάζει την πρόσληψη των μείζονων ψυχροπολεμικών κρίσεων από την Ελλάδα (υπουργείο Εξωτερικών, Τύπος, διανόηση, πολιτικά κόμματα κλπ.). Παραδείγματα ψυχροπολεμικών κρίσεων: αποκλεισμός Βερολίνου (1948-1949), πόλεμος της Κορέας (1950-1953), κρίση του Σουέζ (1956), σοβιετική εισβολή στην Ουγγαρία (1956), κρίση Κονγκό (1960-1961), κρίση Βερολίνου (1961), κρίση της Κούβας (1962), Άνοιξη της Πράγας (1968), Αμερικανική επέμβαση στη Χιλή (1973), σοβιετική εισβολή στο Αφγανιστάν (1979), πόλεμος του Κόλπου (1990-1991).</p> <p>η-Τάξη: ARCH960 Εμμ. Κούμας, 3 ώρες</p>

B. Μαθήματα επιλογής

Π 95 Βυζαντινή Ιστορία

Η βυζαντινή κοινωνία κατά την εποχή των Παλαιολόγων
Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος θα εξεταστούν ζητήματα της κοινωνικής ιστορίας κατά την εποχή των Παλαιολόγων (13ος-15ος αι.), όπως τα ακόλουθα.

1. Η βυζαντινή αριστοκρατία
2. Σχέσεις παραγωγής στην ύπαιθρο
3. Πόλεις
- 3α. Η έννοια και η οργάνωση του αστικού χώρου
- 3β. Αναπτυξη των αστικών οικονομικών δραστηριοτήτων
4. Σχέσεις Εκκλησίας και Κράτους κατά την εξεταζόμενη εποχή
5. Μοναστήρια

η-Τάξη: ARCH 914
Α. Κιουσοπούλου, 3 ώρες

Π140 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία

Ιστορία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας στη νεότερη Ευρώπη
Εξετάζονται κεντρικά ζητήματα και βασικές όψεις της ιστορίας κατά κύριο λόγο της παιδικής ηλικίας αλλά ευρύτερα και της νεότητας στην Ευρώπη (προπάντων στην βόρεια, την βορειοδυτική και την δυτική Ευρώπη, αλλά και γενικότερα στον λεγόμενο δυτικό κόσμο) από τον 18ο αιώνα μέχρι την μεσοπολεμική περίοδο, με εκτενείς αναδρομές στην πρώιμη νεότερη και την μεσαιωνική εποχή: το ιστορικό περιεχόμενο της κατηγορίας «παιδική ηλικία», οι κυρίαρχες αντιλήψεις, λόγοι και πρακτικές των ενηλίκων σε σχέση με τα παιδιά, η καθημερινή ζωή, η θέση, ο ρόλος, οι εμπειρίες των παιδιών, στο πλαίσιο οικιακών ομάδων, ιδρυμάτων, εκπαιδευτικών μηχανισμών, ομάδων ομηλικών, εθνικών κρατών και αποικιακών αυτοκρατοριών, πάντοτε σε συνάρτηση με το φύλο και την κοινωνική τάξη.

η-Τάξη: ARCH481
Μ. Παπαθανασίου, 3 ώρες

Π 120 Οθωμανική Ιστορία

Εισαγωγή στην Ιστορία του Ισλάμ (7^{ος}-14^{ος} αι)
Στόχος του μαθήματος είναι να παράσχει βασικές πληροφορίες για την ιστορία του αραβοϊσλαμικού κόσμου από την εμφάνιση του Ισλάμ (7^{ος} αι.) έως την ανάδυση του Οθωμανικού Κράτους στη δυτική Μ. Ασία (τέλη 13^{ου} αι.). Θα εξετασθούν κυρίως η κατάσταση στην Αραβική Χερσόνησο πριν από τη γέννηση του Ισλάμ, οι παράγοντες που οδήγησαν στην εμφάνιση και στη διάδοση της νέας θρησκείας, οι μουσουλμανικές κατακτήσεις και οι συνέπειές τους, το Ισλάμ ως θρησκεία, ο θεσμός του Χαλιφάτου, το ισλαμικό δίκαιο, η αραβοϊσλαμική κοινωνία και οι εξελίξεις που αυτή γνώρισε, ο αραβοϊσλαμικός πολιτισμός και οι πολιτισμικές αλληλεπιδράσεις που τον διαμόρφωσαν, η καλλιέργεια των επιστημών στον αραβοϊσλαμικό

	<p>κόσμο, καθώς και η αραβοϊσλαμική λογοτεχνία στην αραβική, στην περσική και στις τουρκικές γλώσσες. Τέλος, θα γίνει εκτεταμένη αναφορά στις συνθήκες που οδήγησαν στον πολιτικό κατακερματισμό του αραβοϊσλαμικού κόσμου από τον 10^ο αιώνα και εξής, ενώ θα γίνει ξεχωριστή αναφορά στην εμφάνιση και τον ρόλο των τουρκικών λαών στην πολιτική κονίστρα της Μέσης Ανατολής μέχρι και τον 14^ο αιώνα. Επισημαίνεται ότι πολλά στοιχεία του αραβοϊσλαμικού πολιτισμού θα υιοθετηθούν από τους τουρκικούς λαούς μετά τον εξισλαμισμό τους, ο οποίος είχε σχεδόν ολοκληρωθεί στις αρχές του 11^{ου} αιώνα. Τα στοιχεία αυτά θα διαδοθούν αργότερα από τους Οθωμανούς και σε άλλες περιοχές, όπως η Νοτιοανατολική Ευρώπη, μέσω του ρόλου της θρησκείας στη συγκρότηση του κράτους, αλλά και μέσω του λαϊκού πολιτισμού.</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH995</i> <i>Λ. Μοίρας 3 ώρες</i></p>
<p>Π 88 Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική Ιστορία</p>	<p>Το ελληνικό πολιτικό σύστημα, 1929-1967</p> <p>Εξέταση της εξέλιξης του ελληνικού πολιτικού συστήματος κατά την περίοδο από την Παγκόσμια Οικονομική Κρίση έως την επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών. Θα αναλυθούν οι πολιτικές δυνάμεις και οι μετεξελίξεις τους, τα αίτια της πτώσης της δημοκρατίας το 1936, η διενέργεια των μεταπολεμικών εκλογών, η αναζήτηση νέων κατευθύνσεων και αναπτυξιακών στρατηγικών στη μεταπολεμική εποχή, η επιρροή διεθνών ιδεολογικών τάσεων, η επιρροή του εμφυλίου πολέμου και η μετεμφυλιακή πραγματικότητα, τα αίτια της πτώσης της δημοκρατίας το 1967. Επιπλέον, θα εξεταστούν οι συγκλίσεις και αποκλίσεις του ελληνικού πολιτικού συστήματος με τα αντίστοιχα δυτικοευρωπαϊκά της μεταπολεμικής εποχής, με έμφαση στη Γαλλία και την Ιταλία.</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH271</i> <i>Εν. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες</i></p>
<p>Π135 Νεότερη Ελληνική Ιστορία</p>	<p>Η Ελλάδα στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο: Κατοχή, Αντίσταση, Απελευθέρωση</p> <p>Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος αποτέλεσε μία από τις κεντρικές ιστορικές εμπειρίες του εικοστού αιώνα σε πλανητικό επίπεδο, στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Το μάθημα θα προσεγγίσει τις συνθήκες στην κατεχόμενη Ελλάδα σε σύγκριση με την υπόλοιπη υπό ναζιστική κατοχή Ευρώπη, καθώς και τις κοινωνικές αλλαγές που συνέβησαν στον ελληνικό χώρο κατά τη διάρκεια της Κατοχής. Θα μελετηθούν η οικονομική αποδιάρθρωση και η πείνα, η πολιτική των κατοχικών δυνάμεων και η τρομοκρατία σε βάρος του άμαχου πληθυσμού, η εξόντωση των ελλήνων Εβραίων, το πολύπτυχο φαινόμενο του δωσιλογισμού, η ανάπτυξη του κινήματος της Αντίστασης, οι εμφύλιες συγκρούσεις στη διάρκεια της Κατοχής, τα Δεκεμβριανά και οι συνάψεις ανάμεσα στην περίοδο της Κατοχής και σε εκείνη του Εμφυλίου Πολέμου. Θα θιγούν επίσης ζητήματα που αφορούν τη θέση του πολέμου, της Κατοχής και της Αντίστασης στη συλλογική μνήμη και τη δημόσια ιστορία. Στόχος του μαθήματος είναι προσφέρει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες βασικές γνώσεις για την περίοδο της</p>

	<p>Κατοχής και να τους εισαγάγει στην πλούσια σχετική βιβλιογραφία που έχει παραχθεί κατά τις τελευταίες δεκαετίες.</p> <p>η-τάξη: ARCH135 Δ. Λαμπροπούλου, 3 ώρες</p>
61 ΠρΑσκ	<p>Πρακτική Άσκηση Φοιτητών</p> <p>Η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, που πραγματοποιείται μέσω προγραμμάτων ΕΚΠΑ-ΕΣΠΑ στοχεύει στην ερευνητική και επαγγελματική εξοικείωση όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος στους φυσικούς χώρους της μελλοντικής επαγγελματικής τους δραστηριότητας, προκειμένου να αποκτηθεί η σχετική εμπειρία και να επιτευχθεί η δημιουργία διαύλου αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας.</p> <p>Η πρακτική άσκηση πραγματοποιείται σε φορείς ιδιωτικούς και δημόσιους, σχετικούς με την Ιστορία, την Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης, όπως Εφορείες Αρχαιοτήτων, Ιστορικά Αρχεία, Μουσεία, Βιβλιοθήκες, Υπηρεσίες Υπουργείων, καθώς και σε ερευνητικά ιδρύματα και οργανισμούς.</p> <p>Είναι προαιρετική, αμειβόμενη, έχει διάρκεια δύο μηνών και πραγματοποιείται κατ' έτος μεταξύ Ιανουαρίου και Οκτωβρίου των θερινών μηνών συμπεριλαμβανομένων.</p> <p>Για την διαδικασία οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να συμβουλευθούν τον Εσωτερικό Κανονισμό Πρακτικής Άσκησης, που είναι ανηρτημένος στην Ιστοσελίδα του Τμήματος.</p> <p>Ακαδημαϊκός Επόπτης: Ν. Δημάκης συνεπικουρούμενος από τις Εν. Κεφαλίδου, Μ. Μούλιον και τον Εμμ. Κούμα</p>

Εαρινό εξάμηνο	
α) Μαθήματα Κορμού	
Κωδ. Αριθ. – Τίτλος Μαθήματος	Περιγραφή μαθήματος – Διδάσκων/ουσα – Ώρες
Π 11 Αρχαία Ιστορία Β'	<p>Υστεροκλασικοί και ελληνοιστικοί χρόνοι</p> <p>Μέρος Α': Από το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου έως και τον θάνατο του Φιλίππου Β'.</p> <p>Μέρος Β': Εισαγωγή και επισκόπηση της περιόδου από τον Αλέξανδρο έως το πολιτικό τέλος του ελληνοιστικού κόσμου (336-30 π.Χ.).</p> <p>Ν. Γιαννακόπουλος, 3 ώρες</p>
Π 21 Βυζαντινή Ιστορία Β'	<p>Ιστορία του βυζαντινού κράτους 1081-1453</p> <p>Η υστεροβυζαντινή εποχή προσεγγίζεται μέσα από τις ακόλουθες</p>

	<p>θεματικές ενότητες: Ο γεωγραφικός χώρος και τα γεγονότα-σταθμοί, η θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, η Βυζαντινή κοινωνία στην εξελικτική της πορεία, οι κοινωνικές και εθνοτικές ομάδες στην Κωνσταντινούπολη των Κομνηνών και των Παλαιολόγων, η πολιτισμική ζωή και η βυζαντινή συλλογική ταυτότητα, ο αποκρυφισμός, οι αιρέσεις, η αστρολογία και οι ειδωλολατρικές εκφάνσεις, ο κρατικός μηχανισμός και τα αυλικά αξιώματα, η οικονομία.</p> <p>η-Τάξη: ARCH357 Σ. Μεργιαλή-Σαχά, 3 ώρες</p>
<p>Π 12 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α'</p>	<p>Εισαγωγή στη Μεσαιωνική Ιστορία της Ευρώπης</p> <p>Με αφορμή ορισμένα ζητήματα της πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας της περιόδου, το μάθημα θα εστιάσει στις αλλαγές που συντελούνται στο μεσαιωνικό ευρωπαϊκό περιβάλλον, ιδίως κατά την περίοδο 11ος -15ος αι..</p> <p>η-Τάξη: ARCH931 Ν. Γιαντσή-Μελετιάδη, 3 ώρες</p>
<p>Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'</p>	<p>Εισαγωγή στην Ιστορία της Ευρώπης κατά την περίοδο 1789-1989</p> <p>Εξετάζονται οι σημαντικότερες πτυχές της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής ιστορίας της Ευρώπης από τη Γαλλική Επανάσταση έως την κατάρρευση των καθεστώτων του «υπαρκτού σοσιαλισμού» στην Ανατολική Ευρώπη.</p> <p>η-Τάξη: ARCH480 Μ. Παπαθανασίου, 3 ώρες για τους φοιτητές/τις φοιτήτριες με επώνυμο Α-Μα</p> <p>η-Τάξη: ARCH120 Κ. Ράπτης, 3 ώρες για τους φοιτητές/τις φοιτήτριες με επώνυμο Με-Ω</p>
<p>Π 18 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α'</p>	<p>Η συγκρότηση του ελληνικού κράτους (1830–1909)</p> <p>Η πολιτική, κοινωνικο-οικονομική και ιδεολογική συγκρότηση του νεοελληνικού κράτους από την Ανεξαρτησία έως την Επανάσταση στο Γουδί. Ειδικότερα, αναλύονται οι ακόλουθες θεματικές ενότητες: Το κυβερνητικό έργο του Ι. Καποδίστρια και της Αντιβασιλείας του Όθωνος, ο κοινοβουλευτισμός τον 19ο αιώνα, η Μεγάλη Ιδέα, το αγροτικό ζήτημα, η κοινωνική ληστεία, η πρώιμη εκβιομηχάνιση κ.ά. Οι εξελίξεις τοποθετούνται στο ευρωπαϊκό και στο βαλκανικό τους πλαίσιο.</p> <p>Συνεπικουρία του Α. Αντωνόπουλου (Ε.ΔΙ.Π.), ο οποίος στο πλαίσιο του μαθήματος θα προσφέρει τριώρη διδασκαλία.</p> <p>η-Τάξη: ARCH353 Σπ. Πλουμίδης, 3 ώρες</p>

β) Μαθήματα Ειδίκευσης Υποχρεωτικά

Π 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'	<p>Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος - 18ος αι.) Πολιτικό περιβάλλον, ιδεολογία, διοικητικοί θεσμοί και εκκλησιαστική πολιτική, κοινωνική διαστρωμάτωση και συσσωματώσεις, οικονομικές δραστηριότητες, πολιτισμικός βίος.</p> <p>η-Τάξη: ARCH330 Κ. Κωνσταντινίδου, 3 ώρες</p>
--	--

Π 24 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας II	<p>Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και του πρώιμου τουρκικού κράτους (19ος αι. –1946) Θα αναλυθούν κατά πρώτον οι διαδικασίες που οδήγησαν στην πορεία εκδυτικισμού και εκσυγχρονισμού της Αυτοκρατορίας μέσω των λεγομένων <i>Μεταρρυθμίσεων (Tanzimat)</i>, οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά την οικονομία, την κοινωνία, την πολιτική, την ιδεολογία, το θεσμικό πλαίσιο, καθώς και την λογοτεχνία και την τέχνη. Τα παραπάνω συμβαίνουν σε συνδυασμό με την προϊούσα οικονομική και πολιτική εξάρτηση της Αυτοκρατορίας από τα χριστιανικά ευρωπαϊκά κράτη και το δυτικοευρωπαϊκό κεφάλαιο. Στην συνέχεια θα δοθεί έμφαση στην θέση των μη μουσουλμάνων και στην γέννηση και διάδοση εθνικιστικών κινημάτων, συμπεριλαμβανομένου και του τουρκικού εθνικισμού. Τα κινήματα αυτά οδήγησαν, ανάμεσα σε άλλους παράγοντες, στο τέλος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και στην εμφάνιση του τουρκικού εθνικού κράτους (1923). Τέλος, θα εξετασθούν οι βασικές δομές του τουρκικού κράτους και της τουρκικής κοινωνίας κατά την περίοδο που ονομάζεται «περίοδος του μονοκομματικού κράτους» (1923-1946).</p> <p>η-Τάξη: ARCH999 Α. Μοίρας, 3 ώρες</p>
---	--

Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού κόσμου I	<p>Ιστορία του Μεταπολεμικού κόσμου Εξέταση της πορείας της μεταπολεμικής ιστορίας των διεθνών σχέσεων με άξονα την ανάληψη τριών βασικών διεργασιών της: Ψυχρός Πόλεμος, Αποαποικιοποίηση και άνοδος του Τρίτου Κόσμου, Ευρωπαϊκή ενοποίηση.</p> <p>η-Τάξη: ARCH114 Εν. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες</p>
--	--

Επιλεγόμενα Α. Επιλεγόμενα Σεμιναριακά¹⁷

¹⁷ Οι φοιτητές/φοιτήτριες δηλώνουν την επιλογή τους στον/στη διδάσκοντα/ουσα με την έναρξη των μαθημάτων. Η βαθμολόγησή τους θα γίνει με βάση τη συμμετοχή τους, την προφορική παρουσίαση και τη γραπτή μορφή της εργασίας τους.

**ΣΙ 71 Αρχαία
Ιστορία (Ρωμαϊκοί
Χρόνοι)**

Πηγές για την ελληνική πόλη των Ρωμαϊκών Χρόνων

Στο προπτυχιακό αυτό σεμινάριο θα εξεταστούν ιστορικές πηγές (γραμματειακές, νομικές και επιγραφικές) οι οποίες αφορούν τους θεσμούς, την πολιτική οργάνωση και τις κοινωνικές εξελίξεις στις ελληνικές πόλεις κατά τους Ρωμαϊκούς Χρόνους. Ειδικότερα θα μελετηθούν ζητήματα τα οποία αφορούν:

- α) τη θέση της βουλής και της εκκλησίας του δήμου στην πολιτική ζωή των ελληνικών πόλεων υπό ρωμαϊκή κυριαρχία
- β) τις διάφορες αρχές που συγκροτούσαν τη διοικητική δομή των πόλεων αυτών
- γ) τη σημασία θεσμισμένων σωμάτων με επίκεντρο το γυμνάσιο (νέοι, γερουσία) και των ποικίλων ιδιωτικών συλλόγων
- δ) το φαινόμενο του ευεργετισμού και των αποδόσεων τιμών ως μέσων διαμόρφωσης της σχέσης μεταξύ διαφόρων πολιτικών και κοινωνικών ομάδων εντός της πόλεως
- ε) τη διάδοση των ρωμαϊκών πολιτικών δικαιωμάτων και την ενσωμάτωση των ιθυνοσών ομάδων των ελληνικών πόλεων στη διοικητική και κοινωνική ιεραρχία του Ρωμαϊκού Κράτους

η-Τάξη: ARCH706

Ν. Γιαννακόπουλος, 3 ώρες

**ΣΙ 219 Ιστορία
Νέου Ελληνισμού**

Ένδεια και ασθένεια στις υπό βενετική κυριαρχία περιοχές του ελληνικού χώρου (13ος-18ος αι.)

Με βασικούς άξονες την ένδεια και την ασθένεια στις υπο βενετική κυριαρχία περιοχές του ελληνικού χώρου εξετάζονται: α) οι μηχανισμοί διαχείρισης του φαινομένου της φτώχειας, β) το επιδημικό φαινόμενο με έμφαση στις επιδημίες της πανώλης από τον Μαύρο Θάνατο έως το τέλος της πρώιμης νεώτερης εποχής, γ) η λειτουργία ιδρυμάτων (νοσοκομείων, λοιμοκαθαρησίων, ενεχυροδανειστηρίων) στον υπό εξέταση χώρο.

Για την παρακολούθηση του σεμιναρίου, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει να έχουν εξεταστεί επιτυχώς στο μάθημα ΙΙ 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'.

η-Τάξη: ARCH330

Κ. Κωνσταντινίδου, 3 ώρες

**ΣΙ 153
Ιστορία του Νέου
Ελληνισμού**

Οικογένεια και φύλο στον ελληνικό χώρο (15ος – 19ος αι.)

Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητριών/-τών με την προβληματική και τα εργαλεία της ιστορίας της οικογένειας και του φύλου και η δοκιμή αυτών στην περίπτωση της υπό οθωμανική κυριαρχία ελληνικής κοινωνίας. Μέσα από τη μελέτη δικαστικών και δικαιοπρακτικών εγγράφων, κανονιστικών και αφηγηματικών κειμένων και του θρησκευτικού και ιατρικού λόγου θα διερευνηθούν οι ποικίλες όψεις των οικογενειακών σχέσεων, καθώς και κοινωνικές πρακτικές και αντιλήψεις σχετιζόμενες με το φύλο, τη σεξουαλικότητα, την παιδική ηλικία και τα συναισθήματα.

η-Τάξη: ARCH957

Β. Σειρηνίδου, 3 ώρες

**ΣΙ 231 Νεότερη
Ευρωπαϊκή
Ιστορία**

Ιστορία της Βρετανικής Αυτοκρατορίας: 1763-1947

Στο σεμινάριο εξετάζεται η ιστορία της ισχυρότερης αποικιακής αυτοκρατορίας των νεώτερων χρόνων από το τέλος του Επταετούς Πολέμου (1763) με το οποίο εδραιώθηκε η βρετανική αποικιακή υπεροχή έναντι της Γαλλίας και της Ισπανίας, μέχρι την Πράξη Ανεξαρτησίας της Ινδίας το 1947 που σηματοδοτεί την αρχή του τέλους της βρετανικής αποικιακής ισχύος. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην περίοδο της «δεύτερης βρετανικής αποικιακής αυτοκρατορίας» (1815-1914), οπότε η αυτοκρατορία βρισκόταν στο απόγειο της δύναμής της. Λαμβάνοντας υπόψη τον ιστοριογραφικό διαχωρισμό μεταξύ «επίσημης» και «ανεπίσημης» βρετανικής αυτοκρατορίας και υπό το πρίσμα πολλαπλών ιστοριογραφικών τάσεων, θα μελετήσουμε: 1) τα αίτια και τους μηχανισμούς της βρετανικής αποικιακής εξάπλωσης, 2) τη σύνδεσή της με την ανάπτυξη του βιομηχανικού καπιταλισμού, 3) τις μεθόδους αποικιακής εξάπλωσης, διοίκησης των διαφορετικών εδαφών, καθώς και τις μεθόδους ελέγχου των γηγενών πληθυσμών, 4) τις αμφίδρομες πολιτισμικές επιρροές, 5) τον κυρίαρχο κοινωνικό δαρβινισμό και την εργαλειοποίησή του. Τα παραπάνω ζητήματα θα εξεταστούν με αναφορές σε συγκεκριμένα γεωγραφικά παραδείγματα, γεγονότα-σταθμούς, βιογραφικές διαδρομές, και, όπου αυτό είναι δυνατόν, σε σύγκριση με τις λοιπές αποικιακές αυτοκρατορίες της περιόδου.

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την παρακολούθηση του σεμιναρίου και την εκπόνηση εργασίας: επιτυχής εξέταση στο μάθημα Κορμού Νεώτερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α' (Π14) – πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.

η-Τάξη : ARCH843

Μ. Παπαθανασίου, 3 ώρες

**Π 121 Ιστορία Νέου
Ελληνισμού**

Ελληνορθόδοξοι λόγιοι 17ος - 19ος αι.

Στόχος του μαθήματος είναι η ανάδειξη της σκέψης των λογίων που έδρασαν στα μεγάλα αστικά κέντρα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και στον χώρο της ελληνικής διασποράς κατά την οθωμανική περίοδο, επικεντρώνοντας κυρίως κατά τους 17^ο και 18^ο έως και τις αρχές του 19^{ου} αι. Θα γίνει αναφορά στα κυρίαρχα ιδεολογικά ρεύματα που αντανακλώνται στα έργα των λογίων αυτών, από τον θρησκευτικό ουμανισμό, τον θρησκευτικό και τον κοσμικό υπερεθνισμό μέχρι τον Διαφωτισμό και την απήχηση των νεωτερικών ιδεών της Γαλλικής Επανάστασης, προκειμένου να ιχνηλατηθεί η επίδρασή τους στην κοινωνική και πολιτική ζωή των Ελληνορθόδοξων υπηκόων του σουλτάνου. Για τον σκοπό αυτόν θα εξεταστούν αποσπασματικά έργα ποικίλου περιεχόμενου, προκειμένου οι φοιτητές να παρακολουθήσουν τις ιδεολογικές μεταμορφώσεις και τις ζυμώσεις που συνέβησαν στην ελληνική παιδεία, σε συνδυασμό με την αδρομερή σκιαγράφηση του ιστορικού πλαισίου εντός του οποίου λειτούργησαν. Τέλος θα γίνει αναφορά στα δίκτυα επικοινωνίας και στην αλληλεπίδραση μεταξύ Ελληνορθόδοξων και Οθωμανών διανοούμενων, καθώς επίσης και στην επίδραση που άσκησαν οι Ελληνορθόδοξοι λόγιοι στα οθωμανικά γράμματα

η-Τάξη: ARCH998

Α. Μοίρας, 3 ώρες

**ΣΙ 143 Νεότερη
Ελληνική Ιστορία**

Θεωρία και Ιστορία της Ιστοριογραφίας-Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Ο αντιδικτατορικός φοιτητικός αγώνας και η εξέγερση του Πολυτεχνείου (1973)

Πώς μελετάμε ένα ιστορικό γεγονός; Πώς το εξετάζουμε ως απόρροια των όσων έχουν προηγηθεί, πώς καταγράφουμε τα στοιχεία που το συγκροτούν, πώς μελετούμε τις επιπτώσεις του; Στο σεμινάριο θέτουμε ως επίκεντρο την εξέγερση του Πολυτεχνείου, τον Νοέμβριο του 1973, το κορυφαίο γεγονός του αντιδικτατορικού αγώνα (1967-1974). Θα επιχειρήσουμε να μελετήσουμε το μείζον αυτό γεγονός εντάσσοντάς το στην ιστορία του αντιδικτατορικού φοιτητικού κινήματος και παράλληλα εξετάζοντας το πολιτικό και κοινωνικό πλαίσιο μιας εποχής που σφραγίστηκε από το δικτατορικό καθεστώς. Θα συνδυάσουμε την τεκμηρίωση με τη μαρτυρία και θα εργαστούμε με βάση αρχειακό και έντυπο υλικό. Οι εργασίες του σεμιναρίου θα πραγματοποιηθούν στο Ιστορικό Αρχείο του ΕΚΠΑ.

Β. Καραμανωλάκης, 3 ώρες

**ΣΙ 142 Νεότερη και
Σύγχρονη Ιστορία**

Μετά τον πόλεμο: κοινωνία, πολιτική, πολιτισμός στην Ελλάδα, 1945-1967

Οι δεκαετίες που ακολούθησαν τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο αποτελούν μια διακριτή ιστορική περίοδο τόσο στο ελληνικό όσο και στο διεθνές πλαίσιο, την οποία διατρέχουν τάσεις που άλλαξαν τη μορφή του κόσμου, όπως είναι η αποαποικιοποίηση, ο Ψυχρός Πόλεμος, το κράτος πρόνοιας και η οικονομική άνοδος, τα νέα κοινωνικά

κινήματα, η πολιτιστική επανάσταση. Η ελληνική κοινωνία συμμετείχε σε αυτό το διεθνές γίγνεσθαι φέροντας επί χρόνια το πολιτικό, κοινωνικό και συναισθηματικό φορτίο του εμφύλιου πολέμου. Ωστόσο, εκτός από τη μεγάλη τομή του Εμφυλίου, πολλές ακόμα σημαντικές καμπές και μετασχηματισμοί συνέβησαν στον ελληνικό χώρο μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1960. Στο σεμινάριο, θα μας απασχολήσουν βασικές πτυχές της εμφυλιοπολεμικής περιόδου, θα επικεντρωθούμε, ωστόσο, κυρίως στις δεκαετίες του 1950 και του 1960, και πιο συγκεκριμένα στις κοινωνικές, πολιτισμικές και ιδεολογικές διεργασίες της εποχής, σε ρεύματα και συζητήσεις που δεν αναφέρονται άμεσα στην κεντρική πολιτική, συνδέονται εντούτοις μαζί της, καθώς διαμορφώνονται από αυτήν και τη διαμορφώνουν. Θα ασχοληθούμε, επίσης, με τα ιστοριογραφικά ερωτήματα που έχουν τεθεί για την περίοδο, με την πολλαπλότητα, τις δυνατότητες και τις δυσκολίες των διαθέσιμων πηγών (διαφορετικά είδη αρχείων, Τύπος, μαρτυρίες, κινήματογράφος, λογοτεχνία, διαφήμιση κ.τ.λ.), αλλά και με διαφορετικά είδη ανάλυσης, που έχουν προταθεί για κεντρικές όψεις της εποχής, όπως είναι η κοινωνιολογική, η πολιτική και η ανθρωπολογική.

η-Τάξη: ARCH964

Δ. Λαμπροπούλου, 3 ώρες

B. Μαθήματα Επιλογής

Π91 Αρχαία Ιστορία

Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Νομισματική

Εκτενής εισαγωγή στην αρχαία ελληνική ιστορική νομισματική ως επιστήμη βοηθητική της Ιστορίας που περιλαμβάνει τις εξής ενότητες: η εισαγωγή του νομίσματος, η σχέση νόμου και νομίσματος, οι διαφορετικές αξίες του νομίσματος, οι τύποι, το μέταλλο, οι εκδότριες αρχές, οι σταθμητικοί κανόνες, η νομισματική πολιτική, η κυκλοφορία, τα λεγόμενα διεθνή νομίσματα της Αρχαιότητας, η ερμηνεία της αύξησης της παραγωγής νομίσματος.

eclass: ARCH943

Σ. Ψωμά, 3 ώρες

Π 133 Βυζαντινή Ιστορία

Έρωτας και πολιτική στο Βυζάντιο

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξιστορούνται και αναλύονται γεγονότα, που καθόρισαν την εξέλιξη της αυτοκρατορίας με αφορμή έρωτες, γάμους και διαζύγια στο περιβάλλον του Ιερού Παλατίου κατά την πρώιμη και μέση βυζαντινή εποχή.

Οι πρωταγωνιστές των ερωτικών ιστοριών, αυτοκράτορες, ανώτατοι αξιωματούχοι και αυγούστες, κινήθηκαν επηρεασμένοι από αισθήματα αγάπης και συναισθήματα που πυροδότησαν οι ερωτικοί σύντροφοί τους. Τα ερωτικά αισθήματα και συναισθήματά τους επέδρασαν σε πολιτειακούς θεσμούς, όπως την «κληρονομική» διαδοχή και τη γυναικεία εξουσία, στις πολιτικές εξελίξεις, στις

	<p>θηρησκευτικές και εκκλησιαστικές κατευθύνσεις, οδήγησαν σε νομοθετικές παρεμβάσεις, και προκάλεσαν ανατροπές πολιτικών ομάδων και συσχετισμών, έως και ανασχεδιασμό της εξωτερικής πολιτικής του κράτους.</p> <p>Προαπαιτούμενα μαθήματα: Π 13 Βυζαντινή Ιστορία Α'</p> <p>eclass: ARCH958</p> <p>Κ. Νικολάου, 3 ώρες</p>
<p>Π 125 Βυζαντινή Ιστορία</p>	<p>Το φαινόμενο του αγίου ως συνιστώσα για την ιστορία της Παλαιολόγειας εποχής (1261-1453).</p> <p>Το ιστορικό γίνεσθαι των δύο τελευταίων αιώνων του Βυζαντίου μέσα από τις αγιολογικές πηγές της εποχής, οι οποίες αποκαλύπτουν ιδεώδη και νοοτροπίες της ύστερης βυζαντινής κοινωνίας και μια ιδιάζουσα θέαση των γεγονότων τα οποία την συγκλόνισαν με τον τρόπο που τα βίωσαν οι άγιοι και τα κατέγραψαν οι βιογράφοι τους.</p> <p>Σ. Μεργαλή-Σαχά, 3 ώρες</p> <p>eclass:ARCH496</p>
<p>Π 22 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β'</p>	<p>Γυναίκες του Μεσαίωνα: Φύλο και σεξ</p> <p>Η ιστορία της ανθρώπινης σεξουαλικότητας παραμένει, ως επί το πλείστον, <i>terra incognita</i>, ειδικά όταν αφορά τις γυναίκες. Μόνο τον περασμένο αιώνα οι ίδιες οι γυναίκες έχουν συζητήσει ανοιχτά τη σεξουαλικότητά τους με τρόπους που είναι προσβάσιμοι στον ιστορικό. Για το μεγαλύτερο μέρος της ανθρώπινης ιστορίας, ο γραπτός λόγος ήταν σε μεγάλο βαθμό ένα ανδρικό πεδίο έκφρασης· έτσι σχεδόν πάντα αντιλαμβανόμαστε τις γυναίκες μέσα από τον παραμορφωτικό φακό των ανδρών. Η λαϊκή λογοτεχνία είναι γεμάτη από γυναίκες σεξουαλικά αρπακτικά, άπιστες συζύγους και εξαπατημένες γυναίκες που εμπλέκονται με ενθουσιασμό σε σεξουαλικές σχέσεις.</p> <p>Οι χριστιανοί θεωρητικοί ήταν πεπεισμένοι ότι η ανθρώπινη σεξουαλικότητα υπέστη μια μη αναστρέψιμη υποβάθμιση ως αποτέλεσμα της αμαρτίας του Αδάμ και της Εύας. Η αρνητική τους εκτίμηση μας έχει μείνει μέχρι σήμερα.</p> <p>Αυτό το μάθημα θα εξετάσει τους θεσμούς και τις ιδέες που κυριάρχησαν στην κατασκευή του φύλου στο Μεσαίωνα. Θα δώσει επίσης μια εικόνα για όχι μία, αλλά πολλές «σεξουαλικότητες». Η σεξουαλικότητα μιας μεσαιωνικής γυναίκας περιλάμβανε πολλές διαφορετικές πτυχές και δεν αναφέρεται μόνο στη σεξουαλική της δραστηριότητα, καθώς η σεξουαλική ζωή ήταν τόσο κοινωνική, πολιτιστική, νομική και θρησκευτική όσο και προσωπική.</p> <p>Θα εξετάσουμε επίσης τις εμπειρίες των γυναικών στη μεσαιωνική κοινωνία: δημόσια και ιδιωτική εξουσία, μεταβαλλόμενες έννοιες της οικογένειας και της οικιακής σφαίρας, γυναίκες στη θρησκευτική ζωή, γυναίκες στο χώρο εργασίας, και τις απαρχές της «φεμινιστικής» σκέψης. Το μάθημα περιλαμβάνει επίσης τη διερεύνηση της ζωής και των εμπειριών των γυναικών της Ευρώπης του Μεσαίωνα, με ιδιαίτερη έμφαση στην πολιτική εξουσία, τη θρησκευτική ζωή, την</p>

	<p>εργασία και την οικογενειακή ζωή. Το μάθημα θα επικεντρωθεί πρώτα στις προσωπικές πτυχές της μεσαιωνικής γυναικείας σεξουαλικότητας: δηλαδή Παρθενία, Γάμος, Ιατρική και Βιασμός. Θα παρουσιαστεί επίσης το πλαίσιο για το Κανονικό Δίκαιο και τις πεποιθήσεις της κοσμικής δικαιοδοσίας για τη μεσαιωνική γυναικεία σεξουαλικότητα. eclass: ARCH932</p> <p><i>N. Γιαντσή, 3 ώρες</i></p>
<p>Π 126 Ιστορία της εκπαίδευσης</p>	<p>Ιστορία της εκπαίδευσης Το μάθημα αποσκοπεί στη μελέτη ζητημάτων που αφορούν στην ιστορία της εκπαίδευσης και ιδιαίτερα της ανώτατης βαθμίδας της στον 19ο και 20ό αιώνα στο ελληνικό κράτος. Ενδεικτικά: οι θεωρίες που διαμόρφωσαν την εκπαίδευση, η εκπαίδευση στο μεταβαλλόμενο γεωγραφικό και πολιτικό σκηνικό, εγγραμματοσύνη και μόρφωση, οργάνωση και τρόπος λειτουργίας της ανώτατης εκπαίδευσης, κοινωνικός χαρακτήρας της παιδείας, μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης, εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Σημαντικές ενότητες του μαθήματος θα αφιερωθούν στη συγκριτική εξέταση των προηγούμενων και άλλων θεματικών σε παλαιότερες χρονικές περιόδους Με τη συνεπικουρία της Χ. Μπαλή (Ε.ΔΙ.Π.), η οποία θα προσφέρει τριώρη διδασκαλία και άσκηση των φοιτητών με αρχειακά τεκμήρια από την ιστορία της ανώτατης εκπαίδευσης</p> <p><i>B. Καραμανωλάκης, 3 ώρες</i></p>
<p>Π 146 Νεότερη Ελληνική Ιστορία</p>	<p>Ελληνική εξωτερική πολιτική, 1923-1949: από τη συνθήκη της Λωζάννης στην έναρξη του Ψυχρού Πολέμου Το μάθημα εξετάζει την ελληνική εξωτερική πολιτική από την υπογραφή της συνθήκης της Λωζάννης και το τέλος της Μεγάλης Ιδέας έως την πρόιμη ψυχροπολεμική εποχή. Στο μάθημα θα αναλυθούν τα εξής ζητήματα: το πρόβλημα της ελληνικής ασφάλειας και οι στρατηγικές τις οποίες υιοθέτησαν οι κυβερνήσεις των Αθηνών για την αντιμετώπισή του, η στάση της Ελλάδας έναντι των διεθνών οργανισμών (Κοινωνία των Εθνών και Ηνωμένα Έθνη), οι σχέσεις της Ελλάδας με τις Μεγάλες Δυνάμεις και τα γειτονικά της κράτη, η πρόσληψη του διεθνούς συστήματος από την πολιτική ηγεσία και τους υπηρεσιακούς παράγοντες, η προβολή των εθνικών διεκδικήσεων και η ελληνική πολιτική στη Μέση Ανατολή.</p> <p><i>Εμμ. Κούμας, 3 ώρες</i> eclass: ARCH961</p>
<p>61 ΠρΑσκ</p>	<p>Πρακτική Άσκηση Φοιτητών Η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, που πραγματοποιείται μέσω προγραμμάτων ΕΚΠΑ-ΕΣΠΑ στοχεύει στην ερευνητική και επαγγελματική εξοικείωση όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος στους φυσικούς χώρους της μελλοντικής επαγγελματικής τους δραστηριότητας, προκειμένου να αποκτηθεί η σχετική εμπειρία</p>

και να επιτευχθεί η δημιουργία διαύλου αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας.

Η πρακτική άσκηση πραγματοποιείται σε φορείς ιδιωτικούς και δημόσιους, σχετικούς με την Ιστορία, την Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης, όπως Εφορείες Αρχαιοτήτων, Ιστορικά Αρχεία, Μουσεία, Βιβλιοθήκες, Υπηρεσίες Υπουργείων, καθώς και σε ερευνητικά ιδρύματα και οργανισμούς.

Είναι προαιρετική, αμειβόμενη, έχει διάρκεια δύο μηνών και πραγματοποιείται κατ' έτος μεταξύ Ιανουαρίου και Οκτωβρίου των θερινών μηνών συμπεριλαμβανομένων.

Για την διαδικασία οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να συμβουλευθούν τον Εσωτερικό Κανονισμό Πρακτικής Άσκησης, που είναι ανηρτημένος στην Ιστοσελίδα του Τμήματος.

Ακαδημαϊκός Επόπτης: *N. Δημάκης συνεπικουρούμενος από τις Ευ. Κεφαλίδου, Μ. Μούλιου και τον Εμμ. Κούμα*

2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ Α. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ

Κωδ. Αριθ. – Τίτλος Μαθήματος	Περιγραφή μαθήματος – Διδάσκων/ουσα – Ώρες
IA 04 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας	<p>Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας Αντικείμενο του μαθήματος είναι μία συνοπτική και συνολική θεώρηση της Επιστήμης της Αρχαιολογίας. Παρουσιάζονται οι ορισμοί, οι αρχές, οι μέθοδοι και οι πρακτικές. Εξετάζονται οι κυριότεροι τρόποι εντοπισμού, αποκάλυψης, χρονολόγησης και μελέτης των αρχαιολογικών καταλοίπων. Επίσης παρουσιάζονται στοιχεία που σχετίζονται με την αρχαιολογική δεοντολογία, τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς, τη σημασία της επιστήμης της αρχαιολογίας και την αξία της μελέτης του παρελθόντος για το παρόν και το μέλλον των σύγχρονων κοινωνιών. Για την καλύτερη κατανόηση των παραπάνω παρουσιάζονται μελέτες περιπτώσεων από την αρχαιολογική έρευνα του ελληνικού (και όχι μόνο) χώρου. Γίνονται επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, στις οποίες η συμμετοχή είναι προαιρετική.</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH284 (σημειώσεις, παρουσιάσεις, βιβλιογραφία) Γ. Παπαδάτος, 3 ώρες</i></p>
IA 11 Κλασική Αρχαιολογία Α'	<p>Εισαγωγή στην Αρχαιολογία και επισκόπηση των πρώιμων και αρχαϊκών χρόνων (περ. 1050-480 π.Χ.) Εισαγωγή στην επιστήμη της Αρχαιολογίας και συνοπτική επισκόπηση της περιόδου 1050-480 π.Χ. σύμφωνα με τα αρχαιολογικά δεδομένα. Αρχιτεκτονική, γλυπτική, μεταλλοτεχνία και κεραμική-αγγειογραφία. Ανάλυση των βασικών προβλημάτων της έρευνας. Το μάθημα υποστηρίζεται από εβδομαδιαίο προαιρετικό εργαστήριο στην αρχαιολογική περιγραφή, που διεξάγεται υπό την επίβλεψη της Δρ. Α.Σφυρόερα (Ε.ΔΙ.Π.) στο Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης του Τμήματος.</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH552 (σημειώσεις, παρουσιάσεις, βιβλιογραφία) Ευρ. Κεφαλίδου, 3 ώρες</i></p>
IA 13 Βυζαντινή Αρχαιολογία Α'	<p>Αρχαιολογία και Τέχνη της Πρωτοβυζαντινής Περιόδου (4ος – 7ος αι. μ.Χ.) Γνωριμία με τον κλάδο της Βυζαντινής Αρχαιολογίας: από την ιστορία της Χριστιανικής τέχνης του 19ου αι. στις διεπιστημονικές προσεγγίσεις του 21ου αι. Μελέτη της κοσμικής και εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής, της μνημειακής ζωγραφικής, της αρχιτεκτονικής γλυπτικής και της μικροτεχνίας της πρωτοβυζαντινής περιόδου (4ος – 7ος αι. μ.Χ.).</p>

	<p>η-Τάξη: ARCH1004 Κ. Ρούσσοι, 3 ώρες</p>
<p>IA 15 Ιστορία της Τέχνης Α'</p>	<p>Η τέχνη της Αναγέννησης και του Μανιερισμού (15ος - 16ος αι.) Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της Ζωγραφικής, Γλυπτικής και Αρχιτεκτονικής στα μεγάλα καλλιτεχνικά κέντρα της Ιταλίας (Φλωρεντία, Ρώμη, Βενετία) κατά τον 15ο και 16ο αιώνα, με αφετηρία την ανάπτυξη του «Φυσικού Ύφους» και την καλλιτεχνική παραγωγή του Giotto κατά τον 14ο αιώνα. Έμφαση θα δοθεί επίσης στα θεωρητικά κείμενα περί Τέχνης την περίοδο αυτή, κυρίως στις πραγματείες περί ζωγραφικής του Leon Battista Alberti (<i>Della Pittura</i>, Φλωρεντία 1436) και του Leonardo da Vinci (<i>Trattato della Pittura</i>, Παρίσι 1651).</p> <p>η-Τάξη: ARCH892 Ι. Ασημακοπούλου, 3 ώρες</p>
<p>B. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ</p>	
<p>IA 42 Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών</p>	<p>Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών Αντικείμενο του μαθήματος θα αποτελέσει η επισκόπηση της ιστορίας και αρχαιολογίας της Εγγύς Ανατολής από την ύστερη 3η έως και πρώτη 1η χιλιετία π.Χ. Θα δοθεί έμφαση στην Ανατολία (Χεττιτική αυτοκρατορία, Φρυγία, Λυδία), την Συροπαλαιστίνη (Υστεροχεττιτικά και Αραμαϊκά βασίλεια, Ισραήλ/ Φιλισταίοι, Χαναανίτες/ Φοίνικες, Ασσυριακή εξάπλωση) και την Αίγυπτο (Μέσο και Νέο Βασίλειο). Ιδιαίτερη αναφορά θα γίνει στα κείμενα της Ανατολής που αναφέρονται στο Αιγαίο (Ahhiyawa, Keftiu, Tanaja).</p> <p>η-Τάξη: ARCH275 Κ. Κοπανιάς, 3 ώρες</p>
<p>IA 26 Προϊστορική Αρχαιολογία Γ'</p>	<p>Προϊστορική Αρχαιολογία Γ': Θεωρία της αρχαιολογικής επιστήμης - Κύρια ρεύματα και σχολές Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξοικείωση με τις κυριότερες κατευθύνσεις της αρχαιολογικής σκέψης, όπως η Ιστορία του Πολιτισμού, η Νέα ή Διαδικαστική Αρχαιολογία, η Μεταδιαδικαστική Αρχαιολογία και οι τρέχουσες νέο-υλιστικές τάσεις. Το μάθημα εξετάζει επίσης τη συμβολή φιλοσοφικών ρευμάτων, όπως ο θετικισμός, ο εξελικτικισμός, ο μαρξισμός και η φαινομενολογία στην αρχαιολογική έρευνα. Στόχος του μαθήματος είναι η κριτική παρουσίαση του θεωρητικού πλαισίου, μέσα στο οποίο εγγράφεται κάθε είδος αρχαιολογικής έρευνας. Η πραγμάτευση θεωρητικών ζητημάτων στηρίζεται σε ενδεικτικά παραδείγματα κυρίως αλλά όχι αποκλειστικά από το προϊστορικό Αιγαίο.</p> <p>η-Τάξη: ARCH325 http://opencourses.uoa.gr/courses/ARCH12/ Γ. Βαβουρανάκης, 3 ώρες</p>

IA 108
Αρχαιολογία
Ρωμαϊκών Χρόνων

Εισαγωγή στην Αρχαιολογία των Ρωμαϊκών Χρόνων
Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξέλιξη της τέχνης των ρωμαϊκών αυτοκρατορικών χρόνων από τον Αύγουστο, το 30 π.Χ., όταν τυπικά τελειώνει η Ελληνιστική Εποχή, μέχρι και τον Μ. Κωνσταντίνο και το τέλος του αρχαίου κόσμου. Εξετάζονται επίσης οι αρχές της τέχνης της περιόδου, τόσο στον ιταλικό χώρο (Ετρούσκοι, Δημοκρατική / «Ρεπουμπλικανική» Ρώμη) όσο και στην ελληνιστική Ανατολή, καθώς και η Ύστερη Αρχαιότητα, η μετάβαση δηλαδή στο χριστιανικό κόσμο. Παράλληλα, μελετώνται τα ιστορικά και κοινωνικοπολιτικά δεδομένα για την πληρέστερη κατανόηση των καλλιτεχνικών μορφών. Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιούνται επισκέψεις στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (Συλλογή Γλυπτών) και στον αρχαιολογικό χώρο της Ρωμαϊκής Αγοράς και της Βιβλιοθήκης του Αδριανού. Για την κατανόηση του μαθήματος είναι επιθυμητό οι φοιτητές/φοιτήτριες να έχουν περάσει το υποχρεωτικό μάθημα Κορμού ΙΑ 12 (Κλασική Αρχαιολογία Β').

η-Τάξη: ARCH 274 (βιβλιογραφία, παρουσιάσεις, κείμενα)
Στ. Κατάκης, 3 ώρες

IA 44 Αρχαιολογία
της
Μεταβυζαντινής
Περίοδου

Ο ελληνικός κόσμος μετά την Άλωση: αρχαιολογία και τέχνη, 15ος - 18ος αι.

Στο μάθημα θα εξεταστούν τα υλικά κατάλοιπα και η τέχνη που αναπτύχθηκε στις περιοχές δράσης ελληνικών πληθυσμών και κοινοτήτων, κατά την περίοδο από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης μέχρι περίπου το 1800. Στις περιοχές αυτές, που βρίσκονταν υπό οθωμανική ή λατινική κυριαρχία, εξετάζονται η πολεοδομία, η κοσμική και εκκλησιαστική αρχιτεκτονική, η γλυπτική σε λίθο και ξύλο και η κεραμική. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα κυρίαρχα ρεύματα της θρησκευτικής ζωγραφικής της περιόδου, όπως αυτά εκφράστηκαν σε μνημειακά σύνολα και φορητά έργα, καθώς και βασικά στοιχεία της μεταλλοτεχνίας και της κεντητικής. Τις επιμέρους θεματικές διατρέχει ο προβληματισμός γύρω από την αναγνώριση στοιχείων παράδοσης και ανανέωσης στην τέχνη της εποχής, με αναφορές τόσο στην παλαιολόγεια παρακαταθήκη, όσο και στην υποδοχή και ενσωμάτωση στοιχείων από την δυτική και την οθωμανική τέχνη.

Τις διαλέξεις συμπληρώνουν επισκέψεις σε μνημεία και μουσεία της Αθήνας και της Αττικής.

η-Τάξη: ARCH649 και ARCH717
Α. Δρανδάκη, Γ. Πάλλης, 3 ώρες

Γ. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

Γ1. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ¹⁸

ΣΑ 116
Προϊστορική
Αρχαιολογία

Μινωική Θρησκεία

Το σεμινάριο χρησιμοποιεί ως βάση τις αρχαιολογικές μαρτυρίες που προσφέρουν πληροφορίες για τον χαρακτήρα και την εξέλιξη των θρησκευτικών πεποιθήσεων, ιδεών και πρακτικών στην Κρήτη κατά τη διάρκεια της Εποχής του Χαλκού. Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες ειδικές θεματικές: “Οι απαρχές της μινωικής θρησκείας”. “Το μινωικό «πάνθεον»”. “Τα προανακτορικά ιερά και η λατρεία κατά την Παλαιοανακτορική περίοδο”. “Θρησκευτικές αντιλήψεις και πρακτικές κατά την εποχή των νέων ανακτόρων”. “Τόποι λατρείας, εντός και εκτός των οικιστικών εγκαταστάσεων”. “Τελετουργίες, θρησκευτικά σύμβολα και λατρευτικός εξοπλισμός”. “Η θρησκεία στην Κρήτη της Μετανακτορικής περιόδου”. “Διάδοση, επιδράσεις και επιβιώσεις”. “Συμπεράσματα”.

η-Τάξη: ARCH375

<http://opencourses.uoa.gr/courses/ARCH.375/>

Ελ. Πλάτων, 3 ώρες

ΣΑ 156
Αρχαιολογία
των Ανατολικών
Πολιτισμών

Τα Μεγάλα Βασίλεια και οι Αυτοκρατορίες της Αρχαίας Εγγύς Ανατολής

Αντικείμενο του σεμιναρίου θα αποτελέσει η μελέτη των Μεγάλων Βασιλείων και των Αυτοκρατοριών που αναπτύχθηκαν στην αρχαία Εγγύς Ανατολή. Αρχικά θα μελετηθούν το βασίλειο Akkad και Ur III, καθώς και τα μεγάλα βασίλεια της Μέσης και Ύστερης Εποχής του Χαλκού στην Ανατολία, Συροπαλαιστίνη και την Αίγυπτο. Στην συνέχεια θα εξετασθούν η Νεοασσυριακή, Νεοβαβυλωνιακή και η Περσική αυτοκρατορία.

η-Τάξη: ARCH953

Κ. Κοπανιάς, 3 ώρες

ΣΑ 162
Κλασική
Αρχαιολογία

Τιμητικά μνημεία και αγάλματα στους Ελληνιστικούς και Ρωμαϊκούς χρόνους

Αντικείμενο του σεμιναρίου αυτού είναι η μελέτη της χρήσης γλυπτών έργων σε τιμητικά μνημεία της περιόδου από τον ύστερο 4^ο αι. π.Χ. μέχρι το τέλος του αρχαίου κόσμου. Θα διερευνηθούν η μορφή και η εικονογραφία των τιμητικών αγαλμάτων, αλλά και τα μηνύματα που οι παραγγελιοδότες – ποιοι ήταν αυτοί; - και οι καλλιτέχνες ήθελαν να μεταδώσουν μέσω αυτών. Έμφαση θα δοθεί στην αντιπαραβολή των ελληνικών, ‘ανατολικών’ και ρωμαϊκών παραδόσεων και πρακτικών κατά την πρώτη αυτή περίοδο ‘παγκοσμιοποίησης’.

¹⁸ Οι φοιτητές/φοιτήτριες δηλώνουν την επιλογή τους στον/στη διδάσκοντα/ουσα με την έναρξη των μαθημάτων. Η βαθμολόγησή τους θα γίνει με βάση τη συμμετοχή τους, την προφορική παρουσίαση και τη γραπτή μορφή της εργασίας τους.

	<p>η-Τάξη: ARCH702 Στ. Κατάκης, 3 ώρες</p>
<p>ΣΑ 133 Βυζαντινή Αρχαιολογία</p>	<p>Η μεσοβυζαντινή ναοδομία στην Αττική, 10ος-12ος αι. Κατά τη μέση βυζαντινή περίοδο, η εκκλησιαστική αρχιτεκτονική γνώρισε ξεχωριστή άνθηση στην Αθήνα και την Αττική, στο πλαίσιο της λεγόμενης «ελλαδικής σχολής». Δεκάδες ναοί υψηλών προθέσεων κτίστηκαν στην πόλη και την ύπαιθρο, ορισμένοι από τους οποίους συνιστούν μοναδικές περιπτώσεις στην αρχιτεκτονική παραγωγή της περιόδου. Το φαινόμενο αυτό συνδέεται με τη γενικότερη ακμή της νότιας Ελλάδας μετά το τέλος της Εικονομαχίας και την εκδίωξη των Αράβων από την Κρήτη. Στόχος του σεμιναρίου είναι μέσω αυτών των κτηρίων να ασκηθούν οι φοιτητές/φοιτήτριες στη μεθοδολογία της μελέτης της μεσοβυζαντινής ναοδομίας και στην ιστορική ερμηνεία των μνημείων. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή στο σεμινάριο είναι η επιτυχής παρακολούθηση των μαθημάτων ΙΑ13 και 14. Θα πραγματοποιηθούν προαιρετικές επισκέψεις σε μνημεία της Αθήνας και των Μεσογείων Αττικής.</p> <p>η-Τάξη: ARCH968 Γ. Πάλλης, 3 ώρες</p>
<p>ΣΑ 188 Βυζαντινή Αρχαιολογία</p>	<p>Οι βυζαντινές πόλεις κατά τη Μέση περίοδο Το σεμινάριο διερευνά την εξέλιξη του αστικού φαινομένου κατά τη Μέση βυζαντινή περίοδο σε σχέση με τις πολιτικές και κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που διαμορφώθηκαν μεταξύ του 9ου και του 12ου αι. Κατά την περίοδο αυτή, παρά την κρίση που προηγήθηκε τον 7ο και 8ο αι., ο ρόλος των πόλεων παρέμεινε καθοριστικός για τη βυζαντινή κοινωνία και το κράτος. Σκοπός του σεμιναρίου είναι να εξετάσει τις πόλεις ως βιωμένους και συμβολικούς χώρους, διερευνώντας την αρχιτεκτονική και την τοπογραφία τους, καθώς και μια σειρά από αλλαγές στον αστικό χώρο που αφορούν σχεδόν κάθε πτυχή του καθημερινού και τελετουργικού βίου στο αστικό περιβάλλον. Έμφαση θα δοθεί σε σημαντικές πτυχές του αστικού μετασχηματισμού που μετέβαλαν τη φυσιογνωμία των πόλεων, όπως η νέα εκκλησιαστική αρχιτεκτονική, οι νέες λύσεις στον οικιακό και βιοτεχνικό χώρο, τα νέου τύπου δημόσια κτήρια και οι ανοιχτοί χώροι, και οι τρόποι οχύρωσης και άμυνας.</p> <p>η-Τάξη: ARCH1005 Κ. Ρούσσο, 3 ώρες</p>
<p>ΣΑ 80 Ιστορία της Τέχνης</p>	<p>Καλλιτέχνες και τάσεις στη Σύγχρονη Τέχνη Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της ζωγραφικής και της γλυπτικής στην Ευρώπη και στην Αμερική κατά τον 20όν αιώνα.</p> <p>η-Τάξη: ARCH444 Δ. Παυλόπουλος, 3 ώρες</p>
<p>ΣΑ 136</p>	<p>Τα μουσεία σε περιόδους κρίσης: Πολιτικές και στρατηγικές</p>

Μουσειολογία

διαχείρισης, καλές πρακτικές

Το μάθημα αντλεί από την τρέχουσα επικαιρότητα με την διακοπή της λειτουργίας των μουσείων στο φυσικό τους χώρο (σε ποσοστό 90% παγκοσμίως) λόγω της πανδημίας αλλά και την έκρηξη της δράσης τους στο ψηφιακό περιβάλλον.

Αρχικά αναλύεται η έννοια και η εμπειρία της διαχείρισης κρίσεων στα μουσεία (είτε από ανθρωπογενή αίτια είτε φυσικούς παράγοντες) και μελετώνται χαρακτηριστικά παραδείγματα διεθνώς.

Το κύριο μέρος του μαθήματος εστιάζει στις δυσκολίες, προκλήσεις, ευκαιρίες και καλές πρακτικές που αναδύθηκαν με την αναγκαστική μετακίνηση της δράσης των μουσείων ψηφιακά και μελετώνται τα δεδομένα που προέκυψαν από ποικίλες μελέτες εθνικών και διεθνών ενώσεων μουσείων. Αναλύονται οι συνθήκες και εμπειρίες που προέκυψαν με την σταδιακή επαναλειτουργία των μουσείων υπό το πρίσμα ενός ευρύτερου ανοικτού ερωτήματος για το μέλλον τους και τον επαναπροσδιορισμό της ταυτότητάς τους σε μια εποχή αλλαγών και ρευστότητας. Οι φοιτητές θα ερευνήσουν πληθώρα μουσειακών εφαρμογών στο Διαδίκτυο, μελετώντας παράλληλα τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της νέας ψηφιακής εποχής των μουσείων.

η-Τάξη: ARCH802

Μ. Μούλιου, 3 ώρες

Γ2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΙΑ 150

Αρχαιολογία και Αρχαιομετρία

Αρχαιολογία και Αρχαιομετρία

Αντικείμενο του μαθήματος είναι οι εφαρμογές των μεθόδων των φυσικών επιστημών για τη μελέτη και ανάλυση αρχαιοϋλικών και την απάντηση αρχαιολογικών ερωτημάτων που σχετίζονται με την τεχνολογία κατασκευής, την παραγωγή και τη διακίνηση αντικειμένων του υλικού πολιτισμού του παρελθόντος. Εξετάζονται αντικείμενα από πηλό, λίθο, μέταλλο και υαλώδεις ύλες. Παρουσιάζονται τα βασικά στοιχεία και οι φυσικές ιδιότητες των πρώτων υλών, και η εγχειρηματική αλυσίδα της επεξεργασίας τους. Συζητώνται οι βασικότερες μέθοδοι φυσικοχημικής ανάλυσης και τα αποτελέσματά τους, και παρουσιάζονται μελέτες περίπτωσης αναλύσεων αντικειμένων από διάφορες προϊστορικές και ιστορικές περιόδους.

Εκτός από τις παραδόσεις στο αμφιθέατρο, το μάθημα περιλαμβάνει και επίδειξη της χρήσης αναλυτικών οργάνων στα παρακάτω εργαστήρια: (1) στο Εργαστήριο Ορυκτολογίας και Πετρολογίας του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος, με την επίβλεψη του Αναπλ. καθηγ. Ορυκτολογίας και Πετρολογίας κ. Παναγιώτη Πομώνη, (2) στη Μονάδα Συντήρησης του Μουσείου

	<p>Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης της Φιλοσοφικής Σχολής και (3) στο Εργαστήριο του Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης.</p> <p>η-Τάξη: ARCH579 Γ. Παπαδάτος, Π. Πετρίδης, Ε. Κεφαλίδου, Π. Πομώνης, 3 ώρες</p>
<p>ΙΑ 153 Προϊστορική Αρχαιολογία</p>	<p>Εικόνα και λόγος στην αρχαιολογία</p> <p>Η αρχαιολογία ως επιστήμη στηρίζεται τόσο στην εικόνα όσο και στη γλώσσα για να εκφράσει τα πορίσματα της έρευνας. Το μάθημα εστιάζει στη θέση και τη λειτουργία των εικόνων (αρχιτεκτονικών σχεδίων και ψηφιακών αναπαραστάσεων) στις τελικές δημοσιεύσεις ανασκαφών προϊστορικών θέσεων στο Αιγαίο. Εξετάζεται ο αριθμός και η αναλογία διαφορετικών ειδών εικόνων σε σχέση με τους ερευνητικούς στόχους της κάθε δημοσίευσης και τους αντίστοιχους τρόπους παρουσίασης, μελέτης και ερμηνείας των υλικών καταλοίπων σε αυτή. Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση των εικόνων ως σημαντικών μεθοδολογικών εργαλείων στη διάθεση του αρχαιολόγου και η άμεση σύνδεσή τους με το επιστημολογικό του/της υπόδειγμα.</p> <p>η-Τάξη: ARCH326 Γ. Βαβουρανάκης, 3 ώρες</p>
<p>ΙΑ 152 Προϊστορική Αρχαιολογία</p>	<p>Ο Μυκηναϊκός πολιτισμός</p> <p>Στο μάθημα παρουσιάζονται συνοπτικά τα βασικά χαρακτηριστικά του Μυκηναϊκού πολιτισμικού μορφώματος από τη γένεσή του κατά τη λεγόμενη 'Περίοδο των Λακκοειδών Τάφων' έως και το τέλος της Μετανακτορικής περιόδου. Σε ξεχωριστές παρουσιάσεις θα εξετάσουμε τόσο ζητήματα ιστορικής εξέλιξης του Μυκηναϊκού κόσμου (όπως η προέλευση και γένεσή του, η δημιουργία και εδραίωση του ανακτορικού συστήματος και η κατάρρευσή του), όσο και ξεχωριστούς τομείς του υλικού πολιτισμού (όπως ταφικά έθιμα και ταφική αρχιτεκτονική, τέχνη, μη ταφική αρχιτεκτονική, γραφή και διοίκηση, αλλά και η πολιτική και κοινωνική οργάνωση όπως αυτή τεκμαίρεται από τα αρχαιολογικά και επιγραφικά στοιχεία). Ο στόχος του μαθήματος θα είναι μια συνολική κατανόηση του Μυκηναϊκού πολιτισμού με έμφαση στην εξοικείωση όχι μόνο με τα δεδομένα, αλλά και με τους τρόπους που αυτά ερμηνεύονται.</p> <p>η-Τάξη: ARCH834 Β. Πετράκης, 3 ώρες</p>

ΙΑ 64
Κλασική
Αρχαιολογία

Αττικά μελανόμορφα αγγεία

Παρουσιάζονται και σχολιάζονται οι τεχνικές κατασκευής, τα σχήματα, οι χρήσεις, το εμπόριο και η εικονογραφία των αττικών μελανόμορφων αγγείων, που παράγονταν σε μεγάλες ποσότητες και εξάγονταν σε ολόκληρη τη Μεσόγειο.

Παρακολουθώντας χρονολογικά το έργο των σημαντικότερων αγγειογράφων και των εργαστηρίων τους, διερευνώνται οι βασικοί εικονογραφικοί κύκλοι, οι μέθοδοι της εικαστικής αφήγησης καθώς η σχέση των παραστάσεων με τις κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες της αρχαϊκής εποχής.

Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνεται επίσκεψη στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (Συλλογή Αγγείων) και πρακτική άσκηση-εργαστήριο στο Μουσείο του Τμήματός μας.

η-Τάξη: ARCH418
Ευ. Κεφαλίδου, 3 ώρες

ΙΑ 43 Εμβάθυνση
στην Αρχαιολογία
και την Ιστορία της
Τέχνης

Α. Μεγάλα ελληνικά ιερά

Εξέταση των μεγάλων ελληνικών ιερών (Ολυμπία, Δελφοί, Δήλος, Επίδαυρος) σε σχέση με το ιστορικό τοπίο και με έμφαση στην αρχιτεκτονική. Πραγμάτευση ζητημάτων χωροθεσίας, λειτουργίας και οργάνωσης, καθώς και τυπολογίας των προτύπων, των στοών και των βωμών. Η εξέλιξη των ντόπιων αρχιτεκτονικών εργαστηρίων σε συνδυασμό με τις κυρίαρχες, επίσημες, διαθέσεις και το αφήγημα του ιερού. Η κίνηση των 'ακαδημαϊκών' αρχιτεκτονικών κύκλων στον Ελλαδικό χώρο.

Το μάθημα υποστηρίζεται από εβδομαδιαίο προαιρετικό φροντιστήριο για τα κινητά ευρήματα (αγγεία, γλυπτά, νομίσματα κ.ά.) από τα μεγάλα ελληνικά ιερά, είτε πρόκειται για αναθήματα, είτε για αντικείμενα σχετιζόμενα με τις δραστηριότητες σε αυτά. Το φροντιστήριο διεξάγεται υπό την επίβλεψη της Δρ. Φ. Μπαλλά (Ε.ΔΙ.Π.) με τίτλο: «Αναθήματα και χρηστικά αντικείμενα στα μεγάλα ελληνικά ιερά: τυπολογία – τελετουργική χρήση - καθημερινή ζωή (η-Τάξη: ARCH812)», στο Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης της Φιλοσοφικής Σχολής (2^{ος} όροφος).

η-Τάξη: ARCH702
Χρ. Κανελλόπουλος, 3 ώρες

Β. Τέχνη και Τεχνολογία στο Βυζάντιο

Μάθημα εμβάθυνσης στην ιστορία της τέχνης και τον υλικό πολιτισμό του Βυζαντίου με έμφαση στη σχέση καλλιτεχνικής έκφρασης και τεχνολογίας. Φορητές εικόνες, έργα μικρογλυπτικής και κοσμηματοτεχνίας, υφάσματα, μεταλλοτεχνία κ.ά., θα εξεταστούν από την πλευρά των πρώτων υλών, των τεχνικών μέσων και της τεχνογνωσίας των εργαστηρίων, αλλά και των ανταλλαγών με τη Δύση και τον ισλαμικό κόσμο. Θα διερευνηθούν σύγχρονες διεπιστημονικές προσεγγίσεις με τη χρήση νέων τεχνολογιών στη μελέτη αρχαιολογικών αντικειμένων και έργων τέχνης. Θα αναλυθεί επίσης ο ρόλος των έργων στην οικονομία, το εμπόριο και τη διπλωματία του Βυζαντίου.

	<p>Θα πραγματοποιηθούν επισκέψεις σε μουσεία και άμεση επαφή με έργα τέχνης (με τη συνδρομή του Τμήματος Συντήρησης του Μουσείου Μπενάκη)</p> <p>η-Τάξη: ARCH700 Α. Δρανδάκη, 3 ώρες</p> <hr/> <p>Γ. Νεοελληνική Γλυπτική (19ος αι.) Εξετάζεται η Νεοελληνική Γλυπτική σε σχέση με την αντίστοιχη ευρωπαϊκή. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα οργανώνονται επισκέψεις/ξεναγήσεις σε εκθέσεις και σε εργαστήρια γλυπτών. Εργασίες προαιρετικές.</p> <p>η-Τάξη: ARCH445 Δ. Παυλόπουλος, 3 ώρες</p>
<p>IA 146 Βυζαντινή Αρχαιολογία</p>	<p>Πρωτοβυζαντινή κεραμική Μελέτη των κεραμικών τεχνέργων, της τεχνολογίας κατασκευής τους, της οργάνωσης των εργαστηρίων και της διακίνησης της βυζαντινής κεραμικής με έμφαση στις μεσογειακές παραγωγές της πρωτοβυζαντινής περιόδου. Θα διερευνηθούν επίσης η ιστορική, οικονομική και η κοινωνική διάσταση της κεραμικής</p> <p>Το μάθημα συνοδεύεται από βιωματικό εργαστήριο κεραμικής που συντονίζει ο Ν. Λιάρος (ΚΜΝΚ, ΥΠΠΟΑ) και περιλαμβάνει προετοιμασία πηλού, κατασκευή κεραμικών και ψήσιμο σε μικρογραφία κλιβάνου που έχει κατασκευαστεί ειδικά για το μάθημα. Λόγω της φύσης του μαθήματος, η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική.</p> <p>η-Τάξη: ARCH466 Π. Πετρίδης, 3 ώρες</p>
<p>IA 106 Μουσειολογία</p>	<p>Εισαγωγή στη Μουσειολογία Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με τον διεπιστημονικό κλάδο της Μουσειολογίας, ο οποίος μελετά την ιστορία και θεωρία των μουσείων και των συλλογών.</p> <p>Το μάθημα αναζητά απαντήσεις σε ερωτήματα όπως: Πώς ορίζουμε το μουσείο, το μουσειακό αντικείμενο, τη συλλογή, την πολιτισμική κληρονομιά; Ποιες οι αξίες και οι σύγχρονες προκλήσεις των μουσείων; Γιατί υπάρχουν μουσεία και ποιες οι σύγχρονες προκλήσεις για τη λειτουργία τους; Πώς ορίζουμε τις αξίες των μουσείων για διαφορετικές ομάδες πολιτών; Ποια τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα διαφορετικών τύπων μουσείων; Πώς προσεγγίζεται ιστορικά η συγκρότηση των συλλογών και η δημιουργία μουσείων; Ποιες οι μέθοδοι και πρακτικές διαχείρισης, επιμέλειας και ερμηνείας μουσειακών συλλογών; Ποια μπορεί να είναι η σχέση των μουσείων με τους επισκέπτες αλλά και ευρύτερα με την κοινωνία; Ποιο το θεσμικό πλαίσιο για τη λειτουργία τους στην Ελλάδα και ποιες προϋποθέσεις θέτουν διεθνή πρότυπα μουσειακής ηθικής και πρακτικής για την πιστοποίηση τους; Ποιο το εύρος του μουσειακού επαγγέλματος και πώς υπηρετείται ο επαγγελματισμός στα μουσεία;</p>

	<p>η-Τάξη: ARCH442 M. Μούλιου, 3 ώρες</p>
61 ΠρΑσκ	<p>Πρακτική Άσκηση φοιτητών Η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, που πραγματοποιείται μέσω προγραμμάτων ΕΚΠΑ-ΕΣΠΑ στοχεύει στην ερευνητική και επαγγελματική εξοικείωση όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος στους φυσικούς χώρους της μελλοντικής επαγγελματικής τους δραστηριότητας, προκειμένου να αποκτηθεί η σχετική εμπειρία και να επιτευχθεί η δημιουργία διαύλου αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας.</p> <p>Η πρακτική άσκηση πραγματοποιείται σε φορείς ιδιωτικούς και δημόσιους, σχετικούς με την Ιστορία, την Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης, όπως Εφορείες Αρχαιοτήτων, Ιστορικά Αρχεία, Μουσεία, Βιβλιοθήκες, Υπηρεσίες Υπουργείων, καθώς και σε ερευνητικά ιδρύματα και οργανισμούς.</p> <p>Είναι προαιρετική, αμειβόμενη, έχει διάρκεια δύο μηνών και πραγματοποιείται κατ' έτος μεταξύ Ιανουαρίου και Οκτωβρίου των θερινών μηνών συμπεριλαμβανομένων.</p> <p>Για την διαδικασία οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να συμβουλευθούν τον Εσωτερικό Κανονισμό Πρακτικής Άσκησης, που είναι ανηρτημένος στην Ιστοσελίδα του Τμήματος.</p> <p>Ακαδημαϊκός Επόπτης: Ν. Δημάκης συνεπικουρούμενος από τις Ευ. Κεφαλίδου, Μ. Μούλιου και τον Εμμ. Κόυμα</p>

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ Α. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ	
Κωδ. Αριθ. – Τίτλος Μαθήματος	Περιγραφή μαθήματος – Διδάσκων – Ώρες
ΙΑ 02 Προϊστορική Αρχαιολογία Α'	Εισαγωγή στην Αιγαιακή προϊστορία Το μάθημα στοχεύει σε μια γενική επισκόπηση της Αιγαιακής προϊστορίας από την Παλαιολιθική μέχρι το τέλος της Χαλκοκρατίας. Κυρίως θα ασχοληθούμε με τις περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας και των νησιών του Αιγαίου (εκτός της Κρήτης, χωρίς να παραλείπονται συσχετισμοί με τις εκεί εξελίξεις) και θα εστιάσουμε στα μεγάλα ιστορικά επεισόδια της εξέλιξης των πολιτισμών. Με αφορμή τα στοιχεία του υλικού πολιτισμού, εξετάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά του τροφοσυλλεκτικού σταδίου, η μετάβαση στις παραγωγικές οικονομίες με τα συνακόλουθά τους (μόνιμη εγκατάσταση, τεχνολογικές αλλαγές) και κυρίως οι πολιτισμοί της Χαλκοκρατίας. Παρουσιάζονται ανά περίοδο η οικιστική και ταφική αρχιτεκτονική, τα ταφικά έθιμα, η

	<p>κεραμική και οι λοιπές τέχνες με τελικό στόχο την περιγραφή της κοινωνικής και οικονομικής οργάνωσης. Ξεχωριστή προσοχή θα δοθεί στο φαινόμενο της Νεολιθικοποίησης, τις μεγάλες μεταβολές που παρατηρούνται στο β' μισό της 3ης χιλιετίας π.Χ. και τις επιπτώσεις των φαινομένων του 'εκμινωισμού', ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο μυκηναϊκό πολιτισμικό μόρφωμα που κυριαρχεί στους τελευταίους αιώνες της 2ης χιλιετίας π.Χ. στις περισσότερες περιοχές του νοτίου Αιγαίου.</p> <p>η-Τάξη: ARCH925 B. Πετράκης, 3 ώρες</p>
<p>IA 10 Προϊστορική Αρχαιολογία Β'</p>	<p>Μινωική Αρχαιολογία Εισαγωγή στη Μινωική Αρχαιολογία. Ζητήματα ορολογίας και μεθοδολογίας. Τα χρονολογικά συστήματα. Εξετάζονται συνοπτικά όλες οι περιόδους ανάπτυξης του Μινωικού πολιτισμού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην εξέλιξη των τεχνών (κεραμική, λιθοτεχνία, ελεφαντουργία, φαγεντιανουργία, τοιχογραφία κ.ά), από την Προανακτορική μέχρι και την Τελική Ανακτορική περίοδο.</p> <p>η-Τάξη: ARCH173 Ελ. Πλάτων, 3 ώρες</p>
<p>IA 12 Κλασική Αρχαιολογία Β'</p>	<p>Αρχαιολογία των κλασικών και ελληνιστικών χρόνων (480 π.Χ. – 1ος αι. π.Χ.) Αντικείμενο του μαθήματος είναι η συνοπτική, συνολική θεώρηση της Αρχαιολογίας της περιόδου από τους Περσικούς Πολέμους μέχρι την υποταγή του τελευταίου ελληνιστικού βασιλείου, αυτού της Πτολεμαϊκής Αιγύπτου, στην κυριαρχία της Ρώμης το 30 π.Χ. Έμφαση δίνεται στην αρχιτεκτονική και τη γλυπτική, αλλά και στην κεραμική-αγγειογραφία – ιδίως των κλασικών χρόνων -, τη ζωγραφική και τα ψηφιδωτά. Παρακολουθούνται τα στάδια εξέλιξης και βασικοί δημιουργοί, μέσα στο ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο της κάθε εποχής. Εντοπίζονται τα προβλήματα της έρευνας και οι περαιτέρω προοπτικές μελέτης.</p> <p>Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνονται επισκέψεις στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (κυρίως στη Συλλογή Γλυπτών), στο Μουσείο Ακρόπολης και στην Ακρόπολη. Δίνεται επίσης η δυνατότητα προαιρετικής, πρακτικής άσκησης στο Εργαστήριο Συντήρησης και στο Μουσείο Εκμαγείων του Τμήματός μας από τον συντηρητή Μ. Ρογκενμπούκε (Ε.ΔΙ.Π.) και τον γλύπτη Λ. Αραχωβίτη (Ε.ΔΙ.Π.)</p> <p>η-Τάξη: ARCH410 Στ. Κατάκης, 3 ώρες</p>
<p>IA 14 Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'</p>	<p>Αρχαιολογία και τέχνη της Μέσης και Ύστερης Βυζαντινής περιόδου (7ος αι. – 1453) Γενικό εποπτικό μάθημα για την αρχαιολογία και την τέχνη των χρόνων από τα μέσα του 7ου αιώνα μέχρι την Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453. Προσφέρεται συνολική επισκόπηση της αρχιτεκτονικής και της ζωγραφικής και χαρακτηριστικών καταλοίπων του υλικού βίου της περιόδου. Εξετάζονται η</p>

	<p>πολεοδομία, η κοσμική και εκκλησιαστική αρχιτεκτονική, η γλυπτική και η ζωγραφική της περιόδου σε όλες τις εκφάνσεις της (μνημειακή ζωγραφική και ψηφιδωτά, φορητές εικόνες, εικονογραφημένα χειρόγραφα). Σε κάθε επιμέρους θεματική παρουσιάζονται τα βασικά μεθοδολογικά εργαλεία της έρευνας που προσφέρουν κριτήρια χρονολόγησης και ανάλυσης της βυζαντινής τέχνης. Το μάθημα θα ολοκληρωθεί με επισκέψεις σε μνημεία και μουσεία της Αττικής και της Πελοποννήσου.</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH603 και ARCH741</i> <i>Γ. Πάλλης, Α. Δρανδάκη, 3 ώρες</i></p>
<p>ΙΑ 16 Ιστορία της Τέχνης Β'</p>	<p>Η τέχνη του Baroque και του Rococo Επιδίωξη του μαθήματος αυτού είναι να αναδείξει τις πολιτιστικές, κοινωνικές, πολιτικές ιστορικές (και ιστοριογραφικές) συνιστώσες των κυρίαρχων καλλιτεχνικών τάσεων της νεώτερης Ευρωπαϊκής τέχνης από τον ύστερο 16ο μέχρι τον 18ο αιώνα. Η ανάλυση της ύλης γίνεται ακολουθώντας κυρίως την ιστορική αλληλουχία, ώστε οι φοιτητές να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις στην πιο πάνω περίοδο, ενώ παράλληλα αφηγήσεις επιτρέπουν τη συγκριτική προσέγγιση της παραγωγής σημαντικών καλλιτεχνικών κέντρων της Ευρώπης. Αναλύονται εκφάνσεις της τέχνης του Baroque, όπως εκφράστηκαν στην ιταλική χερσόνησο, στη Γαλλία, την Ισπανία, τη Φλάνδρα, την Ολλανδία, τα γερμανόφωνα εδάφη, την Αγγλία. Μέσα από την ανάπτυξη ποικίλων μεθοδολογικών προσεγγίσεων (φορμαλιστική ανάλυση, εικονογραφία – εικονολογία, κοινωνική ιστορία, φεμινισμός, έργα τέχνης ως αντικείμενα μνήμης και τεκμήρια του υλικού πολιτισμού) οι φοιτητές μαθαίνουν να προσεγγίζουν πολύπλευρα έργα ζωγραφικής, γλυπτικής και αρχιτεκτονικής και να κατανοούν τη λειτουργία και το ρόλο τους εντός του ευρύτερου κοινωνικού, πολιτικού και πολιτιστικού περιβάλλοντός τους.</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH891</i> <i>Ι. Ασημακοπούλου, 3 ώρες</i></p>
<p>Β. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ</p>	
<p>ΙΑ 21 Τοπογραφία – Αρχιτεκτονική – Πολεοδομία</p>	<p>Μνημειακή τοπογραφία των Αθηνών Σύντομη εισαγωγή για την ιστορία της πόλεως, την ιστορία, τη διαδρομή και τα κατάλοιπα των τειχών κατά εποχές, καθώς και πλήρης παρουσίαση των αρχαιολογικών χώρων και των μνημείων της Ακροπόλεως, της Νότιας κλιτύος, της Αρχαίας και της Ρωμαϊκής Αγοράς, του Κεραμεικού και του Ολυμπίειου.</p> <p>Θα εξεταστούν οι μεταβολές στην τοπογραφία και πολεοδομική ανάπτυξη της Αθήνας κατά την ύστερη αρχαιότητα, οι ανακατατάξεις που επέφερε στο κτισμένο περιβάλλον της η σταδιακή κυριαρχία του χριστιανισμού και ο νέος ρόλος των πόλεων στο μεσαιωνικό Βυζάντιο.</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH682, ARCH 358</i> <i>Χ. Κανελλόπουλος, Π. Πετρίδης, 3 ώρες</i></p>

<p>IA 31 Κλασική Αρχαιολογία Γ'</p>	<p>Εικονογραφία και εικαστική αφήγηση, με έμφαση στην αττική αγγειογραφία (8ος-4ος αι. π.Χ.)</p> <p>Κάθε εικόνα είναι μια πράξη επικοινωνίας και αποτελεί τμήμα μίας 'αλυσίδας' που συνδέει τον εικαστικό δημιουργό με τον θεατή μέσω των συμφραζομένων της θέασης και της εικονογραφίας. Στο μάθημα παρουσιάζονται και σχολιάζονται οι θεωρίες για τις διάφορες τεχνικές και την εξέλιξη της εικαστικής αφήγησης, τονίζεται η σημασία του πολιτισμικού πλαισίου και του διαδραστικού χαρακτήρα της διαδικασίας της θέασης για τη νοηματοδότηση ενός εικαστικού έργου, αναλύονται οι έννοιες της μικροδομής και μακροδομής της οπτικής αφήγησης, και παρουσιάζονται μελέτες περίπτωσης. Προαιρετικές μικρές εργασίες με παρουσίαση στην τάξη.</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH 963</i> <i>Ευρ. Κεφαλίδου, 3 ώρες</i></p>
<p>IA 103 Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία</p>	<p>Ανασκαφική και επεξεργασία αρχαιολογικού υλικού – Μουσειολογία</p> <p>Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εκπαίδευση των φοιτητών στην αρχαιολογική έρευνα πεδίου, με έμφαση στην ανασκαφή, και στις αρχές διαχείρισης αρχαιολογικού υλικού μετά την ανασκαφή στο μουσείο. Οι κύριες έννοιες και ζητήματα που εξετάζονται είναι: αρχαιολογική μαρτυρία, αρχαιολογική θέση, στρωματογραφία, ανασκαφικές μέθοδοι, τεκμηρίωση ανασκαφικών δεδομένων. Επίσης εξετάζονται ζητήματα συντήρησης, μελέτης, συντήρησης και επεξεργασίας του αρχαιολογικού υλικού, και βασικές αρχές τεκμηρίωσης, επιμέλειας, ερμηνείας και έκθεσης αρχαιολογικών ευρημάτων στο πλαίσιο μουσειακών συλλογών. Στο πλαίσιο του μαθήματος διεξάγεται:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) πρακτική άσκηση στην πανεπιστημιακή ανασκαφή στο Πλάσι Μαραθώνα 2) φροντιστηριακή άσκηση διαλογής και καταγραφής αρχαίας κεραμικής στο Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης 3) θεωρία και πρακτική άσκηση στη συντήρηση αρχαιολογικών ευρημάτων στην ανασκαφή και το εργαστήριο 4) εκπαιδευτικές δράσεις για σχολικές ομάδες, με επιλεγμένους φοιτητές αρχαιολογίας (και του συγκεκριμένου μαθήματος) ως εμπνευστές. <p>Στην πρακτική άσκηση του μαθήματος συμβάλλει το μέλος Ε.ΔΙ.Π. Δρ. Α. Σφυρόερα (αρχαιολόγος) και το μέλος Ε.ΔΙ.Π Μισέλ Ρογκενμπούκε (συντηρητής αρχαιοτήτων και έργων τέχνης/ΜΔΕ στις Μουσειακές Σπουδές).</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH492 (σημειώσεις, παρουσιάσεις και βιβλιογραφία)</i> <i>Γ. Παπαδάτος, Γ. Βαβουρανάκης, Μ. Μούλιου, 3 ώρες</i></p>
<p>IA 29 Ιστορία της Τέχνης Γ'</p>	<p>Η Ευρωπαϊκή και η Νεοελληνική Τέχνη (19ος αιώνας)</p> <p>Εξετάζονται κινήματα και καλλιτέχνες του 19ου αιώνα στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Παρουσιάζονται η ζωγραφική, η γλυπτική και η χαρακτηριστική της περιόδου. Αναλύονται οι απηχήσεις των ευρωπαϊκών τάσεων στην αρτιγενή νεοελληνική τέχνη. Μελετώνται</p>

επίσης οι τεχνοκρατικές προσεγγίσεις δημιουργών και έργων τους.

η-Τάξη: ARCH149
Δ. Παυλόπουλος, (3 ώρες).

Γ. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

Γ.1. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΣΑ 22
Προϊστορική
Αρχαιολογία

Μινωική Κεραμική: τυπολογική εξέλιξη και διακοσμητικοί ρυθμοί

Εισαγωγή: η σημασία της κεραμικής στη μελέτη των αρχαίων πολιτισμών. Οι τεχνολογικές παράμετροι. Συζήτηση για τη χρήση των διαφόρων κεραμικών τύπων. Τα χρονολογικά συστήματα για τη μελέτη της Κρήτης της Εποχής του Χαλκού. Προσδιορισμός των κυριότερων ζητημάτων που σχετίζονται με τη χρονολόγηση των ποικίλων κεραμικών συνόλων. Τα βασικά στάδια εξέλιξης της μινωικής κεραμικής. Τεχνικές, τυπολογία, διακοσμητικοί ρυθμοί, ανά περίοδο: Προανακτορική περίοδος. Παλαιοανακτορική περίοδος. Νεοανακτορική περίοδος. Μετανακτορική περίοδος. Συμπεράσματα.

Το μάθημα υποστηρίζεται από εβδομαδιαίο φροντιστήριο, υπό την επίβλεψη της Δρ. Α. Σφυρόερα (Ε.ΔΙ.Π.), με θέμα την ορολογία της κεραμικής (η-Τάξη: ARCH 585)

η-Τάξη: ARCH356
Ελ. Πλάτων, 3 ώρες

ΣΑ 155
Προϊστορική
Αρχαιολογία

Η αρχαιολογία της Κύπρου

Η Κύπρος κατέχει γεωγραφική θέση-κλειδί ανάμεσα στο Αιγαίο και την ανατολική Μεσόγειο. Η θέση αυτή αντικατοπτρίζεται και στον προϊστορικό υλικό πολιτισμό του νησιού, ο οποίος παρουσίασε κατά περιόδους έντονες συνάψεις με τους προϊστορικούς πολιτισμούς των γύρω περιοχών, αλλά πάντοτε διατήρησε την ιδιαιτερότητά του. Το σεμινάριο εξετάζει τα χαρακτηριστικά της κατοίκησης, την αγροτοκτηνοτροφική οικονομία, τις βιοτεχνικές δραστηριότητες, το εμπόριο και τις ανταλλαγές, τα ταφικά έθιμα και τις λατρευτικές πρακτικές στην Κύπρο, από τις απαρχές της Προϊστορίας έως και το τέλος της Εποχής του Χαλκού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε ζητήματα κοινωνικής οργάνωσης και ιστορικο-κοινωνικής και πολιτισμικής εξέλιξης. Υποχρεωτική η παρακολούθηση τεσσάρων ενισχυτικών διαλέξεων επάνω στην Αρχαιολογία της Κύπρου, η εκπόνηση γραπτών εργασιών και η προφορική παρουσίασή τους. Το σεμινάριο διδάσκεται με τη συνεπικουρία του Ι. Βοσκού, μεταδιδάκτορα Προϊστορικής Αρχαιολογίας.

η-τάξη: ARCH924
Γ. Βαβουρανάκης, 3 ώρες

ΣΑ 154
Προϊστορική
Αρχαιολογία

Μυκηναϊκή τέχνη και αρχαιολογία

Βασικός στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των συμμετεχόντων φοιτητών με τις εκφράσεις της μυκηναϊκής τέχνης

	<p>και εικονογραφίας από την εποχή των λακκοειδών τάφων μέχρι τη μετανακτορική περίοδο μέσα από την παραγωγή και παρουσίαση μελετών σχετικά με αυτές. Οι συναντήσεις με τους φοιτητές υποδιαιρούνται σε τρεις ενότητες: α) Οι πρώτες συναντήσεις καλύπτονται από θεματικές διαλέξεις οι οποίες θα εξετάσουν σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια πτυχές της μυκηναϊκής τέχνης με συγκεκριμένες τεχνικές, υλικά και κατηγορίες. Πέραν μιας γενικής εισαγωγής στη μυκηναϊκή τέχνη, η οποία θα επικεντρωθεί σε ζητήματα μεθοδολογίας μελέτης και ερμηνείας της εικονογραφίας, θα εξετάζονται (τόσο τεχνολογικά, όσο και τεχνοτροπικά) οι μυκηναϊκές τοιχογραφίες, η σφραγιδογλυφία και η χρήση των σφραγίδων, η ελεφαντουργία και η μικροτεχνία εν γένει, η μεταλλουργία (τόσο η κατασκευή όπλων και εργαλείων, όσο και η κοσμηματοτεχνία), η αρχιτεκτονική τεχνολογία και, βεβαίως, στον τρόπο μελέτης της κεραμικής στη βάση συνολικώς δημοσιευμένων συνόλων από πρόσφατες δημοσιεύσεις. β) Στη δεύτερη ενότητα περιλαμβάνονται ασκήσεις και συζητήσεις γύρω από τη μεθοδολογία της παρουσίασης και της διάρθρωσης των σεμιναριακών εργασιών. γ) Οι τελευταίες συναντήσεις της τρίτης ενότητας είναι αφιερωμένες στις παρουσιάσεις των σεμιναριακών εργασιών που θα ανατεθούν.*</p> <p>*Η ως άνω διάρθρωση μπορεί, φυσικά, να ενσωματώσει αλλαγές αναλόγως της μικρότερης ή μεγαλύτερης συμμετοχής φοιτητών (εντός των συνηθισμένων ορίων), οι οποίες θα μεταβάλουν τον απαιτούμενο χρόνο για τις παρουσιάσεις.</p> <p><i>E-class: ARCH853</i> <i>B. Πετράκης, 3 ώρες</i></p>
<p>ΣΑ 13 Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών</p>	<p>Το Παλάτι της Ereshkigal. Ταφικά έθιμα και οι αντιλήψεις για τον Κάτω Κόσμο στην ανατολική Μεσόγειο κατά την Εποχή του Χαλκού και την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου.</p> <p>Αντικείμενο του σεμιναρίου θα αποτελέσει η μελέτη των ταφικών εθίμων στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου (Ανατολία, Συροπαλαιστίνη, Αίγυπτος). Οι αρχαιολογικές μαρτυρίες θα συνδεθούν με διαθέσιμα κείμενα από την Εγγύς Ανατολή, συμπεριλαμβανομένης και της Μεσοποταμίας, που μας επιτρέπουν να ανασυνθέσουμε τις αντιλήψεις που είχαν οι άνθρωποι εκείνης της εποχής σχετικά με τον Κάτω Κόσμο και την μεταθανάτια ύπαρξη.</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH351</i> <i>K. Κοπανιάς, 3 ώρες</i></p>
<p>ΣΑ 61 Κλασική Αρχαιολογία</p>	<p>Στοιχεία αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής</p> <p>Η ονοματολογία, τα συστατικά, η καταγωγή και η εξέλιξη των ρυθμών. Εμβάθυνση στην τεχνολογία, τις αναλογίες, τις τοιχοδομίες, τα κυμάτια και την αισθητική. Η χωροθεσία των ελληνικών ιερών, των αγορών και άλλων συγκροτημάτων. Εξετάζονται κτήρια ειδικής χρήσης όπως πρόπυλα, θόλοι, γυμνάσια,</p>

	<p>πρυτανεία και στοές.</p> <p>η-Τάξη: ARCH617</p> <p>Χρ. Κανελλόπουλος, 3 ώρες</p>
<p>ΣΑ 163 Κλασική Αρχαιολογία</p>	<p>Θάνατος και ταφή στον αρχαίο ελληνικό κόσμο</p> <p>Εξετάζεται η διαχείριση του θανάτου στον αρχαίο ελληνικό κόσμο των αρχαϊκών, κλασικών και ελληνιστικών χρόνων (7ος-1ος αι. π.Χ.). Μελετώντας τις ταφικές πρακτικές όπως αυτές ανιχνεύονται στο τοπίο του θανάτου, τη θέση των νεκροταφείων, τον τρόπο ταφής, την ταφική τυπολογία, τον τρόπο κτέρισης, τα είδη των κτερισμάτων, τη σήμανση των τάφων καθώς και τα κατάλοιπα των τελετουργικών επιτελέσεων, και λαμβάνοντας υπόψη τις ρυθμιστικές παραμέτρους που διέπουν το ταφικό τελετουργικό ανά περίοδο και περιοχή, επιδιώκεται η προσέγγιση της αρχαίας ελληνικής κοινωνίας μέσα από τις ταφικές της πρακτικές.</p> <p>η-Τάξη: ARCH869</p> <p>Ν. Δημάκης, 3 ώρες</p>
<p>ΣΑ 131 Βυζαντινή Αρχαιολογία</p>	<p>Η Κωνσταντινούπολη και οι ελλαδικές πόλεις κατά την πρωτοβυζαντινή περίοδο</p> <p>Μελέτη της πολεοδομικής εξέλιξης της πρωτεύουσας της βυζαντινής αυτοκρατορίας και των πόλεων της περιφέρειας από την ίδρυση της Κωνσταντινούπολης έως τα μέσα του 7ου αι. μ.Χ.</p> <p>η-Τάξη: ARCH747</p> <p>Π. Πετρίδης, 3 ώρες</p>
<p>ΣΑ 134 Βυζαντινή Αρχαιολογία</p>	<p>Η Μονή Σινά: τέχνη και ιστορία ενός προσκυνηματικού ιερού τόπου (6ος-15ος αι.)</p> <p>Η Μονή Σινά αποτελεί μοναδικό παράδειγμα μοναστικού προσκυνηματικού χώρου (locus sanctus) που βρίσκεται σε συνεχή, αδιάσπαστη λειτουργία από τον 6^ο αιώνα έως σήμερα. Χάρη στη διαχρονική λειτουργία της και την ευλάβεια με την οποία περιβλήθηκε ως χώρος θεοφάνειας, ιερός και για τις τρεις μονοθεϊστικές θρησκείες της ανατολικής Μεσογείου, η Μονή Σινά συγκέντρωσε αυτοκρατορικές και βασιλικές χορηγίες, εξασφάλισε προνόμια και ευνοϊκή μεταχείριση από ομόθρησκους και αλλόθρησκους ηγεμόνες και μετέτρεψε τη μονή σε μία πραγματική κιβωτό αφιερωμάτων και λατρευτικών έργων που αντιπροσωπεύουν όλες τις χρονικές περιόδους και τις γεωγραφικές περιοχές του χριστιανικού κόσμου.</p> <p>Δημιούργημα αυτοκρατορικής χορηγίας, η τειχισμένη μονή, με την βασιλική και το μεγαλοπρεπές Ιουστινιάνειο ψηφιδωτό, ακολουθώντας τις μεταβαλλόμενες λειτουργικές ανάγκες της μοναστικής κοινότητας εξελίχθηκε σε ένα σύνθετο αρχιτεκτονικό σύνολο, πάντοτε προσανατολισμένο στην οργάνωση της κίνησης των προσκυνητών. Η μαρτυρία της μνημειακής τέχνης και του</p>

	<p>πλήθους των κινητών μνημείων (εικόνες, χειρόγραφα, έργα μεταλλοτεχνίας, ξυλογλυπτικής, κεραμική κ.ά.) συμπληρώνεται από μία εξίσου εντυπωσιακή ποικιλία γραπτών πηγών γύρω από τη μονή, από επιγραφές και παπικές βούλες, έως τα ημερολόγια και τις αφηγήσεις των προσκυνητών.</p> <p>Στο σεμινάριο θα εξετασθούν συνδυαστικά υλικά κατάλοιπα και γραπτές πηγές γύρω από τη Μονή Σινά, με άξονα σύγχρονα ερωτήματα της έρευνας όπως η οργάνωση και λειτουργία υπερτοπικών προσκυνηματικών χώρων, ο διάλογος Βυζαντίου, Δύσης και Ισλάμ στην ανατολική Μεσόγειο, τα προβλήματα της λεγόμενης «σταυροφορικής» τέχνης.</p> <p>η-Τάξη: ARCH969 Α. Δρανδάκη, 3 ώρες</p>
--	---

Γ.2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

<p>ΙΑ 111 Κλασική Αρχαιολογία</p>	<p>Ελληνιστική και ρωμαϊκή κεραμική σε ταφικά συμφραζόμενα</p> <p>Παρουσιάζονται και σχολιάζονται οι τεχνικές κατασκευής, τα βασικά σχήματα, οι χρήσεις, το εμπόριο και ο συμβολισμός των αγγείων ελληνιστικής και ρωμαϊκής περιόδου, τα οποία παράγονταν σε μεγάλες ποσότητες και διακινούνταν στη Μεσόγειο. Λόγοι οικονομικοί, ιστορικοί, κοινωνικοί, δημιούργησαν έναν ξεχωριστό χαρακτήρα στα κεραμικά προϊόντα αυτών των περιόδων αναδεικνύοντας περιοχές με ιδιαίτερη παραγωγική και εξαγωγική δραστηριότητα. Η μελέτη χρονολογημένων συνόλων, κυρίως από τάφους, επιτρέπει την «ανάγνωση» και ερμηνεία ανάλογης κεραμικής από διαταραγμένα σύνολα. Η ποιότητα, η ποσότητα, η κατάσταση διατήρησης, και η θέση εύρεσης των αγγείων που αποτίθενται ως κτερίσματα μας δίνουν πληροφορίες για το ταφικό τελετουργικό, τον νεκρό, και την κοινωνική του ομάδα. Παρακολουθώντας θεματικά και χρονολογικά την εξέλιξη της τυπολογίας των κεραμικών μέσα από ταφικά σύνολα επιχειρείται η ανάλυση ευρύτερων ερευνητικών ζητημάτων που αφορούν την ταξινόμηση, χρονολόγηση, κατανόηση και ερμηνεία της.</p> <p>η-Τάξη: ARCH738 Ν. Δημάκης, 3 ώρες</p>
<p>ΙΑ 181 Βυζαντινή Αρχαιολογία</p>	<p>Η βυζαντινή γλυπτική, 4ος-15ος αι.</p> <p>Το μάθημα εξετάζει τη γλυπτική της βυζαντινής περιόδου, από τις απαρχές της μέχρι την πτώση της αυτοκρατορίας. Παρουσιάζονται οι νέες κατευθύνσεις που ακολούθησε το συγκεκριμένο καλλιτεχνικό πεδίο, ο ρόλος που έπαιξε στην αρχιτεκτονική και τις διακοσμητικές τέχνες, και οι σχέσεις που ανέπτυξε με τις σύγχρονες καλλιτεχνικές παραδόσεις της Ανατολής και της Δύσης.</p> <p>Προαιρετικές επισκέψεις στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο και σε μνημεία της Αθήνας.</p>

	<p>η-Τάξη: ARCH 886 Γ. Πάλλης, 3 ώρες</p>
<p>IA 17 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης</p>	<p>Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης Επιδίωξη του μαθήματος αυτού είναι οι φοιτητές να γνωρίσουν την ταυτότητα, το αντικείμενο και τη σημασία της επιστήμης της Ιστορίας της Τέχνης. Παρουσιάζονται βασικές προσεγγίσεις των έργων τέχνης, προσδιορίζεται η λειτουργία τους και αναλύονται κύριοι όροι. Επιπλέον επιχειρείται μια συνοπτική ιστορία των εξελίξεων στο επιστημονικό πεδίο της Ιστορίας της Τέχνης σε συνάρτηση με τη διδασκαλία του διακριτού αυτού γνωστικού πεδίου στον πανεπιστημιακό χώρο. Στόχος είναι να αναδειχθούν οι ιστορικές (και ιστοριογραφικές) συνιστώσες των κυρίαρχων καλλιτεχνικών τάσεων, από τον ύστερο Μεσαίωνα ως τις καλλιτεχνικές πρωτοπορίες του αιώνα που πέρασε. Μέσα από διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις (βιογραφία, φορμαλιστική προσέγγιση, εικονογραφική – εικονολογική ανάλυση, κοινωνική ιστορία της τέχνης, ειδημοσύνη, φεμινιστική και ψυχαναλυτική ανάγνωση), επιδιώκεται η κατανόηση αντιπροσωπευτικών έργων ζωγραφικής, γλυπτικής και αρχιτεκτονικής, λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη τη λειτουργία και το ρόλο τους εντός του ευρύτερου κοινωνικού, πολιτικού και πολιτιστικού περιβάλλοντός τους.</p> <p>η-Τάξη: ARCH893 Ι. Ασημακοπούλου, 3 ώρες</p>
<p>IA 131 Ιστορία της Τέχνης</p>	<p>Ιστορία της Ελληνικής Χαρακτικής, 19ος - 20ός αι. Εξετάζονται η διδασκαλία του μαθήματος της χαρακτικής στο Βασιλικό Πολυτεχνείο και στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, οι καθηγητές και οι μαθητές. Μελετώνται χαρακτές και καλλιτέχνες που επιδόθηκαν στη χαρακτική, γίνεται η διάκριση ανάμεσα στον βιοτέχνη και στον καλλιτέχνη χαρακτή, αναλύονται χαρακτηριστικά έργα και προβάλλονται συμμετοχές τους σε καλλιτεχνικές εκθέσεις, μνημονεύεται ο εφαρμοσμένος ρόλος της χαρακτικής, αναδεικνύεται η σύνδεσή της με την τυπογραφία κατά τον 19ο αιώνα, ερευνώνται η απήχηση των θεμάτων της στις κοινωνικές τάξεις και ο ρόλος της στη διαμόρφωση της ιστορικής πραγματικότητας. Περιλαμβάνονται υποχρεωτικές επισκέψεις σε σχετικές εκθέσεις μουσείων, πινακοθηκών και αιθουσών τέχνης, καθώς και σε εργαστήρια σύγχρονων Ελλήνων χαρακτών. Εργασίες προαιρετικές.</p> <p>η-Τάξη: ARCH422 Δ. Παυλόπουλος, 3 ώρες</p>
<p>IA 190 Μουσειο-παιδαγωγική</p>	<p>Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας Τα μουσεία, ως φορείς που συλλέγουν, επιμελούνται, ερμηνεύουν και εκθέτουν τον υλικό πολιτισμό και τη μνήμη κάθε κοινωνίας, αποτελούν συνεκτικό πεδίο συνάντησης πολλών επιστημών (αρχαιολογίας, ιστορίας, κοινωνικής ανθρωπολογίας, ψυχολογίας,</p>

παιδαγωγικής, φιλοσοφίας, κ.ά.). Παράλληλα, ο τρισδιάστατος κόσμος των αντικειμένων τους, με τους χωρικούς όσο και νοηματικούς συσχετισμούς που δημιουργούν, αποτελεί ιδανικό πεδίο προσωπικής αναζήτησης και εξέλιξης για κάθε άτομο ή ομάδα με στόχο την αποτελεσματική εξατομικευμένη μάθηση, την απόκτηση νέων γνώσεων, δεξιοτήτων και εμπειριών, την παραγωγή νοήματος, τη διαμόρφωση πολιτισμικών αξιών, τη ψυχαγωγία, την ανάπτυξη της έρευνας και της δημιουργικής έκφρασης.

Τα τελευταία χρόνια, τα μουσεία ανταποκρινόμενα στην ευρεία εκπαιδευτική και κοινωνική τους αποστολή, που στοχεύει στην ουσιαστική κατανόηση του κόσμου και στην ποιοτική αλλαγή της ζωής των πολιτών, αξιοποιούν σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις για τη μάθηση και την προοδευτική εκπαίδευση και υλοποιούν πληθώρα δράσεων για διαφορετικές ομάδες στόχευσης (με κυρίαρχη τα παιδιά και τις σχολικές ομάδες). Έχουν, δε, εμπράκτως αποδείξει, τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς, ότι αποτελούν βασικούς συν-εταίρους της επίσημης και τυπικής εκπαίδευσης για την παραγωγή εναλλακτικών εκπαιδευτικών εφαρμογών και εμπειριών με αφετηρία (αλλά όχι και «τερματικό σταθμό») τη θεματολογία που προσφέρουν τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών της α'βάθμιας και β'βάθμιας εκπαίδευσης.

Το μάθημα της μουσειοπαιδαγωγικής θέτει ως στόχο την εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με τη θεωρία και την πράξη της μουσειακής εκπαίδευσης, η οποία εντάσσεται στα ευρύτερα γνωστικά αντικείμενα της μουσειολογίας και της παιδαγωγικής.

η-Τάξη: ARCH471

Μ. Μούλιον, 3 ώρες

61 ΠρΑσκ

Πρακτική Άσκηση φοιτητών

Η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, που πραγματοποιείται μέσω προγραμμάτων ΕΚΠΑ-ΕΣΠΑ στοχεύει στην ερευνητική και επαγγελματική εξοικείωση όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος στους φυσικούς χώρους της μελλοντικής επαγγελματικής τους δραστηριότητας, προκειμένου να αποκτηθεί η σχετική εμπειρία και να επιτευχθεί η δημιουργία διαύλου αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας.

Η πρακτική άσκηση πραγματοποιείται σε φορείς ιδιωτικούς και δημόσιους, σχετικούς με την Ιστορία, την Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης, όπως Εφορείες Αρχαιοτήτων, Ιστορικά Αρχεία, Μουσεία, Βιβλιοθήκες, Υπηρεσίες Υπουργείων, καθώς και σε ερευνητικά ιδρύματα και οργανισμούς.

Είναι προαιρετική, αμειβόμενη, έχει διάρκεια δύο μηνών και πραγματοποιείται κατ' έτος μεταξύ Ιανουαρίου και Οκτωβρίου των θερινών μηνών συμπεριλαμβανομένων.

Για την διαδικασία οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να συμβουλευθούν τον Εσωτερικό Κανονισμό Πρακτικής Άσκησης, που είναι ανηρτημένος στην Ιστοσελίδα του Τμήματος.

Ακαδημαϊκός Επόπτης: Ν. Δημάκης συνεπικουρούμενος από τις Ευ. Κεφαλίδου, Μ. Μούλιον και τον Εμμ. Κούμα

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΆΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΔΙΔΑΧΘΟΥΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2022-23

ΦΑ03 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία Ι. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

ΦΑ04 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙ. Ηρόδοτος

ΦΑ27 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙΙ. Θουκυδίδης

ΦΑ07 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙV. Μεταγενέστερη Ιστοριογραφία

ή

ΦΓ07 Γλωσσολογία. Ιστορική Γλωσσολογία: Εισαγωγή στην Ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία,
Ιστορία της ελληνικής γλώσσας

ΦΛ03 Λατινική Φιλολογία Ι. Θεματογραφία

ΦΛ04 Λατινική Φιλολογία ΙΙ. Ιστοριογραφία

ΦΒ27 Βυζαντινή Φιλολογία. Ρητορική

ΦΝ03 Νεοελληνική Φιλολογία Ι: Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τις αρχές έως
και τον 20ό αι.

ΦΝ83 Νεοελληνική Φιλολογία ΙΙ: Ποίηση και πεζογραφία 19ου και 20ού αι.

ΤΕΚ301 Παιδαγωγικά Ι. Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη

ΤΕΚ303 Παιδαγωγικά ΙΙ. Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων

ΤΕΚ300 Παιδαγωγικά ΙΙΙ. Παιδαγωγική Ψυχολογία

ΤΕΚ126 Παιδαγωγικά ΙV. Αναλυτικό πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση - Ασκήσεις

(Τα δύο τελευταία μαθήματα για τους εισαχθέντες από το ακ. έτος 2019-2020 δεν αποτελούν
Μαθήματα Βάσης αλλά Μαθήματα Εσωτερικής Επιλογής)

Ζ. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2022-23

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Συνοδεύει το μάθημα «Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας» Π 29

Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

Υπεύθυνος: **Βαγγέλης Καραμανωλάκης**, αναπληρωτής καθηγητής, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Οργάνωση: **Χαρίκλεια Μπαλή**, μέλος ΕΔΙΠ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Εισηγητές/Εισηγήτριες:

Κατερίνα Γαρδικά, αφυπηρετήσασα αναπληρώτρια καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Χαρίκλεια Μπαλή, μέλος ΕΔΙΠ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Ελένη Μπενέκη, προϊσταμένη Ιστορικού Αρχείου Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Τράπεζας Πειραιώς.

Στέλιος Ανδριόπουλος υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Κωνσταντίνος Ιωάννου, υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Δημήτρης Κόττος υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Βάσια Ψηλακάκου υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

.....

Την Πρακτική Άσκηση της κατεύθυνσης Ιστορίας είναι υποχρεωμένοι/ες να παρακολουθήσουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες οι οποίοι/ες ενεγράφησαν στην Σχολή από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και εξής.

Η Άσκηση αυτή συνδυάζεται με το μάθημα «Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας» Π 29 υποχρεωτικό κατεύθυνσης, στο πέμπτο εξάμηνο σπουδών των φοιτητών/τριων της Κατεύθυνσης Ιστορίας, που διδάσκεται από τον αναπληρωτή καθηγητή του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ Β. Καραμανωλάκη.

Προσοχή: Δεν θα μπορεί κανείς/καμία να εξετασθεί στο συγκεκριμένο μάθημα, εάν δεν έχει παρακολουθήσει ανελλιπώς την Πρακτική Άσκηση. Συνεπώς, στην Άσκηση αυτή, θα κρατούνται παρουσίες κατά ημέρα και ώρα και οι φοιτητές και φοιτήτριες θα χρειασθεί να επιδεικνύουν τη φοιτητική τους ταυτότητα.

Η Πρακτική Άσκηση προσφέρεται σε τέσσερις αλληπάλληλους παρόμοιους κύκλους μαθημάτων, που πραγματοποιούνται σε απογευματινή βάση, στη διάρκεια τεσσάρων εβδομάδων μεταξύ της Δευτέρας 17 Οκτωβρίου και της Πέμπτης 24 Νοεμβρίου 2022 και ώρες 4 - 8 μμ. Ο κάθε κύκλος καλύπτει τέσσερα τετράωρα, ένα τετράωρο κάθε ημέρα, συνολικά δεκαέξι ώρες.

Συγκεκριμένα: Όσοι/όσες έχουν επώνυμο που αρχίζουν από «Α» έως «Θ» θα παρακολουθήσουν τον κύκλο Α' / από «Ι» έως «Λ» θα παρακολουθήσουν τον κύκλο Β' / από «Μ» έως «Π» τον κύκλο Γ' / και από «Ρ» έως «Ω» τον κύκλο Δ'.

Καθώς ο ίδιος κύκλος μαθημάτων επαναλαμβάνεται τέσσερις φορές, οι φοιτητές και φοιτήτριες, εφόσον δεν έχουν, λόγω πιθανού προσωπικού κωλύματος, τη δυνατότητα παρακολούθησης κάποιας ημέρας του κύκλου που τους αντιστοιχεί, μπορούν να την παρακολουθήσουν σε προηγούμενο ή σε επόμενο κύκλο, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα του χρόνου τους.

Με τη λήξη, πάντως, των τεσσάρων κύκλων, την Πέμπτη 24 Νοεμβρίου 2022, κάθε φοιτητής και φοιτήτρια θα πρέπει να έχει παρακολουθήσει ΤΕΣΣΕΡΙΣ ημέρες Πρακτικής Άσκησης: μία ημέρα α' (Δευτέρα) + μία ημέρα β' (Τρίτη) + μία ημέρα γ' (Τετάρτη) + μία ημέρα δ' (Πέμπτη).

• Το Πρόγραμμα θα έχει, ανά κύκλο, ως εξής:

Ημέρα α': 1. Οι πηγές: πρακτική άσκηση επί εγγράφων (2 ώρες). 2. Η συγγραφή εργασίας: δομή, υποσημειώσεις, βιβλιογραφία (2 ώρες). Εισηγήτρια: **Χαρίκλεια Μπαλή**

Ημέρα β': Ψηφιακά εργαλεία για την ιστορική έρευνα (4 ώρες). Εισηγήτρια: **Κατερίνα Γαρδικά**

Ημέρα γ': Αρχαιοελληνικές και βυζαντινές πηγές (4 ώρες).

Εισαγωγή στις γραμματειακές πηγές του αρχαίου ελληνικού και ρωμαϊκού κόσμου. Εισηγητής: **Δημήτρης Κόττος** / Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική επιγραφική. Εισηγητής: **Στέλιος Ανδριόπουλος** / Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική νομισματική. Εισηγήτρια: **Βάσια Ψηλακάκου** / Εισαγωγή στη βυζαντινή επιγραφική και νομισματική. Εισηγητής: **Κωνσταντίνος Ιωάννου**.

Ημέρα δ': Φροντιστήριο αρχειακών πηγών στο Ιστορικό Αρχείο του Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς (4 ώρες). Εισηγήτρια: **Ελένη Μπενέκη**

*****

Οι ημέρες α', β', γ' (Δευτέρα, Τρίτη και Τετάρτη) κάθε κύκλου διεξάγονται στη Φιλοσοφική Σχολή. Η ημέρα δ' κάθε κύκλου (Πέμπτη, 20/10 και 3,10,24/11/2022) διεξάγεται στο κτήριο του Ιστορικού Αρχείου του Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς (ΠΙΟΠ), γωνία των οδών Δωριίδος 2 & Λεωφόρου Ειρήνης 14, στον Ταύρο. Η πρόσβαση στο κτήριο αυτό γίνεται με: Μετρό, γραμμή 3, Στάση Κεραμεικός και, στη συνέχεια, από τη στάση Φωταέριο (οδός Πειραιώς) με το λεωφορείο 815 (αποβίβαση στάση Παλαιό Τέρμα επί της Λεωφ. Ειρήνης) / με τα λεωφορεία Β18, Γ18 ή το τρόλεϊ 21 (αποβίβαση στάση ΑΣΤΥ, επί της Π. Ράλλης). Επίσης, από την πλατεία Ομονοίας μπορεί να πάρει κανείς τα λεωφορεία 815, Β18, Γ18 ή το τρόλεϊ 21.

Αναλυτικά, οι τέσσερις κύκλοι της Πρακτικής Άσκησης για το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 έχουν προγραμματισθεί ως εξής:

Κύκλος Α: Ημέρα α', Δευτ. 17/10 (Φιλοσοφική Σχολή, αίθ. 538). Ημέρα β', Τρ. 18/10 (Φιλοσοφική Σχολή, Μονάδα Πληροφορικής, κυψ. 801, αίθ. 2). Ημέρα γ', Τετ. 19/10 (Φιλοσοφική Σχολή, αίθ. 538). Ημέρα δ', Πέμ. 20/10 (Ιστορικό Αρχείο Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς, οδός Δωριίδος 2 και Λεωφόρος Ειρήνης 14, Ταύρος). → Ώρες 4.00 - 8.00 μμ. (τα Α - Θ) -----

Κύκλος Β': Ημέρα α', Δευτ. 31 /10 (Φιλοσοφική Σχολή, αίθ. 538) . Ημέρα β', Παρασκευή 11/11 (Φιλοσοφική Σχολή, Μονάδα Πληροφορικής, κυψ. 801, αίθ. 2). Ημέρα γ', Τετ. 2/11 (Φιλοσοφική Σχολή, αίθ. 538). Ημέρα δ', Πέμ., 3/11 (Ιστορικό Αρχείο Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς, οδός Δωριίδος 2 και Λεωφόρος Ειρήνης 14, Ταύρος) → Ώρες 4.00 - 8.00 μμ. (τα Ι - Λ) -----

Κύκλος Γ': Ημέρα α', Δευτ. 7 /11 (Φιλοσοφική Σχολή, αίθ. 538). Ημέρα β', Τρ., 8/11 (Φιλοσοφική Σχολή, Μονάδα Πληροφορικής, κυψ. 801, αίθ. 2). Ημέρα γ', Τετ. 9 /11 (Φιλοσοφική Σχολή, αίθ. 538). Ημέρα δ', Πέμπ. 10/11 (Ιστορικό Αρχείο Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς, οδός Δωριίδος 2 και Λεωφόρος Ειρήνης 14, Ταύρος) → Ώρες 4.00 - 8.00 μμ. (τα Μ - Π) -----

Κύκλος Δ': Ημέρα α', Δευτ. 21/11 (Φιλοσοφική Σχολή, αίθ. 538). Ημέρα β', Τρ. 22/11 (Φιλοσοφική Σχολή, Μονάδα Πληροφορικής, κυψ. 801, αίθ. 2). Ημέρα γ', Τετ. 23/11 (Φιλοσοφική Σχολή, αίθ. 538). Ημέρα δ', Πέμπ. 24/11 (Ιστορικό Αρχείο Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς, οδός Δωριίδος 2 και Λεωφόρος Ειρήνης 14, Ταύρος). → Ώρες 4.00 - 8.00 μμ. (τα Ρ - Ω) -----

2. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ (ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ “ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ–ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑ”)

Πανεπιστημιακή Ανασκαφή στο Πλάσι Μαραθώνα

Η Πανεπιστημιακή Ανασκαφή στο Πλάσι Μαραθώνα είναι ερευνητικό πρόγραμμα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Αποτελεί την πανεπιστημιακή ανασκαφή του Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης και σε αυτήν συμμετέχουν όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τομέα ανάλογα με την ειδίκευσή τους. Η ανασκαφή στο Πλάσι ξεκίνησε το Μάιο του 2014, αντικαθιστώντας την παλαιότερη πανεπιστημιακή ανασκαφή στο Διογέλειο Γυμνάσιο.

Ο στόχος της ανασκαφής είναι διττός, διδακτικός και ερευνητικός. Για την ένταξή της στην εκπαιδευτική διαδικασία, η ανασκαφή πραγματοποιείται κάθε Μάιο στο πλαίσιο του μαθήματος «ΙΑ103: Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία». Το μάθημα αυτό είναι υποχρεωτικό για όλους τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες που επιλέγουν την κατεύθυνση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης, διότι αποτελεί το βασικό πεδίο πρακτικής άσκησης των υποψήφιων αρχαιολόγων που θα στελεχώσουν μελλοντικά την Αρχαιολογική Υπηρεσία, τα μουσεία αλλά και όλους τους φορείς που σχετίζονται με την ανασκαφή, μελέτη και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. **Η πρακτική άσκηση περιλαμβάνει οκτώ εργάσιμες ημέρες συμμετοχής στην ανασκαφή, κατά προτίμηση δύο ημέρες σε κάθε μία από τις τέσσερις εβδομάδες των εργασιών στο πεδίο και μία τρίωρη φροντιστηριακή άσκηση στο Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης.**

Ως ερευνητικό πρόγραμμα η ανασκαφή στο Πλάσι έχει ως βασικό στόχο την αποκάλυψη των καταλοίπων της ανθρώπινης δραστηριότητας σε ένα χώρο ο οποίος φαίνεται να αποτελεί διαχρονικά το κέντρο κατοίκησης της πεδιάδας του Μαραθώνα. Η ανασκαφή διεξάγεται σε μια περιοχή που σχετίζεται άμεσα με ένα ορόσημο της Παγκόσμιας Ιστορίας, τη μάχη του Μαραθώνα (490 π.Χ.), αλλά και σε μία από τις εμβληματικότερες και σημαντικότερες περιοχές της πόλης κράτους της αρχαίας Αθήνας, τον αρχαίο Δήμο του Μαραθώνα. Η θέση βρίσκεται στο μέσον της πεδιάδας και του πεδίου της μάχης, στην περιοχή ανάμεσα στον Τύμβο των Αθηναίων και το Τρόπαιο της νίκης. Οι πρώτες ανασκαφές έγιναν το 1969, και, μολονότι περιορισμένης έκτασης, αποκάλυψαν σημαντικά στοιχεία ανθρώπινης δραστηριότητας, τα οποία όμως δεν έχουν δημοσιευτεί και ελάχιστα στοιχεία είναι γνωστά, μέσα από ολιγοσέλιδες ανασκαφικές εκθέσεις.

Για το λόγο αυτό ο Τομέας Αρχαιολογίας ανέλαβε τη συνέχιση των ανασκαφών στο Πλάσι προκειμένου να συμπληρώσει τα πολλά κενά της γνώσης μας σχετικά με την ανθρώπινη παρουσία στην περιοχή πριν και μετά το σημαντικό ιστορικό γεγονός. Τα έως τώρα ευρήματα τεκμηριώνουν συνεχή ανθρώπινη δραστηριότητα σε όλες σχεδόν τις περιόδους της ελληνικής προϊστορίας και αρχαίας ιστορίας, καθώς έχουν εντοπιστεί κεραμική της Τελικής Νεολιθικής περιόδου, κτίρια και οχυρώσεις της Πρώιμης και Μέσης Εποχής του Χαλκού, τάφοι του τέλους της Μέσης Εποχής του Χαλκού, οικιστικά κατάλοιπα της Μυκηναϊκής περιόδου, κτίρια και τάφοι των Πρώιμων Ιστορικών Χρόνων, αρχιτεκτονικά κατάλοιπα της Αρχαϊκής και Κλασικής περιόδου και κεραμική της Ελληνιστικής και Ρωμαϊκής περιόδου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες: <http://www.arch.uoa.gr/ereyna/anaskafes/plasi-mara8onas.html>.

Πρακτικές ασκήσεις ελεύθερης επιλογής και ελεύθερα φροντιστήρια

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας προσφέρει τη δυνατότητα σε όλους/ες τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες, προπτυχιακούς/-κές και μεταπτυχιακούς/-κές, να παρακολουθήσουν πρακτικές ασκήσεις και φροντιστήρια που προσφέρονται από μέλη Ε.ΔΙ.Π. και βοηθητικό προσωπικό του Τμήματος. Οι ασκήσεις και τα φροντιστήρια γίνονται και στα δύο εξάμηνα, μπορεί να σχετίζονται με συγκεκριμένο μάθημα μέλους ΔΕΠ, και έχουν δίωρη ή τριώρη διάρκεια.

A. ArchaeoCosmos. Ιστορική Γεωγραφία της Μεσογείου και της Εγγύς Ανατολής από την Προϊστορική Εποχή έως και την Ύστερη Αρχαιότητα

Χειμερινό και εαρινό εξάμηνο:

Αντικείμενο της πρακτικής άσκησης θα είναι η αποδελίωση αρχαίων κειμένων και η καταγραφή αρχαιολογικών θέσεων στην γεωχωρική βάση δεδομένων του προγράμματος. Θα διδαχθεί η χρήση του λογισμικού ArcGIS.

η-Τάξη: ARCH757

Κ. Κοπανιάς, 2 ώρες

B. Εφαρμογές σε τεχνικές και υλικά της γλυπτικής

B.1. Χειμερινό Εξάμηνο:

Η λειτουργία των καλλιτεχνικών μορφών και η σχέση τους με τις ανθρώπινες δραστηριότητες - Μέσα της γλυπτικής - Τεχνικές: συμβατικές μέθοδοι και ιδίωμα - Οπτικά και απτικά φαινόμενα: επικοινωνία και απόκριση - Από τη σπουδή στο πρόπλασμα: θετικός και αρνητικός χώρος - Σχεδιαστική αντιμετώπιση των στοιχείων της σύνθεσης: γραμμή, σχήμα και φόρμα, αναλογίες, κλίμακα και μέγεθος, τονική και ποσοτική τάξη, ρυθμός και ποικιλία, υφή, χρώμα - Προσθετική και αφαιρετική μέθοδος - Ολόγλυφο/ανάγλυφο έργο: ειδικά προβλήματα και διαφορές - Ασκήσεις στα είδη του αναγλύφου.

η-Τάξη: ARCH233

Λ. Αραχωβίτης (Ε.ΔΙ.Π.)

B.2. Εαρινό Εξάμηνο:

Κλίμακες και αναλογίες: πρακτικές γεωμετρικές μέθοδοι μεταφοράς σημείων, σμίκρυνσης και μεγέθυνσης - Κλασικοί, μεσαιωνικοί και αναγεννησιακοί κανόνες και παρατηρήσεις - Μήτρες και εκμαγεία - Οι αισθητές ιδιότητες των υλικών και οι εφαρμογές τους: Τερακότα – Χαλκοχυτική – Μαρμαρογλυπτική (με επισκέψεις σε εργαστήρια).

η-Τάξη: ARCH233

Λ. Αραχωβίτης (Ε.ΔΙ.Π.)

Γ. Τεχνικές συντήρησης στην ανασκαφή και στο εργαστήριο (σε σχέση με το μάθημα IA103: Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία)

Χειμερινό εξάμηνο

Εξετάζεται η σημασία της συντήρησης για την ανασκαφή, μελέτη, δημοσίευση, διατήρηση και αποκατάσταση αρχαιολογικών χώρων και ευρημάτων. Εξετάζονται οι «πρώτες βοήθειες» που απαιτούνται κατά την ανασκαφή για την ασφαλή απόσπαση αντικειμένων κατασκευασμένων από ευαίσθητα υλικά ή με μεγάλο βαθμό φθοράς. Παρουσιάζονται επίσης οι τεχνικές που εφαρμόζονται στο εργαστήριο για τη συντήρηση αρχαιολογικών ευρημάτων από διαφορετικές πρώτες ύλες, τόσο σε θεωρητικό επίπεδο όσο και με τη μορφή πρακτικών ασκήσεων στο εργαστήριο της Μονάδας Συντήρησης του Μουσείου Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης.

Η διδασκαλία εμπλουτίζεται με επισκέψεις σε ανασκαφές και σε χώρους όπου εκτελούνται

εργασίες συντήρησης ή άλλες εργασίες σχετικές με το αντικείμενο.

3 + 3 ώρες (θεωρία και πρακτική άσκηση)

η-Τάξη: ARCH196

Μ. Ρογκενμπούκε (Ε.ΔΙ.Π)

Δ. «Από τις αρχειακές πηγές στη συγγραφή επιστημονικής εργασίας»

Χειμερινό εξάμηνο

Χρησιμοποιώντας επιλεγμένες πρωτογενείς πηγές από το Αρχείο Ν. Βλάχου (βλ. https://ergasthrioiistorias.arch.uoa.gr/syloges/archeio_nikolaoy_blachoy) οι συμμετέχοντες/ουσες στο φροντιστήριο, κάτω από την καθοδήγηση της διδάσκουσας, θα συντάξουν ομαδικά μια επιστημονική εργασία. Είναι απαραίτητο να έχουν παρακολουθήσει ήδη το προσφερόμενο κατά τα προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη ελεύθερο φροντιστήριο σχετικά με το αρχείο αυτό (ARCH607), ώστε να είναι εξοικειωμένοι/ες με το υλικό.

Όριο συμμετοχών: 10 άτομα.

Χ. Μπαλή, 3 ώρες.

eclass: ARCH955

Ε. Η Μεγάλη Ιδέα μεταξύ δύο εναλλακτικών προοπτικών: Η πολιτική της ενέργειας απέναντι σ' εκείνη της φιλικής προσέγγισης με την Οθωμανική Αυτοκρατορία (β' μισό 19ου αιώνα). Εξοικείωση με τις πηγές.

Εαρινό εξάμηνο

Το φροντιστηριακό αυτό μάθημα έχει ως στόχο να εξοικειώσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με τη Μεγάλη Ιδέα που κυριάρχησε στο ελληνικό κράτος από την ίδρυσή του το 1830 μέχρι τις αρχές της τρίτης δεκαετίας του 20ου αιώνα, τις διάφορες εκφάνσεις της («πολιτική της ενέργειας» – με πρωταγωνιστές τους Αλέξανδρο Κουμουνδούρο, Χαρίλαο Τρικούπη [κατά διαστήματα] και εκείνη της φιλικής προσέγγισης με την Οθωμανική Αυτοκρατορία, εν όψει της λεγόμενης «σλαβικής απειλής» – με πρωταγωνιστές τους Επαμεινώνδα Δεληγεώργη, Χαρίλαο Τρικούπη [ιδίως κατά τη δεκ. του 1880], Σταύρος Βουτυράς- τον συσχετισμό της με τις πολιτικές και διπλωματικές και άλλες εξελίξεις της περιόδου, αλλά και την διασύνδεσή της με τα εκσυγχρονιστικά προτάγματα κορυφαίων πολιτικών μορφών της περιόδου. Στο πλαίσιο του ελεύθερου αυτού φροντιστηρίου θα πραγματοποιηθούν επισκέψεις στο Αρχείο Τύπου της Βουλής των Ελλήνων (Καπνεργοστάσιο).

Όριο συμμετοχής: 15-20 άτομα. Διάρκεια: 3 ώρες.

Α. Αντωνόπουλος (Ε.ΔΙ.Π.)

ΣΤ'. Εισαγωγή στην συγγραφή επιστημονικής εργασίας

Εαρινό εξάμηνο

Το φροντιστήριο στοχεύει να εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στις πειθαρχίες της συγγραφής επιστημονικής εργασίας. Τα μαθήματα θα πραγματοποιούνται με τη χρήση προσωπικού υπολογιστή στη Μονάδα Πληροφορικής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Οι συμμετέχοντες/ουσες θα εκπονούν μικρές ασκήσεις σχετικά με τη δομή των επιστημονικών εργασιών (περιεχόμενα, πρόλογος, εισαγωγή, κυρίως θέμα, συμπεράσματα, βιβλιογραφία), τις παραπομπές/υποσημειώσεις και τη σωστή χρήση της γλώσσας. Επίσης, θα ασκηθούν στην έρευνα για τη συγκέντρωση της βιβλιογραφίας. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται εκπαιδευτική επίσκεψη στη Βιβλιοθήκη της Φιλοσοφικής Σχολής.

Όριο συμμετοχών: 20 άτομα

η-Τάξη: ARCH554

Χ. Μπαλή, 3 ώρες.

Z. «Δουλεύοντας με τις αρχειακές πηγές: Το Αρχείο του καθηγητή Νικολάου Βλάχου (1893-1956)»

Εαρινό εξάμηνο

Το προσωπικό αρχείο του Νικολάου Βλάχου, καθηγητή Ιστορίας της Νεωτέρας Ελλάδος στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, φυλάσσεται στο Εργαστήριο Ιστορικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας (βλ. https://ergasthrioistorias.arch.uoa.gr/syloges/archeio_nikolaoy_blachoy). Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν την ευκαιρία να μελετήσουν επιλεγμένο υλικό από το αρχείο αυτό, ώστε να αποκτήσουν μια εμπειρία σχετικά με την έρευνα και ερμηνεία των αρχειακών πηγών.

Όριο συμμετοχών: 15 άτομα

η-Τάξη: ARCH607

Χ. Μπαλή, 3 ώρες.

Μαθήματα Ιστορίας και Αρχαιολογίας/Ιστορίας της Τέχνης που προσφέρονται σε άλλα Τμήματα

1. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Τα μαθήματα που σημειώνονται με αστερίσκο (*) προσφέρονται από τους διδάσκοντες σε ιδιαίτερες ώρες (διαφορετικές από αυτές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας).

1) Για το Τμήμα Φιλολογίας

(σε παρένθεση ο κωδικός του μαθήματος στο Τμήμα Φιλολογίας)

Για την κατεύθυνση Κλασικής Φιλολογίας

- Υποχρεωτικά:

ΙΑ 01 (ΚΙΑ 01) Κλασική Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία*

Σύντομη επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής τέχνης από τους πρώτους ιστορικούς χρόνους μέχρι το τέλος της ελληνιστικής περιόδου (1050-50 π.Χ.): Αρχιτεκτονική, τοπογραφία, γλυπτική, κεραμική, ειδωλοπλαστική, μεταλλοτεχνία και μικροτεχνία: υλικά και τεχνικές, εξέλιξη, κεντρικά και περιφερειακά εργαστήρια. Τα αρχαία κτήρια και τέχνηρα ως άμεσες πηγές για τον δημόσιο και ιδιωτικό βίο των αρχαίων. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα που ενδιαφέρουν τους/τις φιλόλογους, όπως το αρχαίο θέατρο.

(χειμερινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH874

Ν. Δημάκης, 3 ώρες

- Επιλεγόμενα (περιορισμένης επιλογής)

ΙΑ 02 (ΚΙΑ 02) Προϊστορική Αρχαιολογία Α'. Το Προϊστορικό Αιγαίο.

Το μάθημα στοχεύει σε μια γενική επισκόπηση της Αιγαιακής προϊστορίας από την Παλαιολιθική μέχρι το τέλος της Χαλκοκρατίας. Κυρίως θα ασχοληθούμε με τις περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας και των νησιών του Αιγαίου (εκτός της Κρήτης, χωρίς να παραλείπονται συσχετισμοί με τις εκεί εξελίξεις) και θα εστιάσουμε στα μεγάλα ιστορικά επεισόδια της εξέλιξης των πολιτισμών. Με αφορμή τα στοιχεία του υλικού πολιτισμού, εξετάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά του τροφουσλλεκτικού σταδίου, η μετάβαση στις παραγωγικές οικονομίες με τα συνακόλουθά τους (μόνιμη εγκατάσταση, τεχνολογικές αλλαγές) και κυρίως οι πολιτισμοί της Χαλκοκρατίας. Παρουσιάζονται ανά περίοδο η οικιστική και ταφική αρχιτεκτονική, τα ταφικά έθιμα, η κεραμική και οι λοιπές τέχνες με τελικό στόχο την περιγραφή της κοινωνικής και οικονομικής οργάνωσης. Ξεχωριστή προσοχή θα δοθεί στο φαινόμενο της Νεολιθικοποίησης, τις μεγάλες μεταβολές που παρατηρούνται στο β' μισό της 3ης χιλιετίας π.Χ. και τις επιπτώσεις των φαινομένων του 'εκμινωισμού', ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο μυκηναϊκό πολιτισμικό μόρφωμα που κυριαρχεί στους τελευταίους αιώνες της 2ης χιλιετίας π.Χ. στις περισσότερες περιοχές του νοτίου Αιγαίου.

(Εαρινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH925
B. Πετράκης, 3 ώρες

ΙΑ 14 (ΚΙΑ 14) Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'. Αρχαιολογία και τέχνη της Μέσης και Ύστερης Βυζαντινής περιόδου (7ος αι. – 1453)

Εισαγωγικό μάθημα για την αρχαιολογία και την τέχνη των χρόνων από τα μέσα του 7ου αιώνα μέχρι την Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453, με στόχο την απόκτηση μιας συνολικής εικόνας για την αρχιτεκτονική και την καλλιτεχνική παραγωγή και τα κατάλοιπα του υλικού βίου της περιόδου. Εξετάζονται η πολεοδομία, η κοσμική και εκκλησιαστική αρχιτεκτονική, η γλυπτική, η μνημειακή ζωγραφική, τα εικονογραφημένα χειρόγραφα, η μικροτεχνία και η κεραμική, με σύντομη αναφορά στην επιγραφική και τη νομισματική. Επισκέψεις σε μνημεία και μουσεία της Αθήνας και της Βοιωτίας.

(εαρινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH603, ARCH741
Γ. Πάλλης, Α. Δρανδάκη, 3 ώρες

Για την κατεύθυνση Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Φιλολογίας:

- *Επιλεγόμενα (περιορισμένης επιλογής)*

ΙΑ 01 (ΜΙΑ 01) Κλασική Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία*

Σύντομη επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής τέχνης από τους πρώτους ιστορικούς χρόνους μέχρι το τέλος της ελληνιστικής περιόδου (1050-50 π.Χ.): Αρχιτεκτονική, τοπογραφία, γλυπτική, κεραμική, ειδωλοπλαστική, μεταλλοτεχνία και μικροτεχνία: υλικά και τεχνικές, εξέλιξη, κεντρικά και περιφερειακά εργαστήρια. Τα αρχαία κτήρια και τέχνηρα ως άμεσες πηγές για τον δημόσιο και ιδιωτικό βίο των αρχαίων. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα που ενδιαφέρουν τους/τις φιλόλογους, όπως το αρχαίο θέατρο.

(χειμερινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH874
Ν. Δημάκης, 3 ώρες

ΙΑ 02 (ΜΙΑ 02) Προϊστορική Αρχαιολογία Α'. Το Προϊστορικό Αιγαίο.

Το μάθημα στοχεύει σε μια γενική επισκόπηση της Αιγαιακής προϊστορίας από την Παλαιολιθική μέχρι το τέλος της Χαλκοκρατίας. Κυρίως θα ασχοληθούμε με τις περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας και των νησιών του Αιγαίου (εκτός της Κρήτης, χωρίς να παραλείπονται συσχετισμοί με τις εκεί εξελίξεις) και θα εστιάσουμε στα μεγάλα ιστορικά επεισόδια της εξέλιξης των πολιτισμών. Με αφορμή τα στοιχεία του υλικού πολιτισμού, εξετάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά του τροφουσλλεκτικού σταδίου, η μετάβαση στις παραγωγικές οικονομίες με τα συνακόλουθά τους (μόνιμη εγκατάσταση, τεχνολογικές αλλαγές) και κυρίως οι πολιτισμοί της Χαλκοκρατίας. Παρουσιάζονται ανά περίοδο η οικιστική και ταφική αρχιτεκτονική, τα ταφικά έθιμα, η κεραμική και οι λοιπές τέχνες με τελικό στόχο την περιγραφή της κοινωνικής και οικονομικής οργάνωσης. Ξεχωριστή προσοχή θα δοθεί στο φαινόμενο της Νεολιθικοποίησης, τις μεγάλες μεταβολές που παρατηρούνται στο β' μισό της 3ης χιλιετίας π.Χ. και τις επιπτώσεις των φαινομένων του 'εκμινωισμού', ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο μυκηναϊκό πολιτισμικό μόρφωμα που κυριαρχεί στους τελευταίους αιώνες της 2ης χιλιετίας π.Χ. στις περισσότερες περιοχές του νοτίου Αιγαίου.

(Εαρινό εξάμηνο)
η-Τάξη: ARCH925
Β. Πετράκης, 3 ώρες

ΙΑ 14 (ΜΙΑ 14) Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'. Αρχαιολογία και τέχνη της Μέσης και Ύστερης Βυζαντινής περιόδου (7ος αι. – 1453)

Εισαγωγικό μάθημα για την αρχαιολογία και την τέχνη των χρόνων από τα μέσα του 7ου αιώνα μέχρι την Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453, με στόχο την απόκτηση μιας συνολικής εικόνας για την αρχιτεκτονική και την καλλιτεχνική παραγωγή και τα κατάλοιπα του υλικού βίου της περιόδου. Εξετάζονται η πολεοδομία, η κοσμική και εκκλησιαστική αρχιτεκτονική, η γλυπτική, η μνημειακή ζωγραφική, τα εικονογραφημένα χειρόγραφα, η μικροτεχνία και η κεραμική, με σύντομη αναφορά στην επιγραφική και τη νομισματική. Επισκέψεις σε μνημεία και μουσεία της Αθήνας και της Βοιωτίας.

(εαρινό εξάμηνο)
η-Τάξη: ARCH603, ARCH741
Γ. Πάλλης, Α. Δρανδάκη, 3 ώρες

Για την κατεύθυνση Γλωσσολογίας:

- *Επιλεγόμενο (περιορισμένης επιλογής)*

ΙΑ 01 (ΓΙΑ 01) Κλασική Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία*

Σύντομη επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής τέχνης από τους πρώτους ιστορικούς χρόνους μέχρι το τέλος της ελληνιστικής περιόδου (1050-50 π.Χ.): Αρχιτεκτονική, τοπογραφία, γλυπτική, κεραμική, ειδωλοπλαστική, μεταλλοτεχνία και μικροτεχνία: υλικά και τεχνικές, εξέλιξη, κεντρικά και περιφερειακά εργαστήρια. Τα αρχαία κτήρια και τέχνηρα ως άμεσες πηγές για τον δημόσιο και ιδιωτικό βίο των αρχαίων. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα που ενδιαφέρουν τους/τις φιλόλογους, όπως το αρχαίο θέατρο.

(χειμερινό εξάμηνο)
η-Τάξη: ARCH874
Ν. Δημάκης, 3 ώρες

2) Για τα Τμήματα: Ψυχολογίας, Παιδαγωγικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών, Γερμανικής, Αγγλικής, Γαλλικής, Ιταλικής και Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας

- *Επιλεγόμενο*

ΙΑ01 Κλασική Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία*

Σύντομη επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής τέχνης από τους πρώτους ιστορικούς χρόνους μέχρι το τέλος της ελληνιστικής περιόδου (1050-50 π.Χ.): Αρχιτεκτονική, τοπογραφία, γλυπτική, κεραμική, ειδωλοπλαστική, μεταλλοτεχνία και μικροτεχνία: υλικά και τεχνικές, εξέλιξη, κεντρικά και περιφερειακά εργαστήρια. Τα αρχαία κτήρια και τέχνηρα ως άμεσες πηγές για τον δημόσιο

και ιδιωτικό βίο των αρχαίων. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα που ενδιαφέρουν τους/τις φιλολόγους, όπως το αρχαίο θέατρο.

(χειμερινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH874

N. Δημάκης, 3 ώρες

3) Για το Τμήμα Φιλοσοφίας

- **Επιλεγόμενο**

ΙΑ01 Κλασική Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία*

Σύντομη επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής τέχνης από τους πρώτους ιστορικούς χρόνους μέχρι το τέλος της ελληνιστικής περιόδου (1050-50 π.Χ.): Αρχιτεκτονική, τοπογραφία, γλυπτική, κεραμική, ειδωλοπλαστική, μεταλλοτεχνία και μικροτεχνία: υλικά και τεχνικές, εξέλιξη, κεντρικά και περιφερειακά εργαστήρια. Τα αρχαία κτήρια και τέχνηρα ως άμεσες πηγές για τον δημόσιο και ιδιωτικό βίο των αρχαίων. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα που ενδιαφέρουν τους/τις φιλολόγους, όπως το αρχαίο θέατρο.

(χειμερινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH874

N. Δημάκης, 3 ώρες

- **Επιλεγόμενο**

ΙΑ 15 Ιστορία της Τέχνης Α: Η τέχνη της Αναγέννησης και του Μανιερισμού (15ος-16ος αι.).

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της Ζωγραφικής, Γλυπτικής και Αρχιτεκτονικής στα μεγάλα καλλιτεχνικά κέντρα της Ιταλίας (Φλωρεντία, Ρώμη, Βενετία) κατά τον 15ο και 16ο αιώνα, με αφετηρία την ανάπτυξη του «Φυσικού Ύφους» και την καλλιτεχνική παραγωγή του Giotto κατά τον 14ο αιώνα.

Έμφαση θα δοθεί επίσης στα θεωρητικά κείμενα περί Τέχνης την περίοδο αυτή, κυρίως στις πραγματείες περί ζωγραφικής του Leon Battista Alberti (*Della Pittura*, Φλωρεντία 1436) και του Leonardo da Vinci (*Trattato della Pittura*, Παρίσι 1651).

(χειμερινό εξάμηνο).

η-Τάξη: ARCH892

I. Ασημακοπούλου, 3 ώρες

- **Επιλεγόμενο**

ΙΑ 16 Ιστορία της Τέχνης Β: Η τέχνη του Baroque και του Rococo

Επιδίωξη του μαθήματος αυτού είναι να αναδείξει τις πολιτιστικές, κοινωνικές, πολιτικές ιστορικές (και ιστοριογραφικές) συνιστώσες των κυρίαρχων καλλιτεχνικών τάσεων της νεώτερης Ευρωπαϊκής τέχνης από τον ύστερο 16ο μέχρι τον 18ο αιώνα. Η ανάλυση της ύλης γίνεται ακολουθώντας κυρίως την ιστορική αλληλουχία, ώστε οι φοιτητές να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις στην πιο πάνω περίοδο, ενώ παράλληλες αφηγήσεις επιτρέπουν τη συγκριτική προσέγγιση της παραγωγής σημαντικών καλλιτεχνικών κέντρων της Ευρώπης. Αναλύονται

εκφάνσεις της τέχνης του Baroque, όπως εκφράστηκαν στην ιταλική χερσόνησο, στη Γαλλία, την Ισπανία, τη Φλάνδρα, την Ολλανδία, τα γερμανόφωνα εδάφη, την Αγγλία. Μέσα από την ανάπτυξη ποικίλων μεθοδολογικών προσεγγίσεων (φορμαλιστική ανάλυση, εικονογραφία – εικονολογία, κοινωνική ιστορία, φεμινισμός, έργα τέχνης ως αντικείμενα μνήμης και τεκμήρια του υλικού πολιτισμού) οι φοιτητές μαθαίνουν να προσεγγίζουν πολύπλευρα έργα ζωγραφικής, γλυπτικής και αρχιτεκτονικής και να κατανοούν τη λειτουργία και το ρόλο τους εντός του ευρύτερου κοινωνικού, πολιτικού και πολιτιστικού περιβάλλοντός τους.

(εαρινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH891

I. Ασημακοπούλου, 3 ώρες

4) Για το Τμήμα Μουσικών Σπουδών

- *Επιλεγόμενο*

IA01 Κλασική Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία*

Σύντομη επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής τέχνης από τους πρώτους ιστορικούς χρόνους μέχρι το τέλος της ελληνιστικής περιόδου (1050-50 π.Χ.): Αρχιτεκτονική, τοπογραφία, γλυπτική, κεραμική, ειδωλοπλαστική, μεταλλοτεχνία και μικροτεχνία: υλικά και τεχνικές, εξέλιξη, κεντρικά και περιφερειακά εργαστήρια. Τα αρχαία κτήρια και τέχνηρα ως άμεσες πηγές για τον δημόσιο και ιδιωτικό βίο των αρχαίων. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα που ενδιαφέρουν τους/τις φιλολόγους, όπως το αρχαίο θέατρο.

(χειμερινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH874

N. Δημάκης, 3 ώρες

- *Επιλεγόμενο*

IA 15 Ιστορία της Τέχνης Α: Η τέχνη της Αναγέννησης και του Μανιερισμού (15ος-16ος αι.).

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της Ζωγραφικής, Γλυπτικής και Αρχιτεκτονικής στα μεγάλα καλλιτεχνικά κέντρα της Ιταλίας (Φλωρεντία, Ρώμη, Βενετία) κατά τον 15ο και 16ο αιώνα, με αφετηρία την ανάπτυξη του «Φυσικού Ύφους» και την καλλιτεχνική παραγωγή του Giotto κατά τον 14ο αιώνα.

Έμφαση θα δοθεί επίσης στα θεωρητικά κείμενα περί Τέχνης την περίοδο αυτή, κυρίως στις πραγματείες περί ζωγραφικής του Leon Battista Alberti (*Della Pittura*, Φλωρεντία 1436) και του Leonardo da Vinci (*Trattato della Pittura*, Παρίσι 1651).

(χειμερινό εξάμηνο).

η-Τάξη: ARCH892

I. Ασημακοπούλου, 3 ώρες

5) Για το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

- *Επιλεγόμενο*

ΙΑ01 Κλασική Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία*

Σύντομη επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής τέχνης από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους μέχρι το τέλος της ελληνιστικής περιόδου (1050-50 π.Χ.): Αρχιτεκτονική, τοπογραφία, γλυπτική, κεραμική, ειδωλοπλαστική, μεταλλοτεχνία και μικροτεχνία: υλικά και τεχνικές, εξέλιξη, κεντρικά και περιφερειακά εργαστήρια. Τα αρχαία κτήρια και τέχνηρα ως άμεσες πηγές για τον δημόσιο και ιδιωτικό βίο των αρχαίων. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα που ενδιαφέρουν τους/τις φιλολόγους, όπως το αρχαίο θέατρο.

(χειμερινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH874

N. Δημάκης, 3 ώρες

- *Υποχρεωτικό*

ΙΑ 15 Ιστορία της Τέχνης Α: Η τέχνη της Αναγέννησης και του Μανιερισμού (15ος-16ος αι.).

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της Ζωγραφικής, Γλυπτικής και Αρχιτεκτονικής στα μεγάλα καλλιτεχνικά κέντρα της Ιταλίας (Φλωρεντία, Ρώμη, Βενετία) κατά τον 15ο και 16ο αιώνα, με αφετηρία την ανάπτυξη του «Φυσικού Ύφους» και την καλλιτεχνική παραγωγή του Giotto κατά τον 14ο αιώνα.

Έμφαση θα δοθεί επίσης στα θεωρητικά κείμενα περί Τέχνης την περίοδο αυτή, κυρίως στις πραγματείες περί ζωγραφικής του Leon Battista Alberti (*Della Pittura*, Φλωρεντία 1436) και του Leonardo da Vinci (*Trattato della Pittura*, Παρίσι 1651).

(χειμερινό εξάμηνο).

η-Τάξη: ARCH892

I. Ασημακοπούλου, 3 ώρες

- *Επιλεγόμενο*

ΙΑ 16 Ιστορία της Τέχνης Β: Η τέχνη του Baroque και του Rococo

Επιδίωξη του μαθήματος αυτού είναι να αναδείξει τις πολιτιστικές, κοινωνικές, πολιτικές ιστορικές (και ιστοριογραφικές) συνιστώσες των κυρίαρχων καλλιτεχνικών τάσεων της νεώτερης Ευρωπαϊκής τέχνης από τον ύστερο 16ο μέχρι τον 18ο αιώνα. Η ανάλυση της ύλης γίνεται ακολουθώντας κυρίως την ιστορική αλληλουχία, ώστε οι φοιτητές να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις στην πιο πάνω περίοδο, ενώ παράλληλες αφηγήσεις επιτρέπουν τη συγκριτική προσέγγιση της παραγωγής σημαντικών καλλιτεχνικών κέντρων της Ευρώπης. Αναλύονται εκφάνσεις της τέχνης του Baroque, όπως εκφράστηκαν στην ιταλική χερσόνησο, στη Γαλλία, την Ισπανία, τη Φλάνδρα, την Ολλανδία, τα γερμανόφωνα εδάφη, την Αγγλία. Μέσα από την ανάπτυξη ποικίλων μεθοδολογικών προσεγγίσεων (φορμαλιστική ανάλυση, εικονογραφία – εικονολογία, κοινωνική ιστορία, φεμινισμός, έργα τέχνης ως αντικείμενα μνήμης και τεκμήρια του υλικού πολιτισμού) οι φοιτητές μαθαίνουν να προσεγγίζουν πολύπλευρα έργα ζωγραφικής, γλυπτικής και αρχιτεκτονικής και να κατανοούν τη λειτουργία και το ρόλο τους εντός του ευρύτερου κοινωνικού, πολιτικού και πολιτιστικού περιβάλλοντός τους.

(εαρινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH891

2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Τα μαθήματα που σημειώνονται με αστερίσκο (*) προσφέρονται από τους διδάσκοντες σε ιδιαίτερες ώρες (διαφορετικές από αυτές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας).

Για το Τμήμα Φιλολογίας (σε παρένθεση ο κωδικός του μαθήματος στο Τμήμα Φιλολογίας):

Για την κατεύθυνση Κλασικής Φιλολογίας

- Υποχρεωτικά:

Π 10ΑΤ (ΚΠ01) Αρχαία Ιστορία Α* (χειμερινό εξάμηνο)

Αρχαία Ελληνική Ιστορία από των αρχών έως και την Ρωμαϊκή αυτοκρατορική περίοδο. Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος παρουσιάζονται τα βασικά πολιτικά γεγονότα καθώς και τα πολιτειακά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά των επιμέρους περιόδων της αρχαίας ιστορίας.

η-Τάξη: ARCH910

Σ. Ψωμά, 3 ώρες

Π 11ΑΤ (ΜΠ02) Αρχαία Ιστορία Β* (χειμερινό εξάμηνο)

Ελληνιστικοί και Ρωμαϊκοί χρόνοι (από τον Αλέξανδρο έως τον Διοκλητιανό)

Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος γίνεται παρουσίαση των βασικών πολιτικών γεγονότων, καθώς και των πολιτειακών, κοινωνικών, οικονομικών και θρησκευτικών φαινομένων της ελληνιστικής εποχής (336-30 π.Χ.) και της ρωμαϊκής αυτοκρατορικής περιόδου (από την εποχή του Αυγούστου ως το Διοκλητιανό)

η-Τάξη: ARCH516

Σ. Ανεζίρη, 3 ώρες

- Επιλεγόμενα (περιορισμένης επιλογής):

Π 13ΑΤ (ΚΠ03) Βυζαντινή Ιστορία* (εαρινό εξάμηνο)

Εισαγωγή στην ιστορία του βυζαντινού κόσμου

Εισαγωγή στην ιστορία και στον πολιτισμό του βυζαντινού κόσμου. Το Βυζάντιο στη διαχρονική του πορεία: η πολιτική ιδεολογία, το πολίτευμα, οι κύριες χρονικές τομές, ο γεωγραφικός χώρος και η ροή των γεγονότων, το δίκαιο, η κοινωνία στη διάρκεια των ένδεκα αιώνων ζωής του Βυζαντίου. Η θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, οι γεωπολιτικές αλλαγές και η γεωστρατηγική του κράτους. Χαρακτηριστικά επιτεύγματα του βυζαντινού πολιτισμού.

Α. Κιουσοπούλου, 3 ώρες

ΚΠ04 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος - 20ός αι.* (χειμερινό εξάμηνο)

Εξετάζονται οι κυριότερες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις της Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας από το κίνημα στου Γουδή (1909) έως την εμπλοκή της Ελλάδας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1940). Ανάμεσα στα άλλα, αναλύονται οι θεματικές ενότητες: βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός, οι Εθνικοί Πόλεμοι (1912-1922), το Μικρασιατικό Ζήτημα, η αποκατάσταση των προσφύγων, η αγροτική μεταρρύθμιση και οικονομία στον Μεσοπόλεμο, η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου, το καθεστώς Ι. Μεταξά.

Η-τάξη: ARCH304

Σπ. Πλουμίδης, 3 ώρες. Στη διδασκαλία θα συμμετάσχει ο κος. Ανδρέας Αντωνόπουλος (μέλος ΕΔΙΠ), ο οποίος θα προσφέρει ένα τρίωρο

Για την κατεύθυνση Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Φιλολογίας:

- *Υποχρεωτικά:*

Π 13ΑΤ (ΜΠ03) Βυζαντινή Ιστορία* (εαρινό εξάμηνο)

Εισαγωγή στην ιστορία του βυζαντινού κόσμου

Εισαγωγή στην ιστορία και στον πολιτισμό του βυζαντινού κόσμου. Το Βυζάντιο στη διαχρονική του πορεία: η πολιτική ιδεολογία, το πολίτευμα, οι κύριες χρονικές τομές, ο γεωγραφικός χώρος και η ροή των γεγονότων, το δίκαιο, η κοινωνία στη διάρκεια των ένδεκα αιώνων ζωής του Βυζαντίου. Η θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, οι γεωπολιτικές αλλαγές και η γεωστρατηγική του κράτους. Χαρακτηριστικά επιτεύγματα του βυζαντινού πολιτισμού.

Α. Κιονσοπούλου, 3 ώρες

Για την κατεύθυνση Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Φιλολογίας:

- *Επιλεγόμενα (περιορισμένης επιλογής):*

Π 10Φ (ΜΠ01) Αρχαία Ιστορία Α* (χειμερινό εξάμηνο)

Αρχαία Ελληνική Ιστορία από των αρχών έως και την Ρωμαϊκή αυτοκρατορική περίοδο. Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος παρουσιάζονται τα βασικά πολιτικά γεγονότα καθώς και τα πολιτειακά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά των επιμέρους περιόδων της αρχαίας ιστορίας.

η-Τάξη: ARCH910

Σ. Ψωμά, 3 ώρες

Π 11ΑΤ (ΜΠ02) Αρχαία Ιστορία Β* (χειμερινό εξάμηνο)

Ελληνιστικοί και Ρωμαϊκοί χρόνοι (από τον Αλέξανδρο έως τον Διοκλητιανό)

Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος γίνεται παρουσίαση των βασικών πολιτικών γεγονότων, καθώς και των πολιτειακών, κοινωνικών, οικονομικών και θρησκευτικών φαινομένων της ελληνιστικής εποχής (336-30 π.Χ.) και της ρωμαϊκής αυτοκρατορικής περιόδου (από την εποχή του Αυγούστου ως το Διοκλητιανό)

η-Τάξη: ARCH516

Σ. Ανεζίρη, 3 ώρες

ΜΠ04 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος - 20ός αι.*

(χειμερινό εξάμηνο)

Εξετάζονται οι κυριότερες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις της Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας από το κίνημα στου Γουδή (1909) έως την εμπλοκή της Ελλάδας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1940). Ανάμεσα στα άλλα, αναλύονται οι θεματικές ενότητες: βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός, οι Εθνικοί Πόλεμοι (1912-1922), το Μικρασιατικό Ζήτημα, η αποκατάσταση των προσφύγων, η αγροτική μεταρρύθμιση και οικονομία στον Μεσοπόλεμο, η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου, το καθεστώς Ι. Μεταξά.

η-Τάξη: ARCH304

Σπ. Πλουμίδης, 3 ώρες. Στη διδασκαλία θα συμμετάσχει ο κος. Ανδρέας Αντωνόπουλος (μέλος ΕΔΙΠ), ο οποίος θα προσφέρει ένα τρίωρο

Για την κατεύθυνση Γλωσσολογίας:

- *Επιλεγόμενα (περιορισμένης επιλογής):*

Π 10Φ (ΓΠ01) Αρχαία Ιστορία Α* (χειμερινό εξάμηνο)

Αρχαία Ελληνική Ιστορία από των αρχών έως και την Ρωμαϊκή αυτοκρατορική περίοδο. Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος παρουσιάζονται τα βασικά πολιτικά γεγονότα καθώς και τα πολιτειακά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά των επιμέρους περιόδων της αρχαίας ιστορίας.

η-Τάξη: ARCH910

Σ. Ψωμά, 3 ώρες

Π 11ΑΤ (ΓΠ02) Αρχαία Ιστορία Β* (χειμερινό εξάμηνο)

Ελληνιστικοί και Ρωμαϊκοί χρόνοι (από τον Αλέξανδρο ως το Διοκλητιανό)

Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος γίνεται παρουσίαση των βασικών πολιτικών γεγονότων καθώς και των πολιτειακών, κοινωνικών, οικονομικών και θρησκευτικών φαινομένων της ελληνιστικής εποχής (336-30 π.Χ.) και της ρωμαϊκής αυτοκρατορικής περιόδου (από την εποχή του Αυγούστου ως το Διοκλητιανό)

η-Τάξη: ARCH516

Σ. Ανεζίρη, 3 ώρες

Π 13ΑΤ (ΓΠ03) Βυζαντινή Ιστορία* (εαρινό εξάμηνο)

Εισαγωγή στην ιστορία του βυζαντινού κόσμου

Εισαγωγή στην ιστορία και στον πολιτισμό του βυζαντινού κόσμου. Το Βυζάντιο στη διαχρονική του πορεία: η πολιτική ιδεολογία, το πολίτευμα, οι κύριες χρονικές τομές, ο γεωγραφικός χώρος και η ροή των γεγονότων, το δίκαιο, η κοινωνία στη διάρκεια των ένδεκα αιώνων ζωής του Βυζαντίου. Η θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, οι γεωπολιτικές αλλαγές και η γεωστρατηγική του κράτους. Χαρακτηριστικά επιτεύγματα του βυζαντινού πολιτισμού.

Α. Κιονσοπούλου, 3 ώρες

ΓΠ04 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος - 20ός αι.* (χειμερινό εξάμηνο)

Εξετάζονται οι κυριότερες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις της Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας από το κίνημα στου Γουδή (1909) έως την εμπλοκή της Ελλάδας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1940). Ανάμεσα στα άλλα, αναλύονται οι θεματικές ενότητες: βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός, οι Εθνικοί Πόλεμοι (1912-1922), το Μικρασιατικό Ζήτημα, η αποκατάσταση των προσφύγων, η αγροτική μεταρρύθμιση και οικονομία στον Μεσοπόλεμο, η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου, το καθεστώς Ι. Μεταξά.

η-Τάξη: ARCH304

Σπ. Πλουμίδης, 3 ώρες. Στη διδασκαλία θα συμμετάσχει ο κος. Ανδρέας Αντωνόπουλος (μέλος ΕΔΙΠ), ο οποίος θα προσφέρει ένα τρίωρο.

Για το Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

- **Υποχρεωτικά:**

74 Π 10ΑΤ Αρχαία Ιστορία* (εαρινό εξάμηνο)

Αρχαία Ελληνική Ιστορία από των αρχών έως και την Ρωμαϊκή αυτοκρατορική περίοδο

Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος παρουσιάζονται τα βασικά πολιτικά γεγονότα, καθώς και τα πολιτειακά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά των επιμέρους περιόδων της αρχαίας ελληνικής ιστορίας.

η-Τάξης: ARCH685

Ν. Γιαννακόπουλος, 3 ώρες

74 Π 13ΑΤ Βυζαντινή Ιστορία* (εαρινό εξάμηνο)

Εισαγωγή στην ιστορία του βυζαντινού κόσμου

Εισαγωγή στην ιστορία και στον πολιτισμό του βυζαντινού κόσμου. Το Βυζάντιο στη διαχρονική του πορεία: η πολιτική ιδεολογία, το πολίτευμα, οι κύριες χρονικές τομές, ο γεωγραφικός χώρος και η ροή των γεγονότων, το δίκαιο, η κοινωνία στη διάρκεια των ένδεκα αιώνων ζωής του

Βυζαντίου. Η θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, οι γεωπολιτικές αλλαγές και η γεωστρατηγική του κράτους. Χαρακτηριστικά επιτεύγματα του βυζαντινού πολιτισμού.
Α. Κιουσοπούλου, 3 ώρες

Π 88 Σύγχρονη ελληνική πολιτική ιστορία (χειμερινό εξάμηνο)

Το ελληνικό πολιτικό σύστημα, 1929-1967

Εξέταση της εξέλιξης του ελληνικού πολιτικού συστήματος κατά την περίοδο από την Παγκόσμια Οικονομική Κρίση έως την επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών.
η-Τάξη: ARCH271
Ευ. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες

- **Επιλεγόμενα:**

Π 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β' (εαρινό εξάμηνο)

Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος - 18ος αι.).

Πολιτικό περιβάλλον, ιδεολογία, διοικητικοί θεσμοί και εκκλησιαστική πολιτική, κοινωνική διαστρωμάτωση και συσσωματώσεις, οικονομικές δραστηριότητες, πολιτισμικός βίος.
η-Τάξη: ARCH330
Κ. Κωνσταντινίδου, 3 ώρες

Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου Ι (εαρινό εξάμηνο)

Εξέταση της πορείας της μεταπολεμικής ιστορίας των διεθνών σχέσεων με άξονα την ανάληψη τριών βασικών διεργασιών της: Ψυχρός Πόλεμος, Αποαποικιοποίηση και άνοδος του Τρίτου Κόσμου, Ευρωπαϊκή ενοποίηση.
η-Τάξη: ARCH114
Ευ. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες

Για το Τμήμα Φιλοσοφίας

- **Υποχρεωτικά:**

ΙΣΤ 001 Αρχαία Ιστορία* (εαρινό εξάμηνο)

Αρχαία Ελληνική Ιστορία από των αρχών έως και την Ρωμαϊκή αυτοκρατορική περίοδο

Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος παρουσιάζονται τα βασικά πολιτικά γεγονότα, καθώς και τα πολιτειακά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά των επιμέρους περιόδων της αρχαίας ελληνικής ιστορίας.
η-Τάξη: ARCH685
Ν. Γιαννακόπουλος, 3 ώρες

73 ΙΥ 20 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος - 20ός αι.*

(χειμερινό εξάμηνο)

Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης έως και τις πρώτες δεκαετίες του νέου ελληνικού κράτους. Στόχος του είναι, αφενός, η ανάδειξη πτυχών που αφορούν την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική και πολιτισμική συγκρότηση του πληθυσμού της ελληνικής χερσονήσου στα χρόνια της οθωμανικής και της βενετικής κυριαρχίας. Αφετέρου, θα συζητηθούν ζητήματα της ιστορίας του νέου ελληνικού κράτους, με έμφαση στη συγκρότηση του πολιτικού πεδίου, την ιδεολογία, την οργάνωση της οικονομίας και την κοινωνική διάρθρωση.
η-Τάξη: ARCH909
Εμμ. Κούμας, 3 ώρες

- **Επιλεγόμενα:**

Π 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β' (εαρινό εξάμηνο)

Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος - 18ος αι.).

Πολιτικό περιβάλλον, ιδεολογία, διοικητικοί θεσμοί και εκκλησιαστική πολιτική, κοινωνική διαστρωμάτωση και συσσωματώσεις, οικονομικές δραστηριότητες, πολιτισμικός βίος.

η-Τάξη: ARCH330

Κ Κωνσταντινίδου, 3 ώρες

Π 88 Σύγχρονη ελληνική πολιτική ιστορία (χειμερινό εξάμηνο)

Το ελληνικό πολιτικό σύστημα, 1929-1967

Εξέταση της εξέλιξης του ελληνικού πολιτικού συστήματος κατά την περίοδο από την Παγκόσμια Οικονομική Κρίση έως την επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών.

η-Τάξη: ARCH271

Ευ. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες

Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου Ι (εαρινό εξάμηνο)

Εξέταση της πορείας της μεταπολεμικής ιστορίας των διεθνών σχέσεων με άξονα την ανάληψη τριών βασικών διεργασιών της: Ψυχρός Πόλεμος, Αποαποικιοποίηση και άνοδος του Τρίτου Κόσμου, Ευρωπαϊκή ενοποίηση.

η-Τάξη: ARCH114

Ευ. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες

Για το Τμήμα Ψυχολογίας

- **Επιλεγόμενα:**

67 Π 10ΑΤ Αρχαία Ιστορία* (εαρινό εξάμηνο)

Αρχαία Ελληνική Ιστορία από των αρχών έως και την Ρωμαϊκή αυτοκρατορική περίοδο

Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος παρουσιάζονται τα βασικά πολιτικά γεγονότα, καθώς και τα πολιτειακά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά των επιμέρους περιόδων της αρχαίας ελληνικής ιστορίας.

η-Τάξη: ARCH685

Ν. Γιαννακόπουλος, 3 ώρες

67 Π 13ΑΤ Βυζαντινή Ιστορία* (εαρινό εξάμηνο)

Εισαγωγή στην ιστορία του βυζαντινού κόσμου

Εισαγωγή στην ιστορία και στον πολιτισμό του βυζαντινού κόσμου. Το Βυζάντιο στη διαχρονική του πορεία: η πολιτική ιδεολογία, το πολίτευμα, οι κύριες χρονικές τομές, ο γεωγραφικός χώρος και η ροή των γεγονότων, το δίκαιο, η κοινωνία στη διάρκεια των ένδεκα αιώνων ζωής του Βυζαντίου. Η θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, οι γεωπολιτικές αλλαγές και η γεωστρατηγική του κράτους. Χαρακτηριστικά επιτεύγματα του βυζαντινού πολιτισμού.

Α. Κιουσοπούλου, 3 ώρες

Π 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β' (εαρινό εξάμηνο)

Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος - 18ος αι.).

Πολιτικό περιβάλλον, ιδεολογία, διοικητικοί θεσμοί και εκκλησιαστική πολιτική, κοινωνική διαστρωμάτωση και συσσωματώσεις, οικονομικές δραστηριότητες, πολιτισμικός βίος.

η-Τάξη: ARCH330

Κ. Κωνσταντινίδου, 3 ώρες

ΙΥ 20 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος - 20ός αι.* (χειμερινό εξάμηνο)

Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης έως και τις πρώτες δεκαετίες του νέου ελληνικού κράτους. Στόχος του είναι, αφενός, η ανάδειξη πτυχών που αφορούν την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική και πολιτισμική συγκρότηση του πληθυσμού της ελληνικής χερσονήσου στα χρόνια της οθωμανικής και της βενετικής κυριαρχίας. Αφετέρου, θα συζητηθούν

ζητήματα της ιστορίας του νέου ελληνικού κράτους, με έμφαση στη συγκρότηση του πολιτικού πεδίου, την ιδεολογία, την οργάνωση της οικονομίας και την κοινωνική διάρθρωση.

η-Τάξη: ARCH341

B. Σειρηνίδου, 3 ώρες

Π 88 Σύγχρονη ελληνική πολιτική ιστορία (χειμερινό εξάμηνο)

Το ελληνικό πολιτικό σύστημα, 1929-1967

Εξέταση της εξέλιξης του ελληνικού πολιτικού συστήματος κατά την περίοδο από την Παγκόσμια Οικονομική Κρίση έως την επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών.

η-Τάξη: ARCH271

Εν. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες

Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου I (εαρινό εξάμηνο)

Εξέταση της πορείας της μεταπολεμικής ιστορίας των διεθνών σχέσεων με άξονα την ανάληψη τριών βασικών διεργασιών της: Ψυχρός Πόλεμος, Αποαποικιοποίηση και άνοδος του Τρίτου Κόσμου, Ευρωπαϊκή ενοποίηση.

η-Τάξη: ARCH114

Εν. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες

Για το Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

- *Επιλεγόμενο:*

ΕΕΙ01 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος - 20ός αι.* (χειμερινό εξάμηνο)

Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης έως και τις πρώτες δεκαετίες του νέου ελληνικού κράτους. Στόχος του είναι, αφενός, η ανάδειξη πτυχών που αφορούν την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική και πολιτισμική συγκρότηση του πληθυσμού της ελληνικής χερσονήσου στα χρόνια της οθωμανικής και της βενετικής κυριαρχίας. Αφετέρου, θα συζητηθούν ζητήματα της ιστορίας του νέου ελληνικού κράτους, με έμφαση στη συγκρότηση του πολιτικού πεδίου, την ιδεολογία, την οργάνωση της οικονομίας και την κοινωνική διάρθρωση.

η-Τάξη: ARCH341

B. Σειρηνίδου, 3 ώρες

Για το Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

- *Επιλεγόμενο:*

64679 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος - 20ός αι.* (χειμερινό εξάμηνο).

Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης έως και τις πρώτες δεκαετίες του νέου ελληνικού κράτους. Στόχος του είναι, αφενός, η ανάδειξη πτυχών που αφορούν την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική και πολιτισμική συγκρότηση του πληθυσμού της ελληνικής χερσονήσου στα χρόνια της οθωμανικής και της βενετικής κυριαρχίας. Αφετέρου, θα συζητηθούν ζητήματα της ιστορίας του νέου ελληνικού κράτους, με έμφαση στη συγκρότηση του πολιτικού πεδίου, την ιδεολογία, την οργάνωση της οικονομίας και την κοινωνική διάρθρωση.

η-Τάξη: ARCH341

B. Σειρηνίδου, 3 ώρες

Για το Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας

- *Επιλεγόμενα:*

ΙΥ 20 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος - 20ός αι.* (χειμερινό εξάμηνο)

Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης έως και τις πρώτες δεκαετίες του νέου ελληνικού κράτους. Στόχος του είναι, αφενός, η ανάδειξη πτυχών που αφορούν την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική και πολιτισμική συγκρότηση του πληθυσμού της ελληνικής χερσονήσου στα χρόνια της οθωμανικής και της βενετικής κυριαρχίας. Αφετέρου, θα συζητηθούν ζητήματα της ιστορίας του νέου ελληνικού κράτους, με έμφαση στη συγκρότηση του πολιτικού πεδίου, την ιδεολογία, την οργάνωση της οικονομίας και την κοινωνική διάρθρωση.

η-Τάξη: ARCH341

Β. Σειρηνίδου, 3 ώρες

Π 13ΑΤ (ΚΠ03) Βυζαντινή Ιστορία* (εαρινό εξάμηνο)

Εισαγωγή στην ιστορία του βυζαντινού κόσμου

Εισαγωγή στην ιστορία και στον πολιτισμό του βυζαντινού κόσμου. Το Βυζάντιο στη διαχρονική του πορεία: η πολιτική ιδεολογία, το πολίτευμα, οι κύριες χρονικές τομές, ο γεωγραφικός χώρος και η ροή των γεγονότων, το δίκαιο, η κοινωνία στη διάρκεια των ένδεκα αιώνων ζωής του Βυζαντίου. Η θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, οι γεωπολιτικές αλλαγές και η γεωστρατηγική του κράτους. Χαρακτηριστικά επιτεύγματα του βυζαντινού πολιτισμού.

Α. Κιουσοπούλου, 3 ώρες

Π 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β' (εαρινό εξάμηνο)

Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος-18ος αι.)

Πολιτικό περιβάλλον, ιδεολογία, διοικητικοί θεσμοί και εκκλησιαστική πολιτική, κοινωνική διαστρωμάτωση και συσσωματώσεις, οικονομικές δραστηριότητες, πολιτισμικός βίος.

η-Τάξη: ARCH330

Κ. Κωνσταντινίδου, 3 ώρες

Π 88 Σύγχρονη ελληνική πολιτική ιστορία (χειμερινό εξάμηνο)

Το ελληνικό πολιτικό σύστημα, 1929-1967

Εξέταση της εξέλιξης του ελληνικού πολιτικού συστήματος κατά την περίοδο από την Παγκόσμια Οικονομική Κρίση έως την επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών.

η-Τάξης: ARCH271

Ευ. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες

Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου Ι (εαρινό εξάμηνο)

Εξέταση της πορείας της μεταπολεμικής ιστορίας των διεθνών σχέσεων με άξονα την ανάληψη τριών βασικών διεργασιών της: Ψυχρός Πόλεμος, Αποαποικιοποίηση και άνοδος του Τρίτου Κόσμου, Ευρωπαϊκή ενοποίηση.

η-Τάξη: ARCH114

Ευ. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες

Για το Τμήμα Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας

- **Υποχρεωτικό:**

72 ΚΟΙ 009 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος-20ός αι.*

(χειμερινό εξάμηνο)

Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης έως και τις πρώτες δεκαετίες του νέου ελληνικού κράτους. Στόχος του είναι, αφενός, η ανάδειξη πτυχών που αφορούν την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική και πολιτισμική συγκρότηση του πληθυσμού της ελληνικής χερσονήσου στα χρόνια της οθωμανικής και της βενετικής κυριαρχίας. Αφετέρου, θα συζητηθούν ζητήματα της ιστορίας του νέου ελληνικού κράτους, με έμφαση στη συγκρότηση του πολιτικού πεδίου, την ιδεολογία, την οργάνωση της οικονομίας και την κοινωνική διάρθρωση.

η-Τάξη: ARCH341

Β. Σειρηνίδου, 3 ώρες

Για το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών

- Επιλεγόμενο

Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου Ι (εαρινό εξάμηνο)

Εξέταση της πορείας της μεταπολεμικής ιστορίας των διεθνών σχέσεων με άξονα την ανάληψη των βασικών διεργασιών της: Ψυχρός Πόλεμος, Αποαποικιοποίηση και άνοδος του Τρίτου Κόσμου, Ευρωπαϊκή ενοποίηση.

η-Τάξη: ARCH114

Εν. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS

Στο πλαίσιο του προγράμματος ανταλλαγών φοιτητών/φοιτητριών με ευρωπαϊκά πανεπιστήμια

(ERASMUS), υπάρχει δυνατότητα υποτροφιών, διάρκειας 1-2 εξαμήνων, για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Σύμφωνα με το πρόγραμμα οι διδακτικές μονάδες και οι βαθμοί, που αποκτώνται στο ξένο πανεπιστήμιο, μεταφέρονται στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και, κατόπιν συνεννόησης με τους/τις υπεύθυνους συντονιστές/ίστριες αναγνωρίζονται και ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σπουδών του/της φοιτητή/τριας του Τμήματός μας.

Πληροφορίες παρέχονται από τους/τις αρμόδιους συντονιστές/ίστριες.

Ακολουθεί πίνακας συνεργαζόμενων πανεπιστημίων και υπεύθυνων συντονιστών/στριών:

Συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια	Υπεύθυνος/η Καθηγητής/Καθηγήτρια
ΑΥΣΤΡΙΑ	
Universität Wien	ΣΤ. ΚΑΤΑΚΗΣ
Karl-Franzens-Universität Graz	Β. ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ
Leopold-Franzens-Universität Innsbruck	Κ. ΡΑΠΤΗΣ
Universität Wien	Μ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΒΕΛΓΙΟ	
Université Libre de Bruxelles	Ν. ΓΙΑΝΤΣΗ
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	
Sofia University "Saint Kliment Ohridski"	ΣΠ. ΠΛΟΥΜΙΔΗΣ
Bulgarian Academy of Sciences	ΣΠ. ΠΛΟΥΜΙΔΗΣ
ΓΑΛΛΙΑ	
Université d' Angers	Σ. ΑΝΕΖΙΡΗ
Université Lumiere Lyon II	Μ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
Université de Haute Bretagne Rennes II	Ν. ΓΙΑΝΤΣΗ
Université de Toulouse-Le Mirail	Σ. ΑΝΕΖΙΡΗ
École Pratique des Hautes Études (EPHE)	ΠΛ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ
Université de Strasbourg	ΠΛ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ
Université d' Aix-Marseille	ΠΛ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ
Université de Lille 3	ΠΛ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ
Université Pantheon Sorbonne (Paris I)	ΠΛ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ
Université de Caen Basse Normandie	Β. ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ
Université de Rouen	Β. ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ
Université de Lorraine	Σ. ΨΩΜΑ
Université de Paris Sorbonne (Paris IV)	Σ. ΨΩΜΑ
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	
Albert-Ludwigs-Universität Freiburg	Σ. ΑΝΕΖΙΡΗ
Johannes-Gutenberg-Universität Mainz	ΕΥ. ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ
Humboldt-Universität zu Berlin	ΣΤ. ΚΑΤΑΚΗΣ
Freie Universität Berlin	ΣΤ. ΚΑΤΑΚΗΣ
Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn	ΣΤ. ΚΑΤΑΚΗΣ

Universität zu Köln	Σ. ΑΝΕΖΙΡΗ ΣΤ. ΚΑΤΑΚΗΣ
Westfälische Wilhelms-Universität Munster	ΣΤ. ΚΑΤΑΚΗΣ
Ruhr-Universität Bochum	Κ. ΚΟΠΑΝΙΑΣ
Eberhard-Karls-Universität Tübingen	Κ. ΚΟΠΑΝΙΑΣ
Westfälische Wilhelms-Universität Munster	Σ. ΑΝΕΖΙΡΗ
Universität Hamburg	Μ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
Martin Luther Universität Halle Wittenberg	Κ. ΡΑΠΤΗΣ
Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg	Σ. ΑΝΕΖΙΡΗ
Universität Regensburg	ΣΤ. ΚΑΤΑΚΗΣ
Universität Bielefeld	Μ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
Ludwig-Maximilians-Universität München	ΠΛ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ
Technische Universität Chemnitz	Κ. ΡΑΠΤΗΣ
Universität Leipzig	Β. ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ
ΔΑΝΙΑ	
Roskilde Universitetscenter	Β. ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	
University of Leicester	Σ. ΨΩΜΑ
University of Durham	Σ. ΨΩΜΑ
ΙΣΠΑΝΙΑ	
Universitat de Barcelona	Β. ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΑΚΗΣ
Universidad de Zaragoza	Δ. ΠΛΑΝΤΖΟΣ
Universidad de Salamanca	Β. ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ
ΙΤΑΛΙΑ	
Università "Ca Foscari" Venezia	Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ
Università degli Studi Roma Tre	Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ
Università degli Studi di Milano	Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ
Università degli Studi di Napoli L'Orientale	Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ
Sapienza-Università di Roma	Β. ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΑΚΗΣ
Università degli Studi di Roma "Tor Vergata"	ΣΤ. ΚΑΤΑΚΗΣ
Università degli Studi di Palermo	Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ
Università degli Studi di Padova	Κ. ΡΑΠΤΗΣ
Università degli studi della Basilicata	ΕΥ. ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ
Università degli studi di Salerno	ΕΥ. ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ
Università degli studi di Ferrara	Γ. ΒΑΒΟΥΡΑΝΑΚΗΣ
Università Cattolica del Sacro Cuore di Milano	Σ. ΨΩΜΑ
Università degli studi di Perugia	Σ. ΨΩΜΑ
Università degli studi di Genova	Ν. ΓΙΑΝΤΣΗ
Università degli studi SUOR ORSOLA	ΕΥ. ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ

BENINCASA di Napoli	
Universita degli studi di Pisa	Β. ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ
Università degli studi di Bologna	ΠΛ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ
ΚΥΠΡΟΣ	
University of Cyprus	Ν. ΓΙΑΝΤΣΗ
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	
RijksUniversiteit Groningen	Σ. ΑΝΕΖΙΡΗ
Universiteit van Amsterdam	Μ. ΜΟΥΛΙΟΥ
RijksUniversiteit Groningen	Μ. ΜΟΥΛΙΟΥ
ΠΟΛΩΝΙΑ	
Jagellonian University	ΣΤ. ΚΑΤΑΚΗΣ
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	
Universidade do Minho	Β. ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ
ΤΟΥΡΚΙΑ	
Istanbul Üniversitesi	Σ. ΑΝΕΖΙΡΗ
Bogazici Üniversitesi	ΕΜΜ. ΚΟΥΜΑΣ
Orta Dogu Teknik Üniversitesi (Middle East Technical University)	ΠΛ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	
University of Helsinki	Β. ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας λειτουργούν τρία μονομηματικά και δύο διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, όπως επίσης και ένα Αγγλόφωνο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών. Πληροφορίες για τις προϋποθέσεις, τον τρόπο και τον χρόνο εισαγωγής στα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, καθώς και για τους Κανονισμούς αυτών μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Τμήματος: <http://www.arch.uoa.gr/metaptyxiakes-spydes.html>

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών χορηγεί κάθε χρόνο υποτροφίες για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό ή το εξωτερικό καθώς και βραβεία σε φοιτητές/φοιτήτριες, συγγραφείς επιστημονικής πραγματείας κλπ. Οι υποτροφίες και τα βραβεία χορηγούνται, σύμφωνα με τη θέληση του διαθέτη/της διαθέτριας κάθε κληροδοτήματος, με ορισμένες προϋποθέσεις και, ακόμη, άλλοτε με διαγωνισμό, άλλοτε με επιλογή. Ο αριθμός των υποτρόφων δεν είναι συγκεκριμένος ή ο ίδιος κάθε χρόνο γιατί αυτό εξαρτάται από τα έσοδα κάθε κληροδοτήματος. Σε περίπτωση διαγωνισμού τα μαθήματα στα οποία εξετάζονται οι υποψήφιοι/ες προσδιορίζονται με βάση το Ενδεικτικό Πρόγραμμα του Τμήματος.

Παραθέτουμε πίνακα των υποτροφιών και βραβείων των κληροδοτημάτων με τα απαραίτητα στοιχεία, προκειμένου να ενημερωθούν οι φοιτητές/φοιτήτριες του Τμήματός μας. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στη Διεύθυνση Κληροδοτημάτων - Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, στην οδό Χρ. Λαδά 6.

ΣΠ. ΜΠΑΛΤΑΤΖΗ: Δίνονται υποτροφίες σε καταγόμενους/ες από το Συρράκο Ιωαννίνων για τη Δημοτική, Μέση, Ανωτέρα και Ανωτάτη Εκπαίδευση. Γίνεται επιλογή.

ΜΑΡΙΑΣ ΑΒΡΑΣΟΓΛΟΥ: Ενισχύεται ένας/μία σπουδαστής/στρια από τις Σχολές του Πανεπιστημίου Αθηνών, άπορος/η, με καταγωγή από την Ανατολική Ρωμυλία. Γίνεται επιλογή.

ΔΗΜΗΤΡ. ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες για τη Φιλοσοφική, Ιατρική, Οδοντιατρική και Θεολογική Σχολή όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων σε ομογενείς, κατά προτίμηση από την Κωνσταντινούπολη. Γίνεται επιλογή.

ΜΑΤΘ. ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε διδάκτορες ή πτυχιούχους με βαθμό «λίαν καλώς» (τουλάχιστον) του Πανεπιστημίου Αθηνών για μεταπτυχιακές σπουδές σε Οικονομικές και Πολιτικές Επιστήμες στην Ευρώπη και στην Αμερική. Γίνεται διαγωνισμός.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΑΡΥΚΑ: Δίνονται υποτροφίες σε δευτεροετείς φοιτητές της Φιλοσοφικής Σχολής (μόνον άρρενες), άπορους. Γίνεται διαγωνισμός.

ΚΩΝ. ΓΕΡΟΣΤΑΘΗ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές/φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Αθηνών με καταγωγή από την Άρτα. Γίνεται διαγωνισμός.

Ι. ΔΕΛΛΙΟΥ ή ΝΑΚΙΔΟΥ: Δίνονται υποτροφίες για την τελειοποίηση νέων επιστημόνων σε οποιαδήποτε επιστήμη, εκτός της Ιατρικής, στην Ευρώπη, με προτίμηση σε αυτούς/ές που κατάγονται από την Ανατολική Μακεδονία.

Ε. ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ-ΣΤΙΜΣΟΝ: Δίνονται υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές σε Πανεπιστήμια της Γαλλίας και της Ρωσίας σε αποφοίτους των Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με κριτήριο την οικονομική τους κατάσταση και το βαθμό του πρώτου έτους και με απόφαση της Πανεπιστημιακής Συγκλήτου.

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΝΕΛΛΗ: Δίνεται υποτροφία σε φοιτητή/τρια του Πανεπιστημίου Αθηνών με καταγωγή από το Μεγαλά Μεσσηνίας. Γίνεται επιλογή.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΡΙΕΖΗ: Δίνονται υποτροφίες σε πτυχιούχους ή διδάκτορες με βαθμό «λίαν καλώς» (τουλάχιστον) των Ελληνικών Πανεπιστημίων, με προτίμηση σε αυτούς/ές που κατάγονται από Ύδρα και Σπέτσες, για μεταπτυχιακές σπουδές σε Νομικές, Πολιτικές και Οικονομικές Επιστήμες, Ιατρική και Οδοντιατρική, στην Ευρώπη και την Αμερική. Γίνεται διαγωνισμός.

ΤΡΙΑΝΤ. ΚΡΙΕΖΗ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές/φοιτήτριες των Θεωρητικών Σχολών όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων που κατάγονται από τη Μακεδονία. Γίνεται επιλογή.

ΘΕΟΔ. ΜΑΝΟΥΣΗ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές/φοιτήτριες όλων των ΑΕΙ της χώρας που κατάγονται από τη Σιάτιστα. Γίνεται επιλογή.

Δίνεται υποτροφία σε έναν/μία πτυχιούχο Φιλολογίας, σε έναν/μία πτυχιούχο Ιστορίας και Αρχαιολογίας και σε έναν/μία πτυχιούχο Θεολογίας για μεταπτυχιακές σπουδές στη Δυτική Ευρώπη, για μια τριετία. Πρέπει να είναι πρώην υπότροφοι του Κληροδοτήματος.

ΑΝΤ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές/φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Αθηνών. Γίνεται διαγωνισμός.

Σ. ΠΑΠΑΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε νεοεισαχθέντες/-είσες φοιτητές/φοιτήτριες όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων που κατάγονται από την Ανδρίτσαινα. Γίνεται επιλογή.

Ν. ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές/φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Αθηνών που κατάγονται από τη Λακωνία και κατά προτίμηση από το χωριό Κρεμαστή και την επαρχία Επιδαύρου Λιμηράς. Γίνεται επιλογή.

ΜΑΡΙΑΣ ΡΑΔΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές/φοιτήτριες της Φιλοσοφικής Σχολής που κατάγονται από την Αθήνα και την Ήπειρο. Γίνεται διαγωνισμός.

ΣΟΦΙΑΣ ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε πτυχιούχους ή διδάκτορες της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με βαθμό «λίαν καλώς» (τουλάχιστον) και «άριστα» στον κλάδο που θα μετεκπαιδευθούν για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ευρώπη και την Αμερική. Γίνεται διαγωνισμός.

ΜΑΡΙΑΣ ΣΤΑΗ: Δίνονται υποτροφίες σε νεοεισαχθέντες/είσες φοιτητές/φοιτήτριες των ΑΕΙ που κατάγονται από τα Κύθηρα. Γίνεται επιλογή.

Δίνονται υποτροφίες σε πτυχιούχους των ΑΕΙ, με βαθμό «λίαν καλώς» (τουλάχιστον), που κατάγονται από τα Κύθηρα, για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ευρώπη και την Αμερική. Γίνεται επιλογή.

Ι. ΣΦΟΓΓΟΠΟΥΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε μαθητές/τριες Γυμνασίου που κατάγονται από την Πορταριά Βόλου.

Δίνονται υποτροφίες σε άπορους/ες φοιτητές/φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Αθηνών που κατάγονται από τα 24 χωριά του Βόλου Μαγνησίας. Γίνεται διαγωνισμός.

ΓΕΩΡΓ. ΑΡΩΝΗ: Απονέμεται το εισόδημα του καταπιστεύματος σε Έλληνα/Ελληνίδα συγγραφέα, με απόφαση της Συγκλήτου, ο οποίος/η οποία θα έχει γράψει όχι μυθιστόρημα, αλλά βιβλίο μορφωτικής, θρησκευτικής ή άλλης φιλοσοφικής φύσης.

ΚΩΝ. ΚΟΝΤΟΥ: (Κοντείου διαγωνίσματος δωρεά): Προκηρύσσεται διαγωνισμός κάθε δύο χρόνια για τη συγγραφή πραγματείας φιλολογικού περιεχομένου.

ΠΕΤΡΟΥ ΚΟΣΚΟΡΟΖΗ: Προκηρύσσεται διαγώνισμα, κάθε πέντε χρόνια για τη συγγραφή πραγματείας αναφερομένης στις επιστήμες ή στις καλές τέχνες.

ΕΠΑΘΛΟΝ ΠΟΠΗΣ ΜΑΡΗ-ΚΑΜΑΡΑ: Απονέμονται κάθε χρόνο έπαθλα στους/στις καλύτερους/ες σε επίδοση και ήθος σπουδαστές/στριες του Πανεπιστημίου.

ΠΑΝΤΙΑ ΡΑΛΛΗ: Απονέμονται κάθε χρόνο βραβεία σε φοιτητές/φοιτήτριες όλων των Σχολών του Πανεπιστημίου Αθηνών, οι οποίοι/ες διακρίνονται για το ήθος και την πρόοδο τους, κατά την

κρίση του Πρύτανη και της Συγκλήτου.

ΒΡΑΒΕΙΟ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΣΑΜΠΟΥΛΑ: Απονέμεται κάθε χρόνο έπαθλο σε φοιτητή ή φοιτήτρια της Ιατρικής κατά προτίμηση, διαφορετικά της Οδοντιατρικής ή άλλης Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, που κατάγεται από το Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας είτε από το Καρπενήσι είτε από το Μικρό Χωριό, Βούτυρο, Ανάδα, Νόστιμο, Καρίτσα και Δερμάτι.

ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΩΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Το Ταμείο Αρωγής Φοιτητών/Φοιτητριών είναι ανεξάρτητη Υπηρεσία του Πανεπιστημίου, η οποία διοικείται από Επταμελή Επιτροπή, αποτελούμενη από πέντε μέλη του Διδακτικού Προσωπικού του ΕΚΠΑ και δύο εκπροσώπους των φοιτητών/φοιτητριών.

Σκοπός του Ταμείου είναι η ηθική και υλική ενίσχυση φοιτητών/φοιτητριών για την κάλυψη σοβαρών, εκτάκτων αναγκών, που θέτουν σε κίνδυνο τη συνέχιση των σπουδών τους και που δεν μπορούν, κατά την κρίση της Διοικούσας Επιτροπής, να αντιμετωπισθούν διαφορετικά, όπως: σοβαρές παθήσεις, είδος περίθαλψης που δεν καλύπτεται από την ισχύουσα νομοθεσία, περίθαλψη στο εξωτερικό σε περιπτώσεις πολύ σοβαρών νοσημάτων, παροχή οικονομικού βοηθήματος σε άπορους/άπορες φοιτητές/φοιτήτριες, οικονομικά επιδόματα σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών εξαιτίας οικογενειακών ή οικονομικών πληγμάτων και συμπαράσταση με κάθε τρόπο σε φοιτητές/φοιτήτριες που νοσηλεύονται σε νοσοκομεία.

Για τη χορήγηση βοηθήματος απαιτούνται η υποβολή αίτησης από τον/την ενδιαφερόμενο/η και η συνυποβολή δικαιολογητικών (πιστοποιητικά και γνωματεύσεις) στη Γραμματεία του Ταμείου, που στεγάζεται στην Πανεπιστημιακή Λέσχη, Ιπποκράτους 15, 3ος όροφος, Γραφείο Επιμελητείας, τηλ. 210 - 3688221, 3688240, 3688256, όπου οι ενδιαφερόμενοι/ες μπορούν να απευθύνονται για περισσότερες πληροφορίες. Πληροφορίες υπάρχουν επίσης στην ιστοσελίδα: <http://tafpa.uoa.gr>.

ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Η Μονάδα Προσβασιμότητας για φοιτητές/φοιτήτριες με Αναπηρία (ΜοΠροΦμεΑ) του ΕΚΠΑ επιδιώκει την ισότιμη πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών/φοιτητριών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής προσαρμογών στο περιβάλλον, Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πρόσβασης.

Η Μονάδα Προσβασιμότητας προσφέρει:

- Υπηρεσία καταγραφής των συγκεκριμένων αναγκών κάθε ΦμεΑ.
- Τμήμα Προσβασιμότητας στο Δομημένο Χώρο του Πανεπιστημίου.
- Υπηρεσία Μεταφοράς των ΦμεΑ από την κατοικία τους στις Σχολές και αντιστρόφως
- Υποστηρικτικές Τεχνολογίες Πληροφορικής.
- Δωρεάν Λογισμικό για ΦμεΑ.
- Προσβάσιμα Συγγράμματα.
- Προσβάσιμους Σταθμούς Εργασίας στις Βιβλιοθήκες.
- Υπηρεσία Διαμεταγωγής για την άμεση ζωντανή τηλεπικοινωνία των ΦμεΑ, μέσω διερμηνείας στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα, με τους συμφοιτητές/φοιτήτριες, καθηγητές/τριες και υπαλλήλους του Πανεπιστημίου.
- Υπηρεσία εθελοντών συμφοιτητών/φοιτητριών υποστήριξης ΦμεΑ.
- Οδηγίες σχετικά με τους ενδεδειγμένους τρόπους εξέτασης των ΦμεΑ.
- Υπηρεσία Ψυχολογικής Συμβουλευτικής Υποστήριξης για ΦμεΑ.

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ΦμεΑ σε κάθε Τμήμα/Σχολή του ΕΚΠΑ έχουν οριστεί:

- α) Σύμβουλος Καθηγητής/Καθηγήτρια ΦμεΑ και αναπληρωτής του/της και
- β) Αρμόδιος/α υπάλληλος της Γραμματείας και αναπληρωτής του/της για την εξυπηρέτηση ΦμεΑ με τους/τις οποίους/ες οι ενδιαφερόμενοι/ες μπορούν επιπλέον να επικοινωνούν τηλεφωνικά, με fax, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή μέσω της Υπηρεσίας Διαμεταγωγής. Τα στοιχεία επικοινωνίας με τους αρμοδίους κάθε Τμήματος/Σχολής υπάρχουν στην ιστοσελίδα της [ΜοΠροΦμεΑ](#).

Επικοινωνία και περισσότερες πληροφορίες:

Τηλέφωνα: 2107275130, 2107275687, 2107275183

Ηλ. ταχυδρομείο: access@uoa.gr

MSN ID: m.emmanouil@di.uoa.gr

Αποστολή SMS: 695845086

Fax: 2107275193

Ιστοθέση: <http://access.uoa.gr>

οοVoo ID: m.emmanouil

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΜΕΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Για την ψυχοκοινωνική υποστήριξη σε φοιτητές και φοιτήτριες με ειδικές ανάγκες και αλλοδαπούς/ές φοιτητές και φοιτήτριες καθώς επίσης για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή, οι ενδιαφερόμενοι/νες μπορούν να λάβουν πληροφορίες στον ακόλουθο σύνδεσμο:

https://www.uoa.gr/foitites/symboyleytikes_ypiresies/symboyleytiko_kentro_tomea_psychologias/

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΟΑΤΑΠ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΥΣΤΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

ΔΟΑΤΑΠ

Οι πτυχιούχοι ξένων Πανεπιστημίων, οι οποίοι/οποίες θέλουν να αποκτήσουν αντιστοιχία από ΔΟΑΤΑΠ, θα εξετάζονται αποκλειστικά και μόνον κατά τις εξεταστικές περιόδους, δηλαδή Ιούνιο, Σεπτέμβριο και Φεβρουάριο. Θα αναρτάται ανακοίνωση ορισμού της ακριβούς ημερομηνίας και ώρας έναν μήνα πριν από τις εξετάσεις. Οι υποψήφιοι/ες πρέπει να δηλώσουν την συμμετοχή τους στις εξετάσεις ένα μήνα νωρίτερα.

ΣΥΣΤΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Οι φοιτητές/φοιτήτριες, οι οποίοι ζητούν συστατικές επιστολές πρέπει να καταθέτουν αίτησή τους με πλήρη στοιχεία στο γραφείο του/της διδάσκοντος/διδάσκουσας τουλάχιστον δεκαπέντε μέρες νωρίτερα.